

Μ Ε Υ Τ Ε Ρ Η

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλ. 95.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος. Δ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 4 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1851.

ΓΥΖΩΤΟΥ ΒΑΣΙΛΚΤΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

ὑπὸ Π. Ι. Χαλκιοπούλου.

—c—

(Συνέχεια ἴδε φυλλ. 94.)

Εἰς δὲ τὰς προσβολὰς τοῦ τύπου ἀπεκρίνετο οὕτως « Ποτὲ δὲν ἐπίστευα, ποτὲ δὲν ἐφανταζόμην μέχρι τοῦδε, ὅτι ἦτον, ὄχι πιθανόν, ἀλλὰ δυνατόν, ἐνῶ ἐγὼ ὑπέφερα τοσαύτης πικρίας, ἀγωνιζόμενος νὰ καταστήσω πολιτικὴν ἠθικὴν, πολιτικὴν ἡμετέραν, καὶ νὰ προφυλάξω τὸν τόπον ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου, εἴλωαι αἱ πράξεις τῆς διοικήσεώς μου νὰ στρεβλωθῶσι καὶ νὰ παραμορφωθῶσι με τοσαύτην χυδαίότητα καὶ τοσαύτην συνάμα ἐπιβουλὴν, καὶ με τοιαύτας ὑπερβολικὰς καὶ ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις, τὰς ὁποίας μόλις ἠδύνατό τις νὰ μεταχειρισθῆ λαλῶν κατὰ τοῦ Νέρωνος, κατὰ διασήμου τινὸς κακούργου, ἢ μᾶλλον, κατὰ κλέπτου τινὸς πασιγνώστου. Ἄλλ' ἀρκετὰ ταῦτα. Εἶπα περὶ τῶν αἰσθημάτων μου περισσότερα ἀπ' ὅσα εἶχα σχεπὸν νὰ εἶπω »

Οἱ ἐφρόνιμοι τῶν πολιτῶν, οἱ φίλοι τῆς τάξεως καὶ τῆς δικαιοσύνης ἠποθένησαν τελοσπάντων εἶ, προσβαλ-

όμενος, ἔμεινε χωρὶς υπεράσπισιν, ὁ γενναϊότερος τῶν προμάχων τῆς πατρίδος. Εἰς τὰς ἐλευθέρως πολιτείας τὸ ψεῦδος διδύκει ἀνευθριάζτως, ἔχον τὴν κεφαλὴν ὑψωμένην, καὶ ματαίονε! ἔστι πιστεύει εἶναι δυνατόν νὰ τὸ καταναγκάσῃ νὰ κρυβῆ, χρέος δὲ τῆς ἀληθείας εἶναι νὰ ὑψώσῃ καὶ αὐτὴ ἐπίσης τὴν κεφαλὴν, διότι μόνον τοιούτῳτρόπως ἡ ἐλευθερία δύναται νὰ ἦναι ὠφέλιμος. Ἄλλ' ἤρχισαν ἤδη νὰ διευθύνωνται πρὸς τὸν Βασιλικῶνα ἐπιστολαὶ συγχαρητικαὶ καὶ συναινετικαί, ἀναφοραὶ ἐκφράζουσαι ἐθγνωμοσύνην, τῶν ὁποίων μέγας μὲν ἦτον ὁ ἀριθμὸς, ζωηρότατον δὲ τὸ ὄφρος. Καὶ ἐπειδὴ ἐπληθίαζε τὸ τέλος καὶ τῆς δευτέρας προεδρείας του, πινταχοῦ τῆς ἐπικρατείας, καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ἔπου ἡ ἀντιπολιτευσις ἐφαίνετο ὑπερισχύουσαι εἰσὶν αἱ μετροὶ ἠγέρθησαν, παρακαλοῦσαι αὐτὸν νὰ δεχθῆ καὶ τρίτον τὴν ἐξουσίαν διὰ τῆς ψήφου τῶν συμπολιτῶν του.

Ἄλλ' ἡ ἀβρασις του ἦτον ἤδη σταθερὰ καὶ ἀμετάτρεπτος. Δὲν ἐδέχθη μήτε νὰ συζητηθῆ τὸ πρᾶγμα. Μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἐπέκεινα, ὁ λαὸς τῆς Ἀμερικῆς διατηρεῖ εἰς ἐπὶ τὴν μνήμην του, καὶ πηθαίνεται ἐπαισθητῶς ἐνθυμούμενος, τὸν ἀξιωματικὸν ἐκεῖνον ἀποχαιρετισμὸν (adresse d'adieu), διὰ τοῦ ὁποίου, ἐπικνερόμενος εἰς τοὺς κόλπους τοῦ λαοῦ ἐκεῖνου, τὸν ὁποῖον ἐκυβέρνησε, διέχυσεν ἐπ' αὐτὸν τελευταίας ἀκτῆνας τῆς βαθείας φρονήσεώς του.

«Δίδων πρὸς ὑμᾶς, φίλτατοί μου συμπολίται, ὡς παλαιὸς καὶ πιστὸς φίλος σας, τὰς συμβουλὰς ταύτας, δὲν ἐλπίζω νὰ προξενήσωσι τὸσαύτην, ὅσην εὐχομαι ἰσχυρὰν καὶ διαρκῆ ἐντύπωσιν, μήτε νὰ καταστήλωσι τὸν συνήθη ῥοῦν τῶν παθῶν, ἢ νὰ ἐμποδίσωσι τὸν ἡμέτερον λαὸν νὰ βαδίσῃ τὴν ὁδὸν, τὴν ὁποίαν προωρισμένον εἶναι νὰ διατρέχῃ ἡ τύχη τῶν ἐθνῶν. Ἄλλ' ἂν ἦναι συγχωρημένον εἰς ἐμὲ νὰ ἐλπίζω ὅτι θέλουσιν φέρει καλὸν τι ἀποτελεσμα, ἔστω καὶ μερικὸν καὶ πρόσκαιρον, ὅτι θέλουσιν συντελέσει ἐνίοτε εἰς τὴν μετρίαν τῶν παραφορῶν τοῦ φατριστικοῦ πνεύματος, καὶ ὅτι θέλουσιν προφυλάξει τὴν πατρίδα μου ἀπὸ τὰς ἀποπλανήσεις τῆς ἐξωτερικῆς ῥαδιουργίας καὶ τὴν ὑποκρισίαν τοῦ ψευδοῦς πατριωτισμοῦ, μόνῃ ἢ ἐλπίς αὐτῆ θέλει εἶσθαι ἰκανὴ ἀμοιβὴ τῶν προσπαθειῶν τὰς ὁποίας κατέβαλα ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας σας, πηγῆς μοναδικῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀντλῶ τοὺς λόγους μου τούτους

« Ἀναθεωρῶν μετ' ἐπιστάσιος τὰ ἔργα τῆς διοικήσεώς μου, δὲν δύναμαι ν' ἀνακαλύψω παρεκτροπὴν μου τινα, γενομένην ἐκ προθέσεως καὶ τοσοῦτο αἰσθάνομαι τὰ ἐλαττώματά μου, ὥστε ἀναγκαιῶς ὑποθέτω ὅτι εἶναι πολλὰ τὰ σφάλματα τὰ ὁποία ἔπραξα. Ὅποιαδήποτε ὅμως καὶ ἂν ἦναι ταῦτα, παρακαλῶ θερμῶς τὸν παντοδύναμον Θεὸν νὰ διασκεδάσῃ ἢ ν' ἀπομακρύνῃ τὰ κακά σας δύναται νὰ προξενήσῃ ἐξ αὐτῶν. Ἐλπίζω προσέτι ὅτι ἡ πατρίς μου θέλει μὲ κρίνει δι' αὐτὰ ἐπιεικῶς, καὶ ὅτι, μετὰ τεσσαρακονταετῆ βίον, ἀφιερωθέντα μετὰ ζήλου καὶ εὐθύτητος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, τὰ σφάλματα τῆς μικρᾶς μου ἰκανότητος θέλουσιν λησμονηθῆναι, ὡς θέλω λησμονηθῆναι καὶ ἐγὼ ταχέως εἰς τὴν αἰώνιαν ἀνάπαυσιν.

« Πληρεστάτην ἔχων πεποιθῆσιν εἰς τὴν ἀγαθότητα ταύτην τῆς πατρίδος μου, καὶ ἀγαπῶν αὐτὴν ἐνθερμῶς, πρᾶγμα φυσικώτατον εἰς ἄνθρωπον ὅστις βλέπει εἰς τὴν χώραν ταύτην τὴν πάτριον γῆν, τὸσον αὐτοῦ, ὡς καὶ τῶν ἀπ' αἰώνων προγόνων του, προαισθάνομαι τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, καὶ ἐλπίζω ν' ἀπολαύσω ἀταράχως, μετὰ τῶν συμπολιτῶν μου, τὸ εὐαρεστότατον ἀγαθὸν τῶν καλῶν νόμων, ἐνεργουμένων ἀπὸ κυβερνήσιν ἐλευθέρων. Τοῦ ἀγαθοῦ τούτου ἡ ἀπόλαυσις ἀπέτέλεσε πάντοτε τὴν θερμότεραν ἐπιθυμίαν μου, καὶ σήμερον ἐλπίζω νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἀμοιβὴν τῶν φροντίδων, τῶν κόπων καὶ τῶν ἀμοιβαίων ἡμῶν κινδύνων ».

Ἄποσον ἀπαράμιλλον παράδειγμα ἀξιοπρεπείας καὶ μετριοφροσύνης! Ὅποιος τέλειος τύπος σεβασμοῦ πρὸς τὸ κοινὸν καὶ πρὸς ἑαυτὸν, παριστῶν τὴν ἠθικὴν μεγαλειότητα τῆς ἐξουσίας!

Ὁ Βασιγκτῶν καλῶς ἔπραξε νὰ παραιτήσῃ τὴν ἐξουσίαν. Ἀνεδέχθη αὐτὴν κατὰ τινα τῶν δυσχερῶν ἐκείνων καὶ εὐνοϊκῶν συνάμα περιστάσεων, εἰς τὰς ὁποίας τὰ ἔθνη, ἀπειλούμενα ὑπὸ πολλῶν κινδύνων, καὶ θέλοντα νὰ ὑπερηγήσωσιν αὐτοὺς, συναθροίζουσι εἰς βοήθειάν των πᾶν ὅ, τι φρόνιμον καὶ ἐναρτεῖν ἔχουσιν εἰς τοὺς κόλους των. Εἰς παρομοίαν πραγμάτων κατάστασιν ὁ Βασιγκτῶν ἦτον καταλληλότατος, διότι εἶχε τὰς ἰδέας καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς ἐποχῆς του, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ κυριεύεται ἀπὸ ἐνθουσιασμῶν δι' αὐτὰ, ἢ δουλοπρεπῶς νὰ τὰ ὑπηρετῇ. Οἱ ἀρχαῖοι καιροί, αἱ θεσμοθεσίαι, τὰ συμφέροντα καὶ τὰ ἤθη αὐτῶν, δὲν τοῦ ἐνέπνεον οὔτε μῖσος, οὔτε λύπην. Οἱ διαλογισμοὶ καὶ ἡ φιλοδοξία του δὲν ἐσπεύδαν τὸ μέλλον. Ἡ κοινωνία, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἔζη, ἦτον σύμφωνος καὶ μὲ τὰς διαθέσεις καὶ μὲ τὸν νοῦν του. Εἶχε πίστιν πρὸς τὰς ἀρχὰς

καὶ τὴν τύχην του, ἀλλὰ πίστιν φωτισμένην καὶ συγκερασμένην ἀπὸ τὸ ἐνδόξιμον τῆς ψυχῆς του περὶ τῆς ἀληθείας τῶν αἰώνιων ἀρχῶν τῆς κοινωνικῆς τάξεως. Ὑπερέτησε λοιπὸν τὴν κοινωνίαν ἐκείνην, μὲ ἀγάπην καὶ ἀνεξαρτησίαν, μὲ πίστιν καὶ φόβον συνάμα, πράγματα ἀποταλοῦντα τὴν σφίαν τὸσον εἰς τὰ ἐγκόσμια ὡς καὶ εἰς τὰ θεία. Διὰ τοῦτο κυρίως μόνον αὐτὸς ἠδύνατο νὰ τὴν κυβερνήσῃ, ἐπειδὴ δὴν τινὰ ἀπαιτοῦνται πρὸς ἐμπέδωσιν καὶ στερέωσιν τῆς δημοκρατίας, ἤγουν νὰ αἰσθάνεται; αὐτὴ ὅτι ἀγαπᾶται, ἐμποδιζομένη νὰ παρεκκλίνῃ, καὶ νὰ πιστεύῃ εἰς τὴν εἰλικρινῆ ἀφοσίωσιν καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν ὑπεροχὴν τῶν ἀρχηγῶν της. Ὑπὸ μόνους τοὺς ὄρους τούτους διοργανοῦται, ἀναπτύσσεται, καὶ δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ὅτι θέλει καταταχθῆ μεταξὺ τῶν ἀρχῶν καὶ ἐνδόξων διατυπώσεων τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ λαὸς τῆς Ἀμερικῆς ἐνόησε καὶ παραδέχθη τοὺς ὄρους τούτους κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ τοῦτο προξενεῖ μεγίστην εἰς αὐτὸν τιμὴν. Δέξαν δὲ ὅχι μικροτέρων εἰς τὸν Βασιγκτῶνα ὅστις ἐχρησίμευσεν ὡς διερχομένου καὶ ὄργανον αὐτοῦ.

Ἐξ ὅσων ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ εἰς τὴν πολιτικὴν, ὁ Βασιγκτῶν ἔπραξε δὴν τινὰ, τὰ μεγαλῆτερα. Διατήρησας τὴν εἰρήνην, διετήρησε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς πατρίδος του, τὴν ὁποίαν εἶχε κατακτήσει διὰ τοῦ πολέμου. Ἐθεμελίωσε κυβερνήσιν ἐλευθέρων, ἐν ὄνματι τῶν ἀρχῶν τῆς τάξεως, καὶ ἐστερέωσε τὸ κύρος αὐτῶν. Ὅτε δὲ παρήτησε τὴν ἐξουσίαν, ἀμφοτέρα ταῦτα ἦσαν ἤδη τετελεσμένα. Εἶχε λοιπὸν δικαίον νὰ χαίρῃ διὰ τοῦτο· ἐπειδὴ εἰς ἔργα τοσοῦτο μεγάλα δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζεσθαι ὁ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτῶν καταβληθεὶς κόπος. Δάφνη τοιαύτη εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἀποξηράνῃ τὸν ἰδρύτη ἐπὶ τοῦ μετώπου εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς τὴν ἔθεσεν.

Ἄπεσῆρθη ἐλευθέρως, καὶ νικητῆς ὦν, διότι μέχρι τέλους ἡ πολιτικὴ του ὑπερίσχυσεν. Ἡδύνατο, ἂν ἤθελε, νὰ διατηρήσῃ εἰσέτι τὴν ἐξουσίαν. Διάδοχος του ὑπῆρξεν εἰς τῶν πιστοτέρων αὐτοῦ φίλων, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ ἴδιος προσδιώρισεν. Καὶ μολαταῦτα ἡ ἐποχὴ ἦτον κρίσιμος. Ἐκυβέρνησεν ἐπιτυχῶς ἐπὶ ὀκτῶ ἐτὶ, διάστημα μακρὸν εἰς Κράτος δημοκρατικὸν καὶ ἀρτιπαγές. Μετ' ὀλίγων πολιτικῆς διαφόρος τῆς ἐδικῆς του διεύθυνε τὰ δημόσια πράγματα. Ἡ κοινωνία τῆς Ἀμερικῆς ἐφαίνετο εὐδιάθετος νὰ εἰσελάθῃ εἰς νέαν ὁδὸν, εὐαρεστοτέρων ἴσως εἰς τὰς κλίσεις της. Πιθανὸν δὲ νὰ εἶχε φθάσει πλέον ἢ ὥρα καθ' ἣν ἔπρεπεν ὁ Βασιγκτῶν νὰ ἐξελεθῆ τοῦ σταδίου. Ὁ διάδοχος του ἔπεσεν. Ὁ Ἰεφερών, ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὦν, ἐξελέχθη ἀντὶ τοῦ Κ. Ἀδάμ. Ἐκτοτε τὸ δημοκρατικὸν κόμμα κυβερνᾷ τὴν Ἀμερικὴν.

Τὸ πρᾶγμα τοῦτο εἶναι ὠφέλιμον; εἶναι ἐπιβλαβές; ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἄλλως; ὠφέλιμώτερον ἤθελε εἶσθαι ἂν παρετίθειτο ἐπὶ πολλὸν εἰσέτι χρόνον ἢ διάρκειαν τῆς κυβερνήσεως τῶν Ὁμοσπονδικῶν; Ποία ἦσαν ὑπὲρ τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν τὰ ἀποτελέσματα τῆς νίκης τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος; Ἐτελέσθησαν ταῦτα ἢ μόνον ἤρχισαν; Ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων, ποίας μεταπλάσεις ὑπέστησαν, καὶ ποίας θέλουσιν ὑποστῆ εἰσέτι, ἡ κοινωνία καὶ τὸ Σύνταγμα τῶν Πολιτειῶν ἐκείνων;

Ζητήματα μέγιστα, τῶν ὁποίων ἡ λύσις, δυσχερῆς μὲν εἶναι, ἀς μὲ συγχωρηθῇ νὰ τὸ εἶπω, εἰς αὐτὸς τοὺς ἰδίους Ἀμερικανούς, ἀδύνατος δὲ βεβαίως εἰς τοὺς ξένους.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ἀναντίρρητον εἶναι ὅτι καμία ἄλλη πολιτικὴ, ἐκτὸς τῆς τοῦ Βασιγκτῶν, δὲν ἤθελε δυνηθῆναι νὰ καθιέρωσῃ, διὰ τῆς τάξεως καὶ τῆς εἰρήνης, κυβερνήσιν ἐλευθέρων, ἅμα μὲ τὴν παύσιν τοῦ πολέμου. Ἡ δέξα του αὐτῆ εἶναι εἰς μάλλον ἀγνή, καθόσον ὅχι μόνον ἐθριμάβευσεν αὐτὸς, διαρκούσης τῆς κυβερνήσεώς του, ἀλλὰ καὶ δυνατὸν κατέστησε τὸν θρίαμβον εἰς τοὺς ἀντιπάλους του, ἐλθόντας μετ' αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν, χωρὶς διέλου νὰ ταραχθῇ τὸ Κράτος.

Πολλάκις ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν του ἡ ἰδέα αὐτῆ, ἥτις ὅμως δὲν ἠλλοίωσε διόλου τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς του. Λόγος τις ἰσχυρότατος ἐχρησίμευσεν ὡς ὁδηγὸς εἰς τὰ διαθήματά μου, ἀθελήσα δηλαδὴ νὰ δώσω καιρὸν εἰς τὴν πατρίδα μου, ὥστε αἱ νεαραὶ θεσμοθεσίαι της νὰ παγιωθῶσιν καὶ ὠριμάσωσι καὶ ὑψωθῶσιν, ἄνευ ταραχῶν, εἰς τὸν βαθμὸν ἐκείνον τῆς στερεότητος καὶ τῆς ἰσχύος, ὅστις, κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην κρίσιν, μόνος δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν κυβερνήσιν, ἥτις θέλει διευθύνει τὴν τύχην της.»

Ὁ λαὸς τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν κυβερνᾷ τῶντι τὴν ἰδίαν του τύχην. Ὁ Βασιγκτῶν ἀνέβλεψε πρὸς τὸν ὑψηλὸν τοῦτον σκοπὸν, καὶ ἐπέτυχεν.

Τίς ἠδουκίμησεν ὡς αὐτὸν; Τίς εἶδε τὸσον πλησίον, καὶ τὸσον ταχέως, τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἔργων του; Τίς ἀπήλαυσε τὸσον πολὺ, καὶ μέχρι τέλους, τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τῆς πατρίδος του;

Καὶ μολαταῦτα, περὶ τὰ τέλη τοῦ βίου του, εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ εὐφρόσυνον, καὶ ἐπιθυμητὴν ἐρημίαν τοῦ Μούντ Βερνόν, ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ, ὅστις τοσοῦτο ἀτάραχος ἦτον, ἠσθάνετο ἀψυχίαν τινα καὶ θλίψιν. Τὰ αἰσθήματα ταῦτα εἶναι φυσικώτατα εἰς τὸ τέρας βίου μακροῦ, ἀφιερωθέντος διαρκῶς εἰς τὰ δημόσια πράγματα. Τὸ βάρος τῆς ἐξουσίας εἶναι μέγα, καὶ ἡ κοινωνία δυσκόλως ὑποτάσσεται, ὅταν πολέμη τις ἐναρτεῖται τὰ πάθη καὶ τὰ σφάλματά της. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἐπιτυχία δὲν ἐξαλείφει διόλου τὰς λυπηρὰς ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας ἀφῆσεν ἡ πάλη αὐτῆ, καὶ ὁ ἀγὼν, ὅστις ἀρχίσεν εἰς τὸ στάδιον τοῦτο, ἐξοκολοθεῖ παρατεινόμενος καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ ἡσυχίας.

Λυπηρότατον εἶναι, εἰς δημοκρατικὴν κοινωνίαν, ν' ἀποσύρωνται τῶν δημοσίων πραγμάτων οἱ ἔξοχοι ἄνδρες, καὶ μάλιστα οἱ ἔξοχώτεροι αὐτῶν. Ὁ Βασιγκτῶν, ὁ Ἰεφερών, ὁ Μαδιῶν ἐπεθύμησαν μεγάλως τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν ἀπὸ αὐτῶν, ὡς ἀνεῖς κοινωνίαν τοιαύτην, τὸ κυβερνᾶν ἦτον βαρύτερον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους οἵτινες δύναται νὰ τὸ μετρήσωσι, καὶ θέλων ἀξιωπρεπῶς νὰ τὸ ἐκπληρώσωσι.

Καὶ μολαταῦτα, εἰς αὐτοὺς καὶ μόνους ἀρμόζει, καὶ πρέπει ν' ἀνατίθεται τὸ τοιοῦτο καθήκον. Τὸ κυβερνᾶν θέλει εἶσθαι πάντοτε καὶ πανταχοῦ τοῦ κόσμου τὸ μεγαλύτερον ἐπιχειρήμα τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων, καὶ ἐνεκα τούτου ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ ἔχει ἀνάγκην τῆς βοήθειας τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν. Καὶ τῆς τιμῆς καὶ τοῦ συμφέροντος τῶν κοινωνικῶν ἰδίων εἶναι, ὥστε ἄνδρες τοιοῦτοι νὰ προσκαλῶνται καὶ διαταρῶνται εἰς τὴν διοίκησιν τῶν δημοσίων πραγμάτων, διότι καμία θεσμοθεσία καὶ καμία ἄλλη ἐγγύησις δὲν δύναται ν' ἀναπληρῶσῃ αὐτοῦς.

Ἄλλὰ καὶ οἱ τύχης τοιαύτης ἄξιοι ἄνδρες δεικνύουσιν ἀδυναμίαν, κυριεύομενοι ἀπὸ κάματον ἢ μελαγχολίαν. Ἡ ἐντολὴ αὐτῶν εἶναι ἡ ἐργασία· ἡ ἀμοιβὴ αὐτῶν ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ ἔργου. εὐρισκομένη πάντοτε ἐν τῇ ἐργασίᾳ. Συμβαίνει πολλάκις ν' ἀποθηήσχωσιν ὑπὸ τὸ βά-

ρος τοῦ ἔργου, προτοῦ φθάσῃ ἡ ἀμοιβή. Ὁ Βασιγκτῶν ἔλαβεν αὐτὴν. Ἦτον ἄξιος νὰ γευθῇ καὶ ἐγεύθη τοὺς καρποὺς τῶν ἔργων του καὶ τῆς ἀναπαύσεως. Ὑπῆρξεν ὁ ἐναρτεώτερος καὶ ὁ εὐτυχέστερος ὄλων τῶν μεγάλων ἀνδρῶν. Ὁ Θεὸς δὲν δύναται νὰ ἐπιδαψιλεύσῃ χάριν ἄλλην, μεγαλῆτεράν αὐτῆς.

Τ Ε Λ Ο Σ .

ΑΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΙ ΤΟΥ ΛΑΦΟΝΤΑΙΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΜΕΛΙΑΣ ΔΑΣ (DASH)

Α'.

Ἡ ἀναχώρησις.

Εἰς εὐρύχωρόν τινα καὶ ὠραίαν αἰθουσαν νεαρά γυνή, μετὰ μεγάλης κομψότητος ἐνδεδυμένη, ἐκάθητο παρὰ τινα τράπεζαν, ἐφ' ἧς ἐστήριζε τὸν βραχιονά της. Τοὺς ὀφθαλμοὺς δ' ἔχουσα πρὸς τὴν γῆν προσηλωμένους, ἦτο βεθυισμένη εἰς διαλογισμούς. Οἱ θελκτικὲς χαρακτῆρες τοῦ προσώπου της ἔφερον ἴχνη προσφάτων δακρύων, ἡ δὲ περὶ τὴν κεφαλὴν της εἰς μυρίους ἑλικας καταβρέουσα καὶ διὰ θυσάνων ἐρυθρᾶς ταινίας συνδεθεμένη κόμη της ἐπρόδιδεν ἀταξίαν τινα. Ἡ λευκὴ αὐτῆς ἐσθῆς, ἐστολιμένη διὰ πλουσίων τριχάτων, ἦτον ἀτάκτως περιεπτωγμένη. Ἐβλεπε δὲ τις ὅτι ὁ πολυτελής καλλωπισμὸς οὗτος ὁ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ μετὰ φροντίδος καὶ ἐπιτηδεύσεως γενομένος, ἐπέζει μόνον ἵνα ὑποκρύψῃ ἀπροσδόκητόν τινα καταστροφήν.

Εἰς τὸ ἄλλο μέρος τῆς αἰθούσης ἀνθρωπὸς τις σχεδὸν πενηκονταετῆς ἴστατο ἕρθιος παρὰ τὴν ἐστίαν. Οἱ ἐμφαντικώτατοι χαρακτῆρες του, ἡ μακρὰ καὶ μελαγχροινὴ φενάκη, ἔδιδον εἰς τὴν φυσιογνωμίαν του ὄψος τι εὐσταθείας, διαψευδομένης ὑπὸ τῶν κυανῶν ὀφθαλμῶν του καὶ τοῦ ἱλαροῦ μειδιάματος. Τὸ μέλαν ἐνδύμα, ἔπερ ἄφινεν ὄλως ἀνοικτὸν τὸν τράχηλον, ἦτο συρμὸ παλαιστάτου. Ἐν τῇ στιγμῇ ταύτῃ ἄπασα αὐτοῦ ἡ προσοχὴ ἐφαίνετο συγκεντρωμένη ἐπὶ δὴν περιστερῶν εἰς τὴν κορυφὴν πύργου τινὸς γειτονικοῦ καθημένων καὶ παιζουσῶν εἰς τὸν ἥλιον. Ἐτῆρει δὲ οὗτος, ὡς καὶ ἡ σύντροφός του σιωπὴν μεγίστην, ὅτε αἰφνης ἐκείνη ἠγέρθη, καὶ πρὸς αὐτὸν πλησιάσασα, εἶπε μὲ τόνον ἱκεσίας.

— Ἄλλὰ, φίλε μου, δόσετέ μοι λοιπὸν συμβουλὴν τινα.

— Τί; ὑπέλαβεν οὗτος, ἀνακύψας αἰφνης ἐκ τῆς συντόνου προσοχῆς του, συμβουλὴν; Δὲν ἀποχωρίζεσθε, δὲν ἀπομακρύνεσθε ποτὲ ἀπὸ αὐτῶν τὸν ὁποῖον ἀγαπᾶτε, κυρία;

— Φεῦ! φίλε μου, πόσον σκληρὸς εἶσθε! . . . νὰ ἀπομακρυνθῶ ἀπ' αὐτοῦ! . . . Πλὴν δὲν μὲ ἀποφεύγει αὐτὸς ἀκαταπαύστως; . . . Ποῦ πηγαίνει; τί κάμνει; ποῦ διέρχεται τὸν καιρὸν τῶν συνεχῶν ἀπουσιῶν του; . . . Πλησίον ἄλλης τινὸς ἀναμφιδόλως . . . ἄλλης τινὸς, τὴν ὁποίαν προτιμᾷ . . . ἀπὸ ἐμὲ, ἥτις τὸν ἀγαπῶ τὸσον!

— Πραῦνθητε, φίλη μου, πραῦνθητε.

Καὶ ἐθεώρει τὰς περισσότερὰς, ἐνῶ ἡ Ἀσπασία ἔκλειεν ἀδιακόπως...

— Ὡ! βέβαια, δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ σὰς παρηγορήσω, ἐπανέλαθον εὐ οὐ, ἐγὼ δ' ἀδεξίως, ὅστις οὐδὲ τὴν διάνοιαν ἔχω παρούσαν, μ' ὄλον ὅτι ἡ καρδιά εἶναι προσηλωμένη εἰς ὑμᾶς. Ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ ἀκατάστατος διατί δὲν ἔρχεται ;

— Διασκεδάζει ἄλλοῦ, ἀναμφιβόλως ἐπανέλαθε μετὰ πικρίας ἡ Ἀσπασία καὶ ἔπειτα, ὅταν ἔλθῃ θέλει διακαλογοηθῆ, ὅτι ἐπιθεώρησις τις ἢ ὑπηρεσία εἰς τὴν αὐτὴν τὸν ἐμπόδιον τῆ ἀληθείᾳ φίλτατε Λαφονταῖν, ὁ ἄνθρωπος εὖτος θὰ μὲ κάμει ν' ἀποθάνω.

Ὁ Λαφονταῖν, ἐπειδὴ ἦτον αὐτὸς (ὁ μυθοποιὸς,) εἶχε διαμεμετρημένην τὴν προσοχὴν του πρὸς τὰς συγκινητικὰς ἐκείνας μεμψιμοιρίας τῆς κυρίας καὶ πρὸς τὰς γογγυζούσας θλιβερώς καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐριζούσας περισσότερὰς, ἀφ' ὧν οἱ ὀφθαλμοὶ του δὲν ἤδύναντο ν' ἀποσπασθῶσι, μίαν ἐξ αὐτῶν πρὸ πάντων ἐφαινετο εὐφραδεστέρα· ἦτις, κρουγὰς τινος ἀγῆρασα ὡς ἀντισταμένη τρέπον τινὰ πρὸς τὴν εὐντροφὴν της, ἀπέπη ἐκεῖθεν· ἡ δὲ μείνασα ἀνεφώνησε συγκινητικὰς τινὰς οἰμωγὰς; Ὁ Λαφονταῖν ἐθεώρησε μετὰ προσοχῆς τὴν γυναῖκα, ἦτις ἐδάκρυε καὶ τὴν περισσότερὰν ἦτις παρπονεῖτο.

— Δυστυχεῖς ἐγκαταλείμενοι, ἐψιθύρισε εὖτος, ἀποάστρων δάκρυόν τι ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Ἦρχιζε δὲ νὰ ἐξετάζῃ τὰς περισσότερὰς του, μὴ φρονιζῶν οὐδὲ ἂν ὑπῆρχε τις πλησίον του. Ἡ περισσότερὰ ἐταράτιετο πάντοτε παρὰ τὸν φεγγίτην, ὃν εἶχεν ἐκλέξει ὡς διαμονὴν ἢ δ' ἀνησυχία της καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον μεγαλητέρα. Αἰφνης ἡ εὐντροφὴ της ἐπεφάνη εἰς τὸν ἄερα· καὶ, πλησιάζουσα μὲ πῆσιν βαρεῖται καὶ κοπῶδη, ἔπεσε μᾶλλον ἢ κατέθη πλησίον της ἐτέρας, μεθ' ἧς τότε ἤρχισε τὰς τρυφεροτάτας θωπείας, τοὺς ἐρωτικωτέρους γογγυσμούς, ἤθελες εἰπεῖ, ὅτι ὑπῆρχε μεταξύ αὐτῶν ὅλη περισπούδαστος συνομιλία. Ὁ μυθοποιὸς εὐρίσκειτο εἰς ἕκστασιν, παρατηρῶν τὴν εἰκόνα ταύτην τῆς εὐτυχίας.

— Δὲν βλέπετε κανένα, φίλε μου; ἠρώτησεν ἡ Ἀσπασία μετὰ στιγμιαίαν σιωπῆν.

— Ὅχι, αἱ περισσότεραι μου ἐπανῆλθον, δὲν βλέπω πλέον τίποτε.

Ἡ δὲ ἐκύτταξε τὸ τοιχοκρεμῆς ὡρολόγιόν της.

— Πέντε καὶ ἡμίσεια! ἀνέκραξε.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! ἰδοὺ ὁ Κ. Μαρκέσιος Δελαφάρ, εἶπεν ὁ Λαφονταῖν, ὡς ἂν εἶχεν ἀναγγεῖλει γνώριμόν τινα ἀδιάρκον.

Ἡ νέα γυνὴ ἠγέρθη ζωηρῶς καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸ παράθυρον· ὁ Μαρκέσιος διῆρχετο πραγματικῶς τὴν αὐτὴν, ἀλλὰ μὲ βῆμα τόσον θραδύ, ὥστε ἡ καρδιά της γυναικὸς ἐταράχθη ἐπαισθητῶς. Ἐφῆρει πλουσίαν τινὰ καὶ κομψὴν ἐνδυμασίαν ὀδοπόρου· ἐπενδύτης ἐπεκάλυπτε τὸ ἐνδυμᾶ του, καὶ ἀνεβάνε σχεδὸν μέχρι τοῦ προσώπου. Μ' ὄλον ὅτι δὲ ἐκαλύπτετο εὖτως πῶς τὸ ἀνάστημά του, ἀλλ' ἐμάντευε τις τὴν κομψότητα τῶν μελῶν καὶ τῶν κινήσεών του. Ὁ Κ. Δελαφάρ ἦτον ὠραῖος, καὶ ἡ ὠραιότης αὐτοῦ ἦν πραγματικῶς ἐπαγωγική· ἔφερον, ὡς ἅπαντες οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μεγίστην τινὰ καὶ φρικτὴν φαινᾶκην, ἀφαιρούσαν πολλὴν ἐκ τῆς φυσιογνωμίας του χάριν· οἱ ὀφθαλμοὶ του, ἐκφραστικώτατοι· καὶ μεγάλοι, ἦσαν μέλανες καὶ ὠραῖοι· εἶχε δὲ τὴν ῥῖνα εὐθείαν, ὄντως ῥωμαϊκὴν, καὶ τὸ στόμα μετὰ τῶν ὀδόντων θαλκτικά. Οἱ ξανθοὶ καὶ

ἀνεστραμμένοι μύστακες, τῷ ἐδίδον ἦθος ἱππέως. Ἀλλ' ὅ,τι μάλιστα ἀξίον παρατηρήσεως εἶχεν, ἦτο ἡ μικρότης καὶ ἡ ἐντέλεια τῶν ποδῶν του καὶ τῶν χειρῶν, δυναμένων νὰ συγκριθῶσι πρὸς γυναικείας.

Ἦγειρε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ παράθυρον, ὅπου ἦτον ἡ ὠραία του ἐρωμένη καὶ ἀτήρησε τὸν θυσανωτὸν πῖλόν του μετὰ χαρῆτος καὶ εὐγενεῖας θελκτικωτάτης· ἡ Ἀσπασία ἤρρυθρισε ἀπὸ χαρᾶν.

Τὸν ἀνήγγειλον εἰς τὴν θύραν τῆς οἰθοῦσης. Ἡ Ἀσπασία ἐπροχώρησε πρὸς αὐτόν. Εἶχε μὲν ἀποδυθῆ τὸν μανδύαν του ἄλλα τὰ ὑποδήματά του καὶ οἱ περικοτῆρες προσέβαλλον τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ἀνησυχου γυναικός.

— Ἀναχωρεῖτε! ἀνέκραξεν αὐτῇ.

— Μάλιστα, ἔρχομαι νὰ σὲ ἀποχαιρετήσω, θὰ ὑπάγω εἰς Φοντενεβλώ.

— Ἀλλὰ χόλες τὸ ἠγνοεῖτε ;

— Τὸ ἐπληροφόρηθην πρὸ ὀλίγου πρὸ τοῦ ἀπεσταλμένου, ὅστις μοὶ ἐκόμισε τὴν διαταγὴν.

— Καὶ πόσον θέλει διαρκέσει τὸ ταξίδιον τοῦτο ;

— Ὅκτι ἡμέρας, τὸ ἐξήτησεν ἡ κυρία Μεντενῶν.

— Αὐτῇ λοιπὸν ἀπολαμβάνει μεγίστην εὐνοίαν ;

— Μάλιστα, εἶναι ἡ σειρά τῆς κυρίας Μοντεσπαὶ νὰ ζηλεύῃ ἤδη. Ἡ κυρία Λοβαλιέρ ἐξεδικηθῆ καλὰ

— Πῶς ; ἀναχωρεῖτε ; μ' ἐγκαταλείπετε καὶ πάλιν ;

— Πρέπει! . . . εἶναι χρέος μου! . . .

— Χρέος σας, Κάρολε ; . . . δὲν εἶναι ἀράγε εὐχαρίστησίς σας ;

— Τὸ πιστεύετε, Ἀσπασία ;

— Ἦθελέ τις τὸ πιστεύσει τῇ ἀληθείᾳ, ἐπειδὴ μὲ ἀποφεύγετε τόσον συνεχῶς, ὥστε ἔχει τις δίκαιον νὰ νομίσῃ ὅτι δὲν εἰσθε εὐτυχῆς, εἰμὴ μακρὰν ἐμοῦ.

— Ὡ Ἀσπασία, δύνασθε νὰ λέγετε τοιαῦτα... ἐγὼ ὅστις σὰς ἀγαπῶ τόσον! . . .

— Μακρῶθεν... εἶπεν ἡ Ἀσπασία, μειδιῶσα!

— Ὡ! ἀνέκραξεν ὁ Κάρολος...

Ἀλλ' ἡ Ἀσπασία τὸν διέκοψεν πάραυτα.

— Μείνατε, λοιπὸν, νὰ σὰς πιστεύσω . . . Διατί ν' ἀναχωρήσῃτε ;

— Διατί ν' ἀναχωρήσω, Ἀσπασία ; ὦ! δὲν ἐννοεῖτε λοιπὸν οὐδὲ ἡ ἀκίνητος ζωὴ δὲν εἶναι ζωὴ... Ἡ αὐτὴ ὑπῆγεν εἰς Φοντενεβλώ· μοὶ παρυσιαζέται περίστασις νὰ διασκεδάσω, ν' ἀλλάξω τόπον καὶ νὰ μὴν τὸ κάμω . . . Ἀλλὰ σκέφθητε λοιπὸν ὅτι δὲν θέλω ἰδεῖ τὰς ὠραίας ἐροτάς, αἵτινες θέλουσι τελεσθῆ ἐκεῖ . . . καὶ ἔπειτα ἡ ἀπουσία αὐτῆ δὲν θὰ διαρκῆσῃ εἰμὴ ὀκτὼ μόνον ἡμέρας.

— Ἄς ἦναι... ἐγὼ θ' ἀνησυχῶ...

— Ὡ τρέλλα! εἶπεν ὁ Μαρκέσιος ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρά της.. Ὅθ' ἀνησυχῆς ; καὶ διὰ τί;..

— Αἶ! τὸ ἠξέυρω κ' ἐγὼ ; Τόσα πράγματα δύναται νὰ συμβοῦν ἐντὸς ὀκτῶ ἡμέρας..

— Αἶ δά! ὀκτὼ ἡμέραι παρέρχονται ταχιστα, καὶ ἐπανερχόμενος θὰ σοὶ διηγηθῶ τὰς διασκεδάσεις τῆς αὐλῆς.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἡ ἀποσκευὴ τοῦ μαρκεσιου ἤρχετο ἐν τῇ αὐλῇ. Ὁ νέος ἠσπάσθη ζωηρῶς τὴν χεῖρα τῆς Ἀσπασίας καὶ μόλας τὰς παρακλήσεις της, κατέθη ζωηρότατος. Ἡ Ἀσπασία ἔτρεξεν εἰς τὸ παράθυρον. ὁ Κ. Δελαφάρ ἦτον ἤδη ἐφιππας.

— Χαῖρε! χαῖρε! ἀνέκραξεν οὗτος, ὑψόνων τὸν πῖλόν του.

Καὶ ἀνεχώρησεν ἐν μεγάλῃ εὐθυμίᾳ.

Ὅκτι ἡμέραι, δεκαπέντε ἡμέραι, εἰς μὴν παρηλθον, ἀλλ' ὁ μαρκέσιος Δελαφάρ δὲν ἐπανῆλθε.— Δύστηνε Ἀσπασία!

Β'.

Ἡ ἐπιστροφή.

Μόλις ἤρχισεν ἡ αὐγὴ νὰ διαγελεῖ πρὸς τὴν ἀνατολὴν, ὅτε ὁ Κ. Δελαφάρ φθάνει εἰς τὴν Βασιλικὴν πλατείαν. Ὁ ἥλιος τοῦ μαρτίου ἀνυψοῦτο ῥαδιῶδες, κάλυκες δὲ τινες ἐφαίνοντο ἤδη εἰς τοὺς κλόνους τῶν δένδρων καὶ τινὰ μικρὰ πτηνὰ ἐχαιρέτων τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἕαρος διὰ τῶν τερψιθύμων αὐτῶν ἀσμάτων.

Ὁ μαρκέσιος εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἀνέβη τὴν κλίμακα μετὰ ταχύτητος· ἀλλ' ἡ δυστυχῆς ἐκείνη ψυχῆ, ἦτις τὸν ἐπερίεμε τόσον ἀνυπομόνως, εἶχε μαντεύσει τὴν ἐπιστροφὴν του, τὴν προσπέλασιν του... Ἡ Ἀσπασία εἶχεν ἐγερεθῆ καὶ στηριζομένη ἐπὶ τῶν νῶτων ἐνδὸς σκίμποδος, ἐφαίνετο εἰς ἄκρον συγκεκλιμένη. Ὁ Κ. Δελαφάρ δὲν ἐπρόσμενε νὰ τὸν ἀναγγεῖλωσιν, εἰσῆλθε μετὰ πολλῆς ταχύτητος· ἀλλ' ἔστη παρὰ τὴν θύραν χωρὶς νὰ τολμήσῃ νὰ κάμῃ ἐν βῆμα. Ἡ Ἀσπασία ἔστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς αὐτόν καὶ συνήτησε τὸ βλέμμα του· δὲν ἦτο χρεῖα οὐδὲ μίαν ἐξηγήσεως, τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα, ἣν εὖτος ἤρπασε, καὶ ἐκάλυψε μὲ φίληματα καὶ δάκρυα.

— Κάρολε! τῷ εἶπεν, ἐπανῆλθες λοιπὸν.

Ἐπειτα ἔδειξε τὸ ὠραῖόν της πρόσωπον, ὠχρὸν καὶ ἐξησθενημένον καταντῆσαν ἐκ τῆς λύπης.

— Ὡ! συγγνώμην, συγγνώμην! ἀνέκραξεν εὖτος τὸ ἠξέυρω τοῦτο, καὶ ἐπεθύμουν νὰ ἐξαγοράσω τὰς ἀλγηθδόνας ταύτας δι' ὄλον τῶν ἐλπίδων μου.

— Ἐνα μῆνα!... ἔνα δλόκληρον μῆνα χωρὶς νὰ μὲ ἰδῆς!... ἐν ᾧ ἔπρεπε μόνον ὀκτὼ ἡμέρας νὰ μείνης . . . ἐνῶ ἡ αὐτὴ ἐπανῆλθε πρὸ τούτου καιροῦ!

— Μὴ μ' ἐπιπλήτῃς Ἀσπασία, ἀρκετὰ μ' ἐτιμώρησεν ἡ συνειδησίς μου...

— Ἀληθινά! ἀπεκρίθη αὐτῇ μειδιῶσα διὰ τοῦ μειδιάματος ἐκείνου τῆς εὐδαιμονίας τοῦ τούτου διαφόρου τῆς ἡδονῆς, ἐπειδὴ τὸ μὲν προέρχεται ἐκ τῆς ψυχῆς, τὸ δὲ διαμένει εἰς τὰ χεῖλη· πρέπει λοιπὸν νὰ σὲ συχωρήσω ;

— Τοῦτο εἶναι τὸ ὠραιότερον δικαίωμα τοῦ ὑμετέρου φύλου, κυρία· ἐπειδὴ μόνος ὁ Θεός, ὁ βασιλεὺς καὶ αἱ γυναικὲς δύναται νὰ συγχωρήσωσιν ἁμαρτήματα· ἡ ἐπιείκεια στολιεῖ τοσοῦτον τοὺς μὴ ἔχοντας χρεῖαν ταύτης.

— Ἐπιθυμῶ μὲγάλως νὰ σὲ κάμω νὰ τὴν προσμένῃς, νὰ σὲ κάμω νὰ γίνῃς ἄξιος αὐτῆς· μικρὰ τις ἐκδικησίς ἤθελεν εἶσθαι γλυκεῖα!

Ἡ Ἀσπασία ἐβρίβη ἐπὶ ἀναπαυτικῶ τινος σκίμποδος, ὑπομειδιῶσα καὶ συγκεκλιμένη. Ὁ μαρκέσιος ἐκάθησε παρὰ τοὺς πόδας της, καὶ ἐθεώρουν ἀλλήλους σιωπηλοὶ καὶ ἀναυδοί. Τὴν στιγμὴν δὲ ταύτην παρίστατο εἰκὼν αὐτόχρημα ἀγγελικὴ, καθ' ὅσον δύναται ἐν τῇ γῇ ταύτῃ νὰ παρασταθῇ· ἐλησιμόνησαν μόνον τὸν Λαφονταῖν, τὸν παρὰ τὸ παράθυρον, γράφοντα καὶ τὸν

κατὰ καιροὺς τὴν ἐργασίαν του διακόπτοντα, ὅπως παρατηρήσῃ τὰς ἀγαπητάς του περισσότερὰς.

— Διατί νὰ εἶσαι ἀπὸν τόσον καιρὸν Κάρολε ; ἐψιθύρισε σιγαλῶς ἡ Ἀσπασία, ῥίπτουσα βλέμμα ἐκαστικὸν ἐπὶ τῆς ἀτάκτου ἐνδυμασίας του· ποῦ λοιπὸν ἦσθε, κύριε ;

Ἐνταῦθα ὁ Λαφονταῖν ἤρχισε ν' ἀπαγγεῖλη μεγαλοφώνως τοὺς στίχους τοῦ μύθου του αἰ θύ ο πε ρ ι σ τ ε ρ α ῖ, γράφων αὐτοὺς καὶ σείων τὴν κεφαλὴν. Οἱ ἔρασταὶ οὐδόλως προσεῖχον εἰς αὐτόν.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν αὐτῇ, μοῦ ἔφυγες, μὲ ἄφησες μόνην, ἀνήσυχον, οὐδόλως μοὶ ἔγραψες, μ' ἐλησιμόνησες, καὶ ἐγὼ, τί νομίζεις ὅτι ἔκαμα ; Ἐμενον, ἔκλειον. Σ' ἐζήτην εἰς πᾶν λεπτόν παρερχόμενον, ἐφαντάσθη μυσία δεῖνὰ ἐπαπειλοῦντά σε· ὑπέστην πάντας τὰς θλιψίς τοῦ ἔρωτός μας.

Ὁ Λαφονταῖν ἐξηκολούθει ν' ἀπαγγεῖλη.

— Τί δὲν ἤθελον δώσει διὰ νὰ σ' ἐπανιδῶ πλησίον μου. Καὶ αὐτὴν τὴν ζηλοτυπίαν μου ἐλησιμόνου, καὶ μόνον περὶ σοῦ ἐνησχολοῦμην, καὶ ἐν τούτοις ἡ ζηλοτυπία μου ἦν φρικτωδέστατη. Ἡρώτων ἐμαυτὴν τέ ἔκαμνες μακρὰν μου, μήπως ἡ ἀπουσία αὐτῆ ἐπέκρυπτε παγίδα τινὰ, μήπως εὐρίσκεσο εἰς κίνδυνον, τί νὰ σὲ εἰπῶ! . . .

— Φεῦ! φίλη μου, καὶ ἐγὼ τὰ αὐτὰ ἔπασχον, ἐπανελάμβανεν ὁ μαρκέσιος, κατ' ἀρχὰς, ἡμῆν ἐνοχος· ἡ κακὴ συνειδησίς εἶναι ἄθλιον πρᾶγμα, τότε, διεσκέδαζον, ἐπροσκόλουν θορυβοποιούς φίλους, μετὰ τῶν ὀποίων ἐπαίζον τὰ χαρτία.

— Πάλιν, Κάρολε! . . .

— Τὸ περιστέρι ἔφυγεν, ἀλλὰ τι νέφος κελαινὸν Ἐπιφανὲν εἰς οὐρανὸν

Τὸ ἀναγκάζει ἄσυλον ἐν τάχει νὰ ζητήσῃ

Ἀλλ' ἔνα δένδρον εὐρηκεν, ὅπου ἡ τρικυμία

Καὶ τῆς βροχῆς ἡ βία

Δὲν ἔλλειψε τὸ δύστηνον νὰ τὸ κακοποιήσῃ.

— Ναί, ἡμῆν παράφρων, πιστεύω· ἀλλαχοῦ εἶχον ἀφήσει τὸν ἀγαθὸν μου ἀγγελον, ἠδυνάμην νὰ ἐλπίσω ὅτι ἤθελε μὲ προστατεύσει τόσον μακρὰν, ἐὰν δὲν μ' ἐκράτει ἡ ἀνάμνησίς του ; Ἐπεσα κατὰ κεφαλῆς εἰς τὴν καταχθόνιον ταύτην παγίδα, ἣν αἰεποτε ἐπροσπάθουν νὰ ἀποφύγω· ἐπείξα τὸ ἄθλιον ἐκεῖνο φ ο ρ ᾶ ω καὶ ἔχασα τὴν πρώτην ἡμέραν τρεῖς χιλιάδας σκούδα.

— Τρεῖς χιλιάδας!

— Τί τὰ θέλεις, αὐτὸ ἦτο τῆς τύχης, ἠλπίζον νὰ κερδήσω καὶ εἶχον ἀνάγκην νὰ κερδήσω, διότι, τὴν προτεραίαν, εἰς τὴν σφαιραν, ὁ Καδερούσους μ' εἶχε καταστρέψει.

... ..

— α' Ἡ περισσότερὰ τρέχει εἰς ἀγρόν τινα, ὅπου βλέπει σίτον καὶ συλλαμβάνεται, διότι ὁ σίτος οὖτος ὑπέκρυπτε παγίδα . . .

— Ἡ ἀτυχία ἐφρίνετο καταδιώκουσά με· δὲν ἐτόλμων νὰ ἐγειρω τοὺς ὀφθαλμοὺς, φοβούμενος μήπως ἀπαντήσω τὸ περιφερόμενον πέριξ μου ἰνδαλμά σου. Ἦθα νόμην εἰς τὰς ἀκοάς μου παράπονα καὶ γλυκεῖς ἐλέγχους· ἀπεποιοῦμην τὸ ἀνόητον πάθος μου ἰν' ἀποφύγω τὴν προφυλακτικὴν ταύτην ἐπιβροίαν· τὴν ἐπαύριον ἐπαίζαμεν, καὶ πάλιν ἔχασα· ὁ πυρετός μὲ κατέτρωγε, καὶ μὲ κατατρώγει ἔτι, φεῦ! Ἐπανέρχομαι

πρός σε μελαγχολικός, μετανωών, χρεώστης δεκαπέντε χιλιάδων λιτρών, και επί πλέον ήσθάνομην τήν δδύνην, ότι έμελλον να έμφανισθώ έμπροσθέν σου· αυτό ήτον άρκετή τιμωρία!

— Α'λλά τρελλέν τι παιδίον τό έκτύπησε διά τής σφενδόνης του· δυστυχές λοιπόν, χωλόν και τήν περιέργειάν του καταρώμενον, έπιστρέφει τό πολυπαθές περιστέρι εις τήν φωλεάν του. »

— Μά θέλετε τοιοῦτον, φιλάτη Άσπασία, θά λησμονήσετε τās άδικίας ταύτας; θέλετε μέ συγχωρήσει; θέλετε μοι δώσει τήν χεῖρα ταύτην; θέλετε μοι άποδώσει τήν ευτυχίαν, ήν ήθελον πληρώσει ήδη άντι τής ζωής.

— Παρήλθον ήδη πέντε έτη άφ' ότου γνωρίζομεθα· έκτοτε, ή ζωή μου ύπῆρξεν άλλο τι, είμή διηνεκής έπιήκεια; Φίλε μου, ποσάνις τάς έσυχώρησα ήδη!... Τέλος, πρέπει να γνωρίζη τις τās άγαλλιάσεις εκείνας τής έπιστροφής όπως έκτιμήση όλας τās ευδαιμονίας τής ψυχής· είναι ίσως ευεργέτημά τι τοῦτο.

Τά περιστέρια ίδου συνήλθον τὰ καυμένα, Καί πόσον ήσαν, έννοεῖ καθείς, ευτυχισμένα.

Ταῦτ' εἰπών ο άφελής άνθρωπος έστράφη πρὸς αὐτούς.

— Ίδέτε λοιπόν, κυρία, εἶπεν, αἱ περιστεράι μου έπανήλθον όριστικῶς εις τόν περιστερεῶνα και ο μῦθος μου έγινεν· έπιθυμῶ να σέ άρέση.

Παρετήρησε τότε τόν Κ. Δελαφάρ.

— Πιστεύω ότι έτιχούρησα τήν αλήθειαν, χωρίς να τό ήξέυρω, έπανελάβε μειδιών μέ τήν λεπτήν και γλυκαίαν άμα φυσιογνωμίαν του, μοι φαίνεται ότι οι λειποτάκται επανέρχονται· έπειτα, λαμβάνων τās χεῖρας αὐτῶν έντός τῶν ιδιῶν του, προσέθηκε·

‘Ο εις πρὸς άλλον πάντοτε να ήσθε κόσμος νέος Κόσμος κοικίλος πάντοτε, και πάντοτε ώραιός Να άγαπήσθε τρυφερά — ‘Η αληθής αὐτή χαρά.

Θάω να θέσω τό έπιμύθιον τοῦτο εις τόν μῦθον δέν εἶν' αληθής; και στοιχηματίζω ότι εις τās έπερχομένας γενεάς, αν φθάσω εις αὐτάς, όλοι οι έρασται θέλουν: τόν άποδεχθῆ· τί νομίζετε;

Φεῦ! άγαθὲ άνθρωπε, οὔτοι θετεύρουν άλλήλους και δέν σέ ήκουον!

Π. Η.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ.

Πούσκιν, Λέρμοντοφ, Γόγολ.

‘Η φιλολογία, κατά τήν αληθῆ τής λέξεως σημασίαν έννοουμένη, μόλις πρὸ τεσσαράκοντα και πέντε έτών, ανεφάνη εν Ρωσσία· άλλ' ή φιλολογική κίνησις ήρχισε πρὸ ένός αἰώνος. Μέχρι τής βασιλείας του θεμελιωτοῦ τής Ρωσσιῆς αυτοκρατορίας, Πέτρου του Μεγάλου, τὰ όλίγα τής Ρωσσιῆς φιλολογίας βιβλία, άτινα περιθρησκευτικῶν αντικειμένων ως επί τό πλείστον έπραγματεύοντο, έγράφησαν εις γλῶσσαν Σλαβικήν, ή μάλ-

λον, εις τина διάλεκτον, σχηματισθεῖσαν εκ τής αρχαίας Σλαβικής, οἶαν εύρίσκει τις εις μεταφρασιν του Εὐαγγελίου, και εν μέρει εκ τής λατινικῆς, πολωνικῆς και τής κοινῆς ρωσικῆς. ‘Η διάλεκτος αὕτη κατέστη, ως ή παρὰ τοῖς Ανατολικοῖς σανακριτική, ή γλῶσσα τῶν πεπαιδευμένων, ή γλῶσσα τῶν βιβλίων. Έκκοιμάτο δέ εις τὰ σπουδαστήρια και εις τās βιβλιοθήκας, άλλ' ή αληθῆς ρωσικῆ γλῶσσα, ήν μεταχειρίζεται ο λαός, δέν έχει άλλα φιλολογικά μνημεῖα, είμή παλαιά τина άσμάτια και μύθους πιστῶς μέχρι τῶν ήμερῶν ήμῶν διατηρηθέντας. Πέτρος ο Μέγας άνύψωσε τήν δημόδιη γλῶσσαν, τήν γλῶσσαν του κοινού λαού. ‘Αλλ' έπειδή ή γλῶσσα αὕτη, ήτις έξεικόνιζεν έθνικόν βίον, εν ύπεκίνησε διά να κάμη γενικὴν αναμόρφωσιν του έθνους, δέν άνυψούτο παντελῶς και μέχρι τῶν εν τῇ κοινῶν έισαγομένων νεωτερισμῶν, έπειδή ή γνόνει τὰ ἴδια ένυτιῆς πλούτη και έστερεῖτο πλείστων λέξεων αναγκαιῶν εις πράγματα επίσης αναγκαῖα, δέν ήργητε τρυμερὰ σύγχυσις ν' αναφανῆ. Έκφράσεις γερμανικαί, σουηδικαί, όλλανδικαί, γαλλικαί, εισέφρυσαν εις τήν γλῶσσαν αὕτην. Μετασχηματισθεῖσας δέ κατ' αρχάς τής διαλέκτου τῶν πεπαιδευμένων, μετεσχηματίσθη άκολούθως και τό έπικρατοῦν ἴδιωμα, ή όμιλουμένη γλῶσσα. Καί εν τῇ πρώτῃ ταύτη συγκρούσει τῶν στοιχειῶν, εξ ὧν άργότερον ώφειλε να σχηματισθῆ ή ένεστῶσα ρωσικῆ, δέν εύρίσκετο ή άποκρῶσα φιλολογία. Δυσκολώτερον είναι και χρόνος πλείότερος απαιτεῖται εις τόν δημιουργόν φιλολογίας τινός; ή αυτοκρατορίας. ‘Οθεν ο πρώτος συγγραφεύς, ο άξιος του όνόματος τοῦτου, εν παρήγαγεν ή Ρωσσία, ο Λομονόσοφ, δέν ανεφάνη είμή δέκα έτη μετά τόν θάνατον Πέτρου του Μεγάλου.

Οὐδὲλλως δέ προτιθέμεθα να έκτιμήσωμεν ένταῦθα τās εκδουλεύσεις και τήν επήρσῃν του άξιόμνημονεύτου τοῦτου άνδρός, του επίσης κατά τό είδος του μεγάλου, όσον αὐτός ο μέγας αυτοκράτωρ, άλλὰ να σημειώσωμεν ότι τό συμφέρον τής πρώτης ταύτης περιόδου τής νοητικῆς αναπτύξεως εν Ρωσσίᾳ δέν εύρίσκεται εν τῇ φιλολογικῇ αξίᾳ τῶν ποιημάτων του καιρού εκείνου, εν ᾧ εν γένει άσθενεῖς τινες μόνον έγέγοντο μιμήσεις παντός εν Εὐρώπῃ γραφομένου. ‘Ασπασία τῶν άλλων τής Εὐρώπης λαῶν αἱ φιλολογίαι παρήγαγον άριστουργήματα, πριν ή ρωσικῆ γλῶσσα γίνῃ κλασσική. ‘Εν Εὐρώπῃ πραγματικῶς έκαστον έθνος συνησθάνετο άκαταπαύστως τήν ανάγκην του να παρέβῃ έργα, ἰδέας, δοξασίας, κοινωνικά συστήματα, και παν εν γένει τό εις τόν ανθρώπινον βίον επάναγκες όπως· δήποτε εις πᾶσαν τέχνην και έπιστήμην. ‘Υπό τήν επήρσῃν δέ τής αρχαιότητος, μεθ' ής συνδέεται, διά μέσου τῶν αἰῶνων τής βαρβαρότητος ο βίος τής δυτικῆς Εὐρώπης, ο λόγος έδυνήθη να ευρη τόνους φωνῆς ένεργητικούς και έξόχους, ή χειρ έργα τέλεια και ώραια εις αὐτήν τήν νηπιότητα τής γλῶσσης και τής τέχνης. Διότι μόνον κοινῶν αἱ ύπάρχει άείποτε εις τήν δύσιν, εν Ρωσσίᾳ, εξ έθαντίας, έκτός τινῶν διηγημάτων και δημῶδων άσμάτων, ή ανάγκη αὕτη τής αναγενήσεως του έθνικου βίου δέν δηλωθῆ εισέτι. Καί αὕτη ή πρὸ του μεγάλου Πέτρου τέχνη εν Ρωσσίᾳ ήτον απομίμησις μόνον τής Ιταλικῆς ή τής Βυζαντινῆς· διότι ή επικράτεια αὕτη υπῆρχεν ως ο χ λ ο ς μόνον, και οὐχι ως κοινῶν αἱ εισέτι. Έκαστον έθνος μετά τήν άποκατάστασιν του όφείλει να ύπόκηται εις τήν επακολουθοῦσαν άείποτε μεγάλην εἰμαρμένην του.

Πριν όμως αρχίσῃ τό στάδιόν του και τήν καθ' όλας τās διευθύνσεις πορείαν του είναι ανάγκη προηγουμένως να γνωρίσῃ εαυτό. Καί ίδου διατί πριν τής φιλολογικῆς ιστορίας τής Ρωσσίας και τῶν τοπικῶν κατακτήσεων αὐτῆς, ώφειλε να προηγηθῆ πᾶσα κοινωνική και διοικητική ανάπτυξις. Βεβαίως ανάγκη να τελειοποιηθῆ πλείοτερον ή ρωσικῆ γλῶσσα όπως κατασταθῆ κλασσική· άλλ' εν τούτοις έφθασεν εις βαθμόν να ακριβεῖσας λεπτότητος και γενικότητος, αναγκαστικῶς τε τόν συγγραφέα τόν θελοντα ν' άποκτήσῃ ἴδιόν τι ύφος και εις τόν αναγνώστην τόν έπιθυμοῦντα να αισθάνεται τό πλεονέκτημα τοῦτο.

Περὶ τās αρχάς του παρόντος αἰῶνος, φιλόκαλός τις και ευφυῆς άνθρ, ο Ιστορικὸς Καραμζίνος, απήλλαξε τό ρωσικόν πεζόν ύφος τῶν μεγάλων προσκομμάτων τῶν. ‘Ολίγα έτη μετά ταῦτα ο χαρῆς ποιητής, ο διά μουσικῶν αισθημάτων προικισμένος Ζουκόφσκις, έπραξε τό αὐτό εις τήν ποιήσιν. ‘Εάν όμως άφαιρεθῆ εν γένει ή ιδιαίτερα αὐτῶν ευφύια, άμφότεροι οὔτοι οὐδέν άλλο έπραξαν είμή μεταφράσεις και απομίμησεις· άλλ' οὐχι ήτον ήνοιξαν εις τούς διαδόχους των στάδιον δι' οὐ ήδύναντο να τούς υπερβῶσι. Μετά παρέλευσιν δ' όλίγου χρόνου από τής εποχῆς ταύτης τής ρωσικῆς φιλολογίας, καθ' ήν ήγκασεν ο Καραμζίνος και Ζουκόφσκις, οὐδεις πλέον, έκτός του φιλόλογου και ιστορικού ένδιεφέρετο εις αὕτην. ‘Εν τούτοις δύο έξοχοι άνδρες ανεφάνησαν εις τήν Ρωσσίαν, ο Δεζάρδιν δηλαδῆ, όστις ήτον αὐτόχρημα άπέραντος φύσις, τόλμη και ισχύς, και οὔ τινος τὰ ποιήματα έμπνέουσι τήν καταπληκτικὴν και μεγαλοπρεπῆ μεγαλοφυίαν τής βασιλείας τής Αἰκατερίνης, άλλ' όστις, μη ευχαριστούμενος εις τήν μικροπρεπῆ ποιήσιν του καιρού, συνεχῶς ήναγκάζετο να μεταχειρίζεται γλῶσσαν έξεχλλον και ἰδιοτροπον· έτι δέ και ο Κρυλόφ, ο Λαφονταῖν τής Ρωσσίας όστις ήν ή έντελής προσωποποιήσις τής δεξιοποιοῦς ευφύιας και τής κακοτρόπου ευαισθησίας τῶν Σλάβων. ‘Αλλ' ή αληθῆς τῶν Ρώσων φιλολογία αρχεται ακριβῶς από τής εποχῆς του ‘Αλεξάνδρου Πούσκιν, μετά τόν όποιον έπονται δύο έξοχοι και ευφυῆς άνδρες, Μιχαήλ Λέρμοντοφ και ο Νικόλαος Γόγολ.

Τὸ ένδιαφέρον όπερ άπασα ή Εὐρώπῃ συνησθάνθη, διά διαφόρων λόγους, τήν πρόοδον του έθνικου πνεύματος τῶν Ρώσων, ώφειλε να διεγείρῃ και τήν περιέργειαν του να ἴδῃ τὰ πρώτα αὐτῶν δοκίμια, εν εἰς έμπεριείχετο τό πνεῦμα τοῦτο. ‘Η δέ περιέργεια αὕτη καθίστατο έτι μάλλον μεγαλητέρα, καθότι δέν ήλπιζον εξ αὐτῆς είμή ιστορίας τινῆς τής φιλολογίας, ενῶ ή Ρωσσία άπέκτησε λεγεῶνα συγγραφέων παντός είδους, άπέκτησε δραματογράφους, ποιητάς, μυθιστοριογράφους κλ. ‘Αλλ' όμως, ή περιέργεια αὕτη του Εὐρωπαϊκού κόσμου οὐδέν νέον, έκπληκτικόν ή αληθῆς ρωσικόν εύρεν εις τās μεταφράσεις τῶν συγγραφέων τούτων, είμή λεπτομερείας τινῆς περὶ τῶν ήθῶν και τῶν έθίμων αὐτῶν. ‘Η κριτική τῶν Εὐρωπαίων, παρεδέχθη ότι τὰ συγγράμματά των ήσαν απομίμησις μόνον τῶν πρὸ πολλοῦ γνωστῶν εις τούς αναγνώστας ξένων έθνῶν, κατά τό μάλλον και ήτεον έπιτυχεῖ. ‘Η άπάτη λοιπόν υπῆρξε γενική σχεδόν, και όφειλομεν να συναιστώμεν, ότι έξαιρουμένου ίσως του Γρυμπεντσοφ, συγγραφέως πνευματώδους τινός κωμωδίας, (δυστυχῶς εις τούς πνευματώδεις άνδρας!) ής οι στίχοι άπαντες έγέγοντο προοίμια, ή Ρωσσία δέν δύναται να παρουσιάσῃ εις τήν Εὐρώπην έαν θελῇ να

δείξῃ δικαίαν υπερηφάνειαν, είμή τούς τρεις προσηρθέντας άνδρας.

‘Ο Πούσκιν μετά τόν εν μέσω του σταδίου έπελθόντα αὐτῶ θλιβερόν θάνατον, (1837), αρχίζει ν' απολαμβάνῃ ώραιαν φήμην έκτός τής πατρίδος του, δέν εξετιμήθη όμως κατά τήν αληθῆ αξίαν του. Είναι γνωστὰ μόνον τὰ πρώτα ποιήματά του γεγραμμένα υπό τήν επήρσῃν του λόρδου Βύρωνος· τὰ δύο αὐτῶν άριστουργήματα, τό έμμετρον μυθιστόρημα Εὐγένειος ‘Ο νέγιν, και τό δράμα Βορῆς Γοδουνοφ, μετεφράσθησαν εις τό γερμανικόν μόνον. Καί ένταῦθα είναι προσήκον να εἰπωμεν τήν Ιταλικὴν παροιμίαν, traduttore traditore. Εἰς τὰ γνωστὰ συγγράμματα του Πούσκιν διαφαίνεται αλόγη ή απομίμησις τῶν ξένων υποδειγμάτων. ‘Αλλ' ή υπόθεσις, ο χαρακτήρ, ή ψυχῆ, οὔτως εἰπεῖν εις παν έργον αὐτοῦ, είναι έξόχως ρωσικά. ‘Ενεκα τοῦτου ο ρωσικὸς λαός συναισθάνεται βαθείαν τινά συμπάθειαν πρὸς τόν ποιητήν του· λέγομεν δ' έπίτηδες λαός, διότι οι νευρώδεις και άρμονικοί στίχοι του ύπάρχουσιν εις τὰ στόματα όλων, και ο Πούσκιν είναι αληθῶς ο πρώτος έθνικὸς τῶν Ρώσων ποιητής. ‘Η ποιήσις του δέν έχει μέν τᾶσιν τινὰ διακεκριμένην και συστηματικὴν, άλλ' είναι ή αὐθόρμητος έκφρασις φύσεως γενναίας, και ανατυπώσεων ζωηρῶν πλήρους, ρωσικῆς πρὸ πάντων, παντοῦ και πάντοτε, εις τόν τρόπον του αισθάνεσθαι, του σκέπτεσθαι και του αγαπᾶν. ‘Εν γένει δέ οι διακεκριμένοι χαρακτήρες τής Μούσης του είναι τό βαθύ και αληθές αἶσθημα, άνευ έπιτηδεύσεως και προσπαθείας, ο σταθερός και βαθύς διαχρωματισμός, ή ευγενής άπλότης, ή άεελῆς μεγαλειότης, πρὸ πάντων δέ ή παντελής άπουσία του έρωτος και του ‘Εγώ· του έρωτος εκείνου, όστις τοσοῦτον τήν σημερον εις τὰ συγγράμματα πομποδῶς έπιπολάζει. ‘Ο Πούσκιν δέν έκπλήττει τόν αναγνώστην διά μεγάλων ἰδεῶν και μεγαλοπρεπῶν περιγραφῶν, άλλὰ τῶ παρουσιάζει και του άποκαλύπτει τήν καρδίαν και τό πνεῦμα τῶν Ρώσων. ‘Αληθῆς ποιητής κατά τήν άφελῆ τής λέξεως σημασίαν, περιστᾶ εις τήν ύψηλότεραν ποιητικὴν έκφρασιν, τόν βίον τῶν Ρώσων, τās άγαλλιάσεις αὐτοῦ και τās θλίψεις. ‘Υπάρχουσι δέ καθ' όλα τὰ συγγράμματά του στίχοι τινές τούς όποιους οὐδεις Ρώσος δύναται να άκούσῃ άνευ συμπληθητικῆς τινος συκινήσεως. Οὐδέν έξαλλον εν αὐτῶ, οὐδέν άπρόοπτον, φαντασιώδες, άποκλειτικῶς ατομικόν. ‘Ο Πούσκιν έζησε διά τό βίου όλων και έξέφρασε παν ό,τι έκαστος είχεν αισθανθῆ. ‘Ο Πούσκιν, πραγματικῶς δέν είναι εκ τῶν σπανίως εις τόν άχανῆ όρίζοντα τῶν αἰῶνων παραγομένων πνευμάτων, κατά πάντα χρόνον και τόπον. Πλήν και τοιοῦτος, είναι άξιος ν' άπολαύσῃ γενικὴν φήμην, διότι ή ευφύια του είναι σταθερά, θερμή, έλευθερος και αληθῆς, και τὰ ώραια αὐτοῦ συγγράμματα έμπνέουσιν εις τούς αναγνώστας τήν συμπάθειαν.

Ματὰ τόν βίαιον και άωρον θάνατον του Πούσκιν, ανεφάνη μόνος· άντίπαλος αὐτοῦ ο Μιχαήλ Λέρμοντοφ, ύψωθῆς ταχύτερον του ένδόξου προγεγεστέρου του, άλλ' επίσης ως εκείνος ύποκύψας εις θλιβεράν μονομαχίαν. Διηγήματά τινά του Λέρμοντοφ, μετεφράσθησαν εις τό γαλλικόν υπό τινος τῶν συμπατριωτῶν του, άλλὰ πρὸ πάντων ή ποιήσις του τέν άνέδειξεν.

‘Η θεα τής φυσικῆς και ήθικῆς πραγματικότητος προξενεῖ εις τās ποιητικᾶς ψυχᾶς έντυπώσεις διαφό-

πιάζον την συνδιαλλαγήν του ένοχου μετά του νόμου· πνεύμα ήπειον ανοχής, άνευ ου τινος ουδέν μέλος άσθε- νές της κοινωνίας θέλει δυνηθῆ νά περισωθῆ εκ της γενικής γαγγραινης.

Εάν ο του όποιου τον βίον θέλω διγηθῆ έγκλημα- τίας είχε το δικαίωμα να έπικαλεσθῆ το πνεύμα τουτο της ανοχής, δέν ήθελεν άπωλεσθῆ άνεπιστρεπτι διά την κοινωνίαν.

Δέν έπιθυμῶ νά προλάβω την κρίσιν του άναγνώστου. Άλλως τε, καί ή έπίηκεια ήμῶν δέν θά δυνηθῆ πλέον νά έλθῃ εις βοήθειαν· διότι ή χείρ του δημίου διέκο- ψεν ήδη την ύπαρξίν του. Άλλ' ή άποτομή ε! δυνατόν είπειν, του έγκλημάτος του θά χρησιμεύσῃ ίσως ως δίπλαγμα εις τους ανθρώπους, καί ίσως καί εις αὐτήν την δικαιοσύνην.

Β'.

Ο Χριστιανός Βόλφιος, ήτον υίός καπῆλου μικρᾶς τινος πόλεως Γερμανικής, ής το όνομα σιωπῶμεν διά λόγους κατωτέρω εξηγηθησομένους. Μετά τον θάνατον του πατρός του, εδοήθησε την έαυτοῦ μητέρα, μέχρι του είκοστού έτους της ήλικίας του, νά διατηρῆ το κα- πηλεϊόν των, την μόνην αὐτῶν περιουσίαν· άλλ' έπει- δῆ ελίγον εσυχνάζετο, ο Βόλφιος διήρχετο τās ήμέρας αὐτοῦ σχολάζων. Από της παιδικῆς του ήλικίας ένο- μιζετο κακοήθης καί άπεφεύγετο μέν υπό τῶν νεανί- δων διά την έπικίνδυνον θρασυτήτά του, έθαυμάζετο δέ υπό τῶν δημηλίκων του διά το έφευρετικόν αὐτοῦ πνεύ- μα. Η φύσις εδείχθη αληθῆς μυτριά πρὸς αὐτόν· διότι ή μικρότης καί ή φρικώδης κακοσχημία του προ- σώπου του, το οὖλον καί δυσειδές μέλαν της κόμης του, ή σιμή ρίς του, καί ή εξόγκωσις του άνω χειλούς του, καθίσταν την φυσιογνωμίαν του άγενη πῶς καί άπεχθῆ, ποιούσαν τās μέν γυναίκας νά τόν άποφειύ- γωσι μετά τρόμου, τούς δέ συντρόφους του νά έφευρί- σκουν άκαταπαύτως σαρκασμούς.

Άλλ' ο άπεχθῆς οὗτος ήθιλε ν' άρέσκη καί έπειδή ήτο φιλήδονος, ένόμισεν έαυτὸν έραστήν. Η έκλεχθει- σα ύπ' αὐτοῦ νεανίς άπεστράφει το ήθος του άπο- τροπαίου τούτου· άλλ' έπειδή ήτο πτωχή, έπίστευεν οτι· αν ή σκληρά καρδιά αναισθητῆ πρὸς τόν έρωτά του θέλει ανοιχθῆ καν εις τὰ δῶρά του! Κατά δυ- στυχίαν όμως καί οὗτος ήτο πτωχός διότι οσα είχε κερδίσει εκ του καπηλείου χρήματα είχαν εξοδεύσει εις τόν άνωφελῆ καλλωπισμόν της ευγενείας του. Ον δέ τῶσον άμαθῆς, καί τῶσον άβρανης, ώστε οὔτε, περι- τῆς έπανορθώσεως της έμπορίας του νά φροντίσῃ, τό- σον δέ υπερήφανος καί τῶσον άδύνατος, ώστε οὔδῃ τόν μέχρι τούδε πρὸς αὐτόν άποδιδόμενον τίτλον του κ υ ρ ί ο υ ν' άποθέσῃ καταδεχόμενος, έν μόνον μέσον διανοήθῃ άπαλλαγῆς εκ της καταστάσεως του ταύτης, μέσον υπό πολλῶν πρὸ αὐτοῦ μεταχειρισθέν, καί υπό πολλῶν, μετ' αὐτόν, εκληθέν καί εκλαμβαγόμενον εισέτι ως καταφύγιον· τὸ έντίμως δηλαδή ληστεύειν. Καί έπειδή ή γενέθλιος πόλις του εγεινίαζε τι βασι- λικόν θάσος, εγεινε λαθροθήρας καί το πρώτον προίδν της θήρας του προσέφερεν εις την έρωμένην.

Μεταξὺ τῶν λατρευτῶν της Ιωαννίτης υπῆρχε καί ο Ροβέρτος, ο βοηθός του δασοφύλακος. Ο Ροβέρτος είδε μετ' οὔ πολὺ την προτίμησιν του άντιζήλου του ένεκα της μεγαλοδωρίας τούτου, καί ώθούμενος εκ τινος ισχυρᾶς ζηλοτυπίας, ήθέλησε νά μάθῃ πόθεν προήρχετο ή μεταβολή τῶν υποθέσεων του Βολφίου.

Εφαινετο, έπομένως, συνεχέστερα εις το καπηλεϊόν του Η λ ί ο υ , καί το έταστικόν όμμα του καταστα- θέν έτι δζυδερκέστερον εκ της ζηλοτυπίας, άνεκάλυψε την τῶν δῶρων του πηγήν.

Αὐστηρὸς κατὰ της λαθροθηρίας νόμος είχεν εκ- δοθῆ πρὸ ελίγου. Ο νόμος οὗτος κατεδίκαζε τόν ένοχον εις φυλακήν.

Ο Ροβέρτος κατεσκόπευεν ακουράστως τὰ μυστι- κώτερα διαβήματα του άντιπάλου του. Τέλος μιᾶ τῶν ήμερῶν συλλαβῶν αὐτόν επ' αὐτοφῶρῳ τόν κατε- μήνυσεν εις την δικαιοσύνην, καί ο Βόλφιος εφυλακί- σθη, άλλὰ κατώρθωσε διά τῶν ίκεσιῶν νά μεταβάλῃ την σωματικὴν ποιήν του εις πρόστιμον εξαφανίζον δλην του την μικρὰν κατάστασιν.

Ο Βόλφιος εγνώριζεν, οτι ο έχθρὸς αὐτοῦ ήτον ο κάτοχος της έρωμένης του. Άλλ' ένῶ ήτο πενέστα- τος, εκυριεύετο οὐχ ήττον υπό ζηλοτυπίας. Καί ή μέν πείνα τὸ, ήνάγκαζε ν' άποδημήσῃ μακρὰν της πατρί-δος του· άλλὰ το πάθος τόν συνείχεν έν αὐτῇ, καί ή- νάγκασεν αὐτόν νά τραπῆ εκ νέου εις την λαθραϊαν θήραν.

Τότε δῆ ο Ροβέρτος διπλασίαν έπιτήρησιν κατα- βαλῶν, συνήργησε νά συλληθῆ τὸ δεύτερον καί πά- λιν εις φυλάκισιν νά καταδικασθῆ. Μῆ έχων δέ ήδη κανέν μέσον νά εξαγοράσῃ την ποιήν ταύτην, ήναγ- κάσθη εκὼν άκων νά την υποφέρῃ. Κατὰ δέ την διάρκειαν της καθιέρψεως του ταύτης εγεινεν, ως εκ της άπουσίας, έτι έρωτικώτερος καί, ως εκ της δυ- στυχίας, διπλασίως αυθαδέστερος.

Μόλις δ' έλευθερωθείς, έσπευσε νά επανέλθῃ εις τὸ χωρίον του, όπως επανίδῃ την πολυαγαπητήν του Ιωαννίταν· άλλ' οὔδεις ήθέλησε ν' άναγνωρίσῃ τόν ύπὸ πάντων άποστρεφόμενον νεανίαν τούτον. Η πεί- να καί ή δυστυχία είχαν καταβάλλει την άλαζονίαν του καί δώξει την όκηρίαν. Παρουσιάσθη εις τούς πλουσιωτέρους χωρικούς του μέρους ως έργάτης, άλλ' άπαντες τόν έθεώρουν ύψούντες τούς ώμους των. Τότε ο Βόλφιος, τελευταίαν άπόπειραν ποιήσας, ήτή- σατο την θέσιν του ποιμένος της κοινότητος άλλ' οὔδεις ήθέλησε νά τῷ εμπιστευθῆ τὰ βοσκήματά του. Εξ ά- πασῶν λοιπῶν τῶν ελπίδων του άποτυχῶν καί παντα- χόθεν διωκόμενος εγεινε λαθροθήρας τὸ τρίτον ήδη, καί, τὸ τρίτον έπίσης, συνελήφθη υπό του έχθρου του. Κατεδικάσθη τότε εις τριῶν έτῶν βαρείας έργασίας, καί εις την άδυσώπητον στιγμάεισιν τῶν καταδικῶν.

Υποστάς την νεάν ταύτην καταδικήν, ο Βόλφιος επανήλθεν εις τόν κόσμον, άλλος εξ άλλου. Ος εξῆς δέ διηγείται αὐτὸς οὗτος εις την δικαιοσύνην καί εις τόν πνευματικόν πατέρα του ο,τι συνέβῃ εις αὐτόν.

Γ'.

« Βιοηλθον, λέγει, εις την φυλακήν άποπλανημένος μόνον, άλλ' εξήλθον αὐτῆς πάντῃ διεσθαρμένος. Απέ- κτησα συντρόφους της αιχμαλωσίας μου είκοσιπέντε λη- στᾶς ή άλήτας, μεταξὺ τῶν οποιῶν εύρίσκοντο καί φο- νείς. Θελήσας νά τῷς όμιλήσω περι Θεοῦ, μ' έμυκτήρι- σαν καί με ήνάγκασαν νά δλασφημῶσώς αὐτοί. Εψαλ- λον ψάσματα τσοσούτην αίσχρολόγα, ώστε, εγώ αὐτός ερυθρίων νά τ' άκούω. Καθ' εκάστην δ' έβλεπον τās άσημους τάυτας σκηνάς, αἰτινες με κατετάραττον. Καί κατ' άρχᾶς μέν, άπεμακρυνόμην από τούς αἰτίμους τούτους, άλλ' ή άδύνατος καί άσταθῆς κρᾶσις μου με

ήνάγκαζε πολλάκις νά καταφύγω εις αὐτούς· άλλως είχαν ανάγκην νά εμπιστευθῶ τούς πόνους μου εις τινά δυνάμενον νά τούς έννοήσῃ καί έχρειάζετο, χάριν αὐτοῦ, νά αποβάλω καί τόν ελάχιστον σπινθηρα της συνειδή- σεως. Τσοσούτην δέ διεφθάρην, ώστε ωμοίασα τούς συντρόφους μου καί εις τὸ διάστημα τῶν τελευταίων εξ μηνῶν της εἰρκτῆς μου τούς υπερέβαινα δλους κα- τὰ τόν κυνισμόν. Ανυπόμονος επρόσμενον την ήμέραν της έλευθερώσεώς μου έτι πλέον ανυπόμονος την ώραν της εκδικήσεως. Άπασα ή ανθρωπότης με προσέβαλεν καί έθεώρουν έμαυτὸν ως μάρτυρα τῶν νόμων, ως θυ- μα του φυσικοῦ δικαίου. Εβλεπον τούς ανθρώπους καλ- λιτέρους μου, ευτυχέστερους, καί ώμῶνον αἰθιον μίσος κατ' αὐτῶν. Εσειον τās αλύτους μου λυσιπῶδες όταν έβλεπον, διά μέσου τῶν κιγκλιδῶν του παραθυρίου τόν ραδιῶς άνεγειρόμενον ήλιον δπισθεν δρους τὸ ο- ποῖον ώριζε τόν ορίζοντά μου. Η ανοικτῆ θέα είναι χειροτέρα από τόν ήδη εις τόν δέσμιον· τὰ πάντα εφαι- νοντο οτι συνώμῳνον εις τὸ νά με καταστήσουν άθλιον. τὸ φύσημα του άνέμου καί τὸ ψμα τῶν χελιδόνων, αἰτι- νες ήρχοντο ένίστε νά άναπαυθῶσιν επί του παραθύρου μου, άλλ' αἰτινες μοί εφαινοτο οτι με περιγελοῦν, καθί- στων σκληροτέραν την αιχμαλωσίαν μου.

» Η πρώτη μετά την νεάν άπελευθέρωσιν σκέψις μου υπῆρξεν ή γενέθλιος πόλις μου, καί μ' όλον οτι οὔδεμίαν είχαν ελπίδα, εδειψῶν όμως εκδικήσεως. Η- σθανόμην την καρδίαν μου βιαίως σφαδάζουσαν έντός του στήθους, οτε μακρόθεν, διά μέσου τῶν δένδρων, παρητήρησα τὸ κωδωνοστάσιον της εκκλησίας· άλλ' εις την θέαν του δέν εδοκίμασα οὔτε χαράν, οὔτ' ευχαρί- στησιν, ως κατὰ πρώτον, διότι ή άνάμνησις τῶν δεινῶν οσα υπέφερα ή τῶν καταδιωγμῶν, οσεως υπέστην, με κατετάραξαν διά μιᾶς καί μ' εζήγειραν υπό τινος φρι- κώδους λιθαργικου ύπνου, καί, ήνοιζαν δλας τās πλη- γᾶς μου. Ησθάνθη τās δυνάμεις μου έμφυχουμένας, δικνουόμενος οτι ή άπροσδόκητος μόνον εμφάνισις μου έμελλε νά ταραξῆ την καρδίαν του έχθρου μου. Ο κώδων ήχει τόν εσπερινόν, οτε εφθασα επί της πλα- τείας της αγοράς· οί πιστοί έπορεύοντο εις την εκκλη-σίαν· άλλ' άμα με είδον πλησιάζοντα, άπαντες άπέστρε- ψαν μετά φρίκης τὸ πρόσωπόν των.

» Ηγάπων πάντοτε τὰ παιδία καί ως εκ τούτου με πολλήν ευκολίαν επρόσφερα έν νόμισμα εις μι- κρὸν μειράκειον οπερ διεβαiven εμπροσθέν μου πηδῶν. Έδ παιδίον μ' εθεώρησε με βλεμματα προσηλωμένα ελίγας στιγμάς κα! έπειτα απέβριψε τὸ άργυρίον μου με περιφρόνησιν. Εάν ήμην ήσυχώτερος ήθελον ένθῃ μηθῆ οτι εφερον μακρὸν γένειον, κατασταίνον τὸ εξω- τερικόν μου φρικῶδες, πλην ή καρδιά μου διεσθαιρε τὸ λογικόν. Δέν έννόησα οτι μ' άπέφευγον διότι ήμην άνθρωπος του κατέργου, άλλὰ διότι ήμην δυστυχῆς καί από βράχη κεκαλυμμένος. Τὸ παιδίον τούτο, ελεγον κατ' έμαυτὸν, δέν ήξέυρει οὔτε τις είμαι, οὔδῃ πόθεν έρχομαι· καί έν τούτοις με άποφείγει ως επικίνδυνόν τι ον. Τὸ στίγμα λοιπὸν της καταδικῆς έμεινε βαθέως εγκεχαραγμένον επί του μετώπου μου ή εγώ δέν έμοι- άζω πλέον τούς άλλους ανθρώπους, τούς οποιούς διά τούτο πρέπει νά μισῶ; Καί ήσθάνθη πικρὸν δάκρυον καταβρέψασαν επί τῶν παρειῶν μου. Η περιφρόνησις του παιδίου εκείνου μ' επροξένησεν εδυνηροτέραν θλί- ψιν της τετραετούς αιχμαλωσίας μου. Ηθέλησα νά τῷ κάμω καλόν· πῶς ήθυναμην νά υποπέτωσώ οτι έχει μίσος κατ' έμοῦ; Εξήκολούθησα τόν δρόμον μου εις

τοιαύτας σκέψεις βεβυθισμένος, ζωσ οὔ εφθασα εις την πλατείαν της εκκλησίας, ένθα έσταμάτησα χωρῆς σκοπόν· άλλ' οτε είδον τούς ηλικιώτας μου διαβαίνον- τας εμπροσθέν μου, χωρῆς νά καταδεχθῶσιν νά με χαιρετήσωσιν, άπεμακρύνθην της θέσεως ταύτης πλη- ρῆς θλίψεως καί πικρίας. Αἰφνης στρεφόμενος πρὸς δδὸν τινά, εύρέθην πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μετὰ της Ιωαννίτης.

«—Πᾶ! ο κάπηλος του Η λ ί ο υ άνεφώνησεν αὐτή, ε! λοιπὸν επέστρεψας, φίλτατε Βόλφιε;

» Επειτα ήθέλησε νά χυθῆ εις τās άγκάλας μου. Τὰ ένδύματά της εδήλουν την μεγαλητέραν δυατυ- χίαν· τὸ πρόσωπόν της ήτον εφθαρμένος εξ άγενοῦς τι- νος ασθενείας, οί δέ οφθαλμοί της ένεφαινον μεγίστην αναισχυντίαν. Στρατιῶταί τινες, τούς οποιούς άπήνητα εις τὸ χωρίον, καί οί όποιοί αναμφιδόλως εστάθμευον εις αὐτό, μ' έκαμαν νά έννοήσω εις πῶν εξευτελισμόν κατήνησεν ή Ιωαννίτα. Της εστρεψα τὰ νῦτα μει- δῶν περιφρονητικῶς· συνησθάνθη δέ καί είδός τι χα- ρᾶς, ιδὼν έν πλάσμα πλέον καί έμοῦ εξευτελισμένον... Οὔδῃποτε την ήγάπησα.

» Η μήτηρ μου είχαν άποθάνει, καί το καπηλεϊον είχε πωληθῆ όπως εξωφληθῶν οί οφειλέται μου, καί δέν μοί έμεινε πλέον τίποτε· οὔδεις πλέον ένδιεφέρετο πε- ρι έμοῦ, ή κοινωνία άπασα με άπεστρέφετο. Άλλ' αδια- φόρησα διά την περιφρόνησιν τῶν ανθρώπων, συνησθα- νόμην μάλιστα είδός τι ίκανοποίησεως νά κατασταθῶ έπίφοβος εις τούς οφθαλμούς των. Άλλως τε, μη έχων πλέον τίποτε νά φοβηθῶ, δέν είχαν ανάγκην άρετῆς τινος, οὔδῃ προτερήματος, άτινα άπατεί το κόσμος, έπειδή κανείς δέν περιέμενε παρ' έμοῦ τοιαῦτα. Ηδυνάμην ίσως εισέτι νά φανῶ έντιμος άνθρωπος εις ξένον τινά τόπον· πλην δέν είχαν οὔτε τὸ θάρρος νά εγ- καταλείψω την πατρίδα μου, οὔδῃ την θέλησιν νά φαί- νωμαι ο,τι δέν ήμην. Η άπελπίσια καί ή αίσχυνή είχαν μεταβάλλει τόν χαρακτήρα μου· διότι εις τοῦτον κα- τήνησεν εξευτελισμόν, εις τοιαύτην κατασχύνῃ, ώστε άπέξενώθην πλέον δλοτελῶς τὸ αισθημάτος της τιμῆς. Εάν διετεθέμην άλλως, θά εγενόμην αὐτόχειρ· άλλ' έσκεπτόμην μόνον νά κακοποιῶ. Οί νόμοι, ελεγον κατ' έμαυτὸν, οἰτινες έπρεπε νά ήναι ευεργεσία τις πρὸς την ανθρωπότητα μ' ετιμώρησαν αὐστηρῶς, δι' έν ελα- φρὸν άμάρτημα, καί θά διττάσω νά τούς παραβῶ... Απεφάσισα έπομένως, νά επαναλάβω τὸ άρχαίον επάγ- γελμα του λαθροθήρου, διότι ή θήρα ήτο δι' έμέ πά-θος τι. Ηρχισα λοιπὸν νά φονεύω πᾶν τὸ προστυχέν άγρευμα, πωλῶν μόνον μέρος αὐτοῦ ώστε νά ζῶ, καί τὸ λοιπὸν εγκεκαταλείπων οπου έπιπτε, διά νά σήπεται ή νά γίνεται βορά τῶν σαρκοφάγων. Μετ' οὔ πολὺ πα- ρετηρήθησαν μέν αἱ καταστροφᾶί τās όποιās έπέφερα, άλλὰ καθόλου δέν ήδύνατο νά με υποπτευθεῖν, διότι ήμην έντελῶς λησμονημένος.

» Πολλοί διήλθον μήνες, καθ' οὔς εζων τόν βίον του- τον, οτε πρῶϊαν τινά περιδιαβάζων κατὰ την συνήθειάν μου, εις τὸ δάσος, εύρον ίχνη ελάφου, την όποιαν άφ' οὔ δυο ώρας άνεζήτουν άνωφελῶς επί τῶν ίχνων της, έμελλον νά εγκεκαταλείψω, εάν αἰφνης δέν την άνεκάλυπτον βή- ματά τινά μακρὰν μου. Άλλά σημαδεύων παρητήρησα συγχρόνως άνδρα τινά τὸ αὐτὸ ποιούντα· Φαντασθήτε τι ήσθάνθη, ιδὼν οτι ο άνήρ οὔτος ήτον Ροβέρτος ο κυνη- γός, ο θανάσιμος μου έχθρὸς, ο άνθρωπος τόν όποιόν έμισσησα τσοσούτον κατελήφθην υπό άκουσίου φρικιάσεως. Τὸ μῖσος εξανίσταται έν έμοί καθ' δλην την ίσχύν του,

ὅτε εἶδον τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μου· ἐπειδὴ μόνῃ ἢ θέλησίς μου ἐξήρκει νὰ μ' ἐλευθερώσῃ ἐκ τούτου διὰ παντός. Ἡ χεὶρ μου ἔσπρεμεν, οἱ ὀδόντες μου συνεκρούοντο, καὶ ταραχὴ τις θανάσιμος καταλαμβάνει ἅπαντα τὰ μέλη μου, ἀκατάβλητος τις δύναμις, θέλησις ἀνωτέρα ἐναντίον τῆς ὁποίας ματαίως ἠγωνιζόμην, μὲ ὤθησεν εἰς τὸ ἐγκλημα. Στιγμιαίως, ὅμως τὸ σπλον μου ἔμενε ἀδέβαιον μεταξύ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ἐλάφου· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὸ αἶσθημα τῆς ἐκδικήσεως ὑπερίσχυσε, καὶ ὁ Ῥοβέρτος ἔπεσε, πληγείς ὑπὸ τῆς σφαιράς μου! . . . Δολοφόνος! ἐπιθύρισα χαμηλὰ, καὶ μοι ἐφάνη ὡς νὰ ἤκουσα τὴν ἤσυχον τοῦ δάσους ἢ γὰρ διακεκριμένως ἐπαναλαβοῦσαν. Δολοφόνος!!! Δολοφόνος!! Δολοφόνος! . . .

» Πλησιάζας τότε τὸν Ῥοβέρτον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐκπνεύσει, τὸν παρετήρουν πολὺν χρόνον ἐν σιωπῇ τὸ μῖσος καὶ ἡ ἐκδίκησις, τὰς ὁποίας ἱκανοποίησα μ' ἐτάραττον τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἠθθανόμην πνιγμόν τινα ἐν ἑμαυτῷ. Τέλος στυγερός τις γέλως ἐκφυγὼν τοῦ στήθους μου μὲ ἀνεκοίφισεν. Ἦδη φίλτατέ μου, θὰ εἶσαι ἄφρονος! . . . εἶπον ἐν ἑμαυτῷ κλίνας πρὸς τὸ πτώμα· ὡς ἂν ἠδύνατο νὰ μὲ ἀκούσῃ. Οἱ μεγάλοι θρόνοι τοῦ ἦσαν κατάνοικοι καὶ μ' ἐθεώρουν προσηλωμένοι! . . . Ἐγὼ δὲ πάλιν ἄφρονος καὶ τοσοῦτος. Καὶ τότε ἀλλόκοτόν τι αἶσθημα μ' ἐκυρίευσε. Πρὸ μίας ὥρας ἐθεώρουν ἑμαυτὸν ὡς τὸ ἀθλιέστατον πλάσμα τοῦ κόσμου· ἤδη δὲ ἤρχισα νὰ πιστεύω ὅτι ἤμην ἀκόμη ἀξιοζήλος.

Ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ δὲν ἐρώτισε κἄν τὸ πνεῦμά μου· ἀλλ' ἀνάμνησις τις συγκεχυμένη τοῦ πελέκειος καὶ τῆς ἀγχόνης μ' ἐνθύμισε τὴν καταδίκην μίας γυναίκης, τῆς ὁποίας ὑπῆρξα μάρτυς ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ μου. Μάτην ἠθελήσα νὰ ἐνθυμηθῶ, πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς συνειδήσεώς μου, ὅλα τὰ θεινὰ, ὅσα ὑπέφερα ὑπὸ τοῦ Ῥοβέρτου. Δὲν ἠδύναμην νὰ ἐννοήσω τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τοῦ τοιοῦτου ἐγκλήματος. Προσῆλθα ἐπὶ τοῦ πτώματος τοὺς ὀφθαλμούς μου, χωρὶς νὰ ἔχω τὴν δύναμιν νὰ τοὺς ἀποσπάσω. Ἀλλὰ ὁ θόρυβος ὀχλήματός τινος, διερχομένου τὸ δάσος, μ' ἐξήγαγε τῆς ληθαργίας μου ἐκείνης καὶ μ' ἔκαμα νὰ σκεθῶ περὶ τῆς ἀσφαλείας μου· ὅθεν εἰσέδυσσα εἰς τὸ πυκνότερον τοῦ δάσους μέρος καὶ ἐκρύφθην. Ἠλπίζα δὲ νὰ φθάσω εἰς τὰ σύνερα, ὀλίγας μόνον λεύγας ἀπέχοντα, πλὴν μ' ἐχρειάζοντο χρήματα καὶ ἐγὼ δὲν εἶχον πλέον. Ἐνθυμηθεὶς τότε ὅτι ὁ Ῥοβέρτος εἶχεν ἓνα ὠρολόγιον, ἐπέστρεψα πάλιν εἰς τὸν νεκρὸν καὶ εὗρον πραγματικῶς τὸ ὠρολόγιον καὶ βαλάντιον τὸ περιέχον πλειοτέραν τοῦ ἐνδὲς ταλήρου ποσότητα. Ὁ ὅμως ἀντὶ νὰ βάλλω εἰς τὸν κόλπον μου πάντα, ἐσταμάτησα· καὶ τοῦτο ἔκαμα ὄχι ὡς ἀισχυνοὺς ἢ φοβηθεὶς μήπως ἐπιβαρῶν τὸ ἐγκλημα μου διὰ τῆς κλοπῆς. ὄχι, ἀλλ' ἀπέβριψα μακρὰν τὸ ὠρολόγιον, καὶ τὸ ἤμισυ τοῦ ἐμπειροχομένου εἰς τὸ βαλάντιον ἐκράτησα μόνον, νιούμενος ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς φιλαυτίας. Διότι ὀλίγον μ' ἐμελλε νὰ νομισθῶ ὁ δολοφόνος τοῦ Ῥοβέρτου ὅστις ἦτον ἐχθρὸς μου· ἀλλὰ δὲν ἠθελον νὰ νομισθῶ καὶ κλέπτης.

» Ἀπομακρυνθεὶς ἐκ νέου τοῦ τόπου τοῦ ἐγκλήματος μου, ἐπορευόμην πάλιν ὥρας χωρὶς νὰ σταθῶ. Ἦσαν ὁμοίως τότε τὰς δυνάμεις μου ἐλαττωμένας, καὶ τὰς τύψεις τοῦ συνειδήτος ἀξιονομήνας. Μύρια φαντάσματα ἐτάραττον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μοι ἐφαίνετο ὅτι σιδηρὸς τις ἔκαμε τὰ σπλάγχνα μου.

Ζῶν βίον πλήρη θανασίμων ἀγωνιῶν, καὶ ἐνθυμούμενος ἀκαταπαύστως τὸ ἐγκλημα μου, ἓνα μόνον μ' ἔμενε νὰ κάμω, πλὴν δὲν εἶχον τὴν δύναμιν ν' ἀπαλλάξω τὴν γῆν ἐκ τοιοῦτου ἀθλίου πλάσματος, ἀλλ' ἀπέφευγον περιδεῆς εἰς τὴν ἰδέαν τῆς αὐτοχειρίας! . . .

Μὴ τολμῶν νὰ ἐκλέξω μεταξύ τῶν βασάνων τῆς ζωῆς ταύτης καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τιμωριῶν τῆς αἰωνιότητος, ἐπίσης ἀνίκανος τοῦ νὰ φέρω τὴν ζωὴν ταύτην ἢ τοῦ ν' ἀποθάνω, πολλὰς ὥρας διεμαχόμην χωρὶς νὰ παρατηρήσω ὅτι ἐπλανήθην εἰς τὸ δάσος. Αἰφνης, ἤκουσα φωνὴν τινα ζατάσσουσαν με νὰ σταθῶ. Ἐγείρας τοὺς ὀφθαλμούς μου εἶδον ἄνθρωπον, ἔχοντα τὸ ἦθος ἄγριον, καὶ προχωροῦντα πρὸς με. Ἐκράτει δὲ εἰς τὴν χεῖρά του βᾶκτρον χονδρὸν καὶ τυλῶδες. Τὸ σχῆμά του μοι ἐφάνη ὑπερμέγεθος, τὸ μελάγχρουν δέρμα του, ἦτον ὁμοίον μὲ τοὺς φαιούς (mulâtres), ἔκαμε καταφανέστερον τὸ λεύκιμα τοῦ ἀλλοιθώρου καὶ ἀποτρόπαιον καθιστῶντος τὴν φυσιογνωμίαν ὀφθαλμοῦ του. Ἐφόρει μακρὰν καὶ πράσινον ἐσθῆτα ἐκ λινοῦ, περιεζωμένην διὰ τινος χονδροῦ σχοινοῦ, δις περὶ τὴν ζώνην περιβαλλομένου. Ἐν δὲ τῷ σχοινίῳ τούτῳ εὕρισκετο μεγίστη μάχαιρα καὶ ἐν πιστόλῳ. Ἡ φωνὴ ἀνθρώπου τινος μ' εἶχε τρομάξει· ἀλλ' ἡ ἐμφάνισις δυστυχῶς μοι ἀπέδωκε τὴν ἡσυχίαν. Διότι εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὕρισκόμην, ἐὰν ἐβλεπον ἐντιμόν τι ὑποκείμενον θὰ ἐταραττόμην, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἂν ἐβλεπον ληστήν.

— Τίς εἶ; εἶπεν ὁ ἄγνωστος.
— Ὁμοίός σου, ἐὰν ἀληθῶς εἶσαι ὅ,τι φαίνεσαι ἀπεκρίθην.

— Οὐδεμία ἀτραπὸς δὲν φέρει εἰς τὸ δάσος τοῦτο, τί ζητεῖς ἐνταῦθα;
— Μὲ τί δικαίωμα μ' ἐρωτᾷς τοιαύτην ἐρώτησιν; ἀπεκρίθην ὑπερηφάνως.

Μ' ἐθεωρητε πολλάκις ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, πρὶν ἢ ἐξακολουθήσῃ.

— Εἶσαι βάρβαρος ὡς τις ἐπαίτης! εἶπε τέλος πάντων.

— Ἰσως· ἐπειδὴ χθὲς ἀκόμη ἤμην τοιοῦτος.
— Ἐν τούτοις, θὰ ὠρμίζομην ὅτι καὶ σήμερον δὲν πηγαίνεις παρακάτω, εἶπε γελῶν.

— Σήμερον, δὲν ἀξίζω οὐδὲ τόσον.
Καὶ ἠθελήσα ν' ἀναχωρήσω.

— Εἶσαι λοιπὸν πολλὰ βιαστικός, ἀδελφοπητέ;
— Ἡ μὲν ζωὴ εἶναι βραχεῖα, ὁ δὲ ἄθης αἰῶνος! . . . ὑπῆρξεν ἡ μόνη ἀπάντησις μου.

Μὲ παρετήρησε στιγμῆς τινος ἐν ἐκπλήξει.

— Μοι φαίνεσαι ὅτι ὠσφράνθης ἐκ τοῦ πλησίον τὴν ἀγχόνην.

— Ἰσως· ἀλλὰ καλὴν ἐντάμωσιν.

— Μίαν στιγμὴν λοιπὸν, ἀδελφοπητέ, εἶπεν ἐξάγων βαυκαλίαν τινα κασιτερινὴν ἐκ τοῦ κόλπου του, τὴν ὑποίαν μοι ἐπρόσφερε, πῶν ἐξ αὐτῆς ὀλίγας σταγῶνας· πῆς ὀλίγον ἐκ τοῦ νεροῦ τούτου, τοῦτο θὰ σοὶ προξενήσῃ ὠφέλειαν. Τὸ ὕγρον ἐδῶκεν ὄντως δυνάμεις τινὰς εἰς τὰ ἐκ τῆς πείνης καὶ τοῦ καμάτου ἀποκεκηκότα μέλη μου, καὶ ἀνεζωπύρωσε τὸ ἔτοιμον νὰ μ' ἐγκαταλείψῃ θάρρος. Ἦσαν ὁμοίως δὲ ἑμαυτὸν ἦτον δυστυχῆ, συναντηθεὶς μετὰ τοῦ δυστυχῶς τούτου.

» Ὁ ἄγνωστος κατεκλίθη ἐπὶ τῆς χλόης, καὶ ἐγὼ ἐπράξα τὸ αὐτό.

— Τὸ ποτόν σου μὲ ὠφέλησε, τῷ εἶπον, σ' εὐχαριστῶ.

Ἐκτόπησε τὰ πυρεῖα καὶ ἤναψε τὴν πίπαν του.
— Ἀπὸ ποτε μετέρχεσαι τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο;
Μ' ἐθεώρησεν ἐκπληκτικῶς.

— Τί ἐνοεῖς;
— Αὐτὸ τὸ σπλον ἐβάφη συνεχῶς εἰς τὸ αἶμα; ἐξηκολούθησα, σύρων τὸ μαχαίριον ἐκ τῆς ζώνης του.

— Τίς εἶ λοιπὸν; ἀνεφώνησεν ἐκπληκτος, θέτων τὴν πίπαν του κατὰ γῆς.

— Φονεὺς, ὡς σύ· πλὴν τώρα μόνον ἀρχίζω.
Μ' ἐθεώρησεν ἐκ νέου, ἀκολούθως ἐπανέλαθεν ἡσυχῶς τὴν πίπαν του καὶ ἐξηκολούθησε νὰ καπιζῆ.

— Εἶσαι ἀπὸ ἐδῶ;
— Ὅχι, ὁ τόπος μου ἀπέχει τρία μίλια ἐνταῦθεν.

Ἰσως δὲ ἤκουσες ἤδη νὰ ἐμιλοῦν περὶ ἐμοῦ. Εἶμαι ὁ Βόλφιος, ὁ κάπηλος τοῦ Ἥλιου.

— Ὁ λαθροθήρας Βόλφιος! ἀνεκράξεν.

— Αὐτὸς ἐκεῖνος.

— Καλῶς ὤρισες, ἀδελφοπητέ, καλῶς ὤρισες, εἶπεν τείνων μοι τὴν χεῖρα· σ' ἐγνώριζον πρὸ πολλοῦ καὶ ἐσυλλογίζομην περὶ σοῦ.

— Περὶ ἐμοῦ, πῶς τοῦτο;
— Ἐπειδὴ εἰς τὸν τόπον δὲν ἐμιλοῦν περὶ ἄλλου τινὸς εἰμὴ περὶ σοῦ. Ἐχες ἐχθρὸς Βόλφιος, εἴτινες σὲ κατέθλιψαν, σὲ κακομεταχειρίσθησαν, σὲ ἀπεγύμνωσαν καὶ σὲ κατέστρεψαν. Ἐφῆρθσαν πρὸς σὲ μὲ τρόπον αἰσχιστον, σὲ ἐσυραν εἰς τὴν φυλακὴν, σοὶ ἀφῆρσαν τὸ καπηλεῖόν σου, τὴν οἰκίαν σου· σὲ κατέστησαν ἄθλιον ἐπαίτην· καὶ ταῦτα πάντα διότι ἐφόνευσες ἀγριοχοίρους τινὰς, διότι ἐθήρυσες ἀγρεύματά τινα, καὶ σὺ θὰ τὸ ὑπέφερες, χωρὶς οὐδὲ λέξιν ν' ἀντεῖπης; καὶ σὺ δὲν θὰ ἐπαναστατήσῃς κατὰ τῶν ἀτιμῶν τούτων, εἴτινες τοσοῦτον τὸν ἄνθρωπον περιφρονοῦσι καὶ εἴτινες λησμονοῦσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος δύναται νὰ ἐκδικηθῆ.

Ὁ ἄγνωστος ἐξήπτετο καθ' ὅσον ὠμίλει καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξηκόντιζον ἀστραπάς.

— Ἡμπορῶ ἀλλέως νὰ κάμω;
— Αὐτὸ θὰ τὸ εὐρωμην· πλὴν κατὰ πρῶτον, εἶπέ μοι πῶθεν ἔρχεσαι καὶ τί σκοπεύεις νὰ κάμῃς.

Τῷ διηγήθῃ τὴν ἱστορίαν μου, ἀλλὰ πρὶν ἀκόμη νὰ τελειώσω, ἠγέρθη, μ' ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς.

— Ἐλθε ἀδελφέ, μ' εἶπεν, σύρων με, ἰσοῦ εἶσαι ὡς σὲ ἠθελον, ὡς σὲ περιέμενον· θὰ μοῦ φέρῃς τιμὴν.

Ἐλθε, ἀκολούθει με.

— Ποῦ θὰ μὲ ὀδηγήσῃς;
— Θὰ τὸ μάθῃς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου. Ὁ σύνδοξός μου κατέβη, ἀφοῦ μοι εἶπεν νὰ τὸν προσμείνω ὀλίγας στιγμῆς.

» Ἐν βαθυτάτῃ σιωπῇ ὠδεύσαμεν σχεδὸν ἐν τέταρτον λεύγης. Καθ' ὅσον ἐπροχωροῦσαμεν, τὸ ἔδαφος ἔκλιεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, τὸ δάσος καθίστατο ἀγριώτερον καὶ οἱ δρόμοι πλέον δύσβατοι. Ἡ προσοχή μου αἰφνης ἐξυπνίσεν διὰ τινος συρίγματος, τὸ ὅποιον ἔκαμεν ὁ δὲ γῆγός μου. Εἶχομεν φθάσει εἰς τὰ ἀπότομα χεῖλη βαθείας τινὸς χαράδρας. Δεύτερον σύριγμα, ὡς ἀπὸ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς ἐξερχόμενον, ἀπεκρίθη εἰς τὸ τοῦ ὀδηγοῦ μου, καὶ κλίμαξ ὡς διὰ μαγείας, ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου

τικαί οίκογένειαι τῆς νήσου συγγενεύουσιν ἀναμεταξύ των, αἱ δυστυχεῖαι νέα: τῆς Κύθου ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μένουσιν ἀπαίρογαί.

Ὅταν ἐγκατεστήθην εἰς τὸ κατάλυμά μου, πάσης μὲν ἀκαθαρσίας, πάσης δὲ ἀηδίας μεστὸν, ἠρεύνησα πῶς εἶναι δυνατόν νὰ προμηθευθῆ τις τρόφιμόν τι.

— Δύσκολον, μὲ ἀπαντῶσι, τὰ πάντα μεταφέρονται εἰς τὰ λουτρά, καὶ ἡμεῖς ζῶμεν μὲ τυρὸν, σαρδέλλας καὶ τὸν κριθίνον ἄρτον μας.

— Φρικτόν! ἐπέφερα.

Χώρα ὀλόκληρος ἀφύουσα ἑαυτὴν νὰ τρέφεται διὰ μόνον ἄρτου καὶ τούτου κριθίνου καὶ ἐώλου (ἐνταῦθα ἄπαξ μόνον ἀνάπτουσιν οἱ κλίβανοι κατὰ σάββατον, καὶ τότε ἑκάστη οἰκογένεια ζημῆνει τὸν ἄρτον τῆς δι' ὀλόκληρον τὴν ἐβδομάδα) διότι ἑκατὸν ἢ διακόσιοι ξένοι προσέρχονται εἰς τὰ λουτρά τῆς, τοιαύτη χώρα μ' ἐπροξένησε, τ' ὀμολογῶ, ἐντύπωσιν παράδοξον. Τοσαύτη ἀθλιότης εἰς οὐδὲν ἄλλο βεβαίως μέρος ὑπάρχει τῆς γῆς.

Z.

Βλασημῶν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τὸ εἰς Κύθον ταξειδίδόν μου, ἔμεινα δυσανασχετῶν δύο ἡμέρας εἰς τὴν Χώραν, καὶ τὴν τρίτην λίαν πρῶτὴ κατέβην εἰς τὰ λουτρά, μὲ ἀπόφασιν νὰ ἐπιτύχω ἀφεύκτως ὁποιοῦνδήποτε δωμάτιον.

Ἄλλ' ἐψεύσθην καὶ πάλιν τῶν ἐλπίδων μου καὶ ἀποταναίεις πρὸς τὸν ἱατρὸν καὶ τὸν φύλακα τῶν λουτρῶν, διηγῆθην αὐτοῖς τὰ δεινά μου, παραπονούμενος ὅτι μ' ἐσυμβούλευσαν μὲν νὰ διαμείνω εἰς τὴν Χώραν, ἀλλὰ δὲν μὲ ὠδήγησαν καὶ ποῦ. Μ' ἐξέφρασαν τὴν ἀκραν λύπην των δι' ὅλα ταῦτα. καὶ μ' ἔπεισαν, ὅτι τὸ σφάλμα ἦν ἰδικόν μου, διότι ἕκαστος αὐτῶν ἐνόμιζεν, ὅτι ἐμελλε νὰ μὲ φιλοξενήσῃ ὁ ἕτερος.

— Ἄλλὰ τί μέλλει ἦδη γενέσθαι; ἔρωτῶ.

— Πραγματικῶς, ἱατρὲ, λέγει ἡ σύζυγος τούτου, φιλόφρων καὶ εὐγενῆς κυρία, εὐμοιροῦσα δὲ πνεύματος καὶ στωμυλίας, πρέπει νὰ γείνη φροντίς.

— Ναὶ βέβαια, ἀπαντᾷ ὁ ἱατρός.

— Νὰ εἰπῶ, προσθέτει ἡ κυρία μὲ πλείστην προθυμίαν, ἀποτετιομένη πρὸς με, νὰ εἰπῶ τῆς Κ... νὰ μὲ δεχθῆ εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς ἀπόψε, καὶ ἡ εὐγενεία σας κοιμᾶσθε μετὰ τοῦ ἱατροῦ.

— Ἄλλ' ὁ ἐξοχώτατος, κυρία μου, ἴσως δὲν εὐαρεστῆται εἰς συντροφίαν ἀνδρὸς, ἀπήντησα ἐν ἄκρῃ ἀφελείᾳ, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ παντάπασιν νὰ γενῶ αἷτιος ἐνοχλήσεως...

Φαίνεται ὅτι ἐμάντευσα τὴν προτίμησιν τοῦ ἱατροῦ, διότι πρὸς τὸ ἐσπέρας, ἡ μὲν κυρία μ' ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἡ γείτων αὐτῆς δὲν ἔχει μέρος ἵνα δεχθῆ αὐτὴν, ὁ δὲ ἱατρός ἦλθεν ἐν θριάμβῳ εὐαγγελιζόμενός με, ὅτι εὖρε μέρος καταλληλότατον διὰ νὰ κοιμηθῶ μίαν ἢ δύο ἐσπέρας, μεχρισοῦ κενωθῆ δωμάτιόν τι.

Περὶ λύκων ἀφᾶς, μὲ ὠδήγησε τῶνδ' εἰς τὸ μέρος, ὅπερ ἦτο εἰσοδὸς τις μόλις ἔχουσα ἕκτασιν τριῶν τε τραγωνικῶν πῆχων, καὶ κειμένη ἐπὶ τῆς κλίμακος μεταξὺ στέγης καὶ κάτωθι τοῦ προθαλάμου τῶν ἐπάνω δωμάτων. Τὰ δωμάτια ταῦτα κατεῖχοντο ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀξιότιμου ἱατροῦ Κ. Π... καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἐκ Πειραιῶς ναυτικοῦ Κ. Ζ... .

Ἀνάκα οὐδὲ θεοὶ μάχονται, ἔλεγον οἱ παλαιοὶ, καὶ ἐγὼ πτωχὸς τις μόνον θνητὸς ὢν, καὶ οὐδέλω δρεγόμενος νὰ κοιμηθῶ εἰς τὸ ὑπαίθριον, ἐδέχθην, ἔκων

ἀέκων, τὸν αὐτοσχέδιον καὶ πρωτοφανῆ ἐκείνον κοιτῶνα, ἀλλὰ τὴν ἀκόλυσθον ἡμέραν ἐπροτίμησα νὰ μεταβῶ εἰς τι χαμόγειον κάθυρον καὶ ἡμιτελὲς δωμάτιον ἐκ τῶν νεωστὶ οἰκοδομημένων, ὅπου ἐξ ἀνάγκης κατέλυσεν φίλος μου τις, ἐλθὼν εἰς τὰ λουτρά τὸν αὐτὸν μετ' ἐμοῦ χρόνον. Ἄλλ' οὐαί τῆς ἀθλιότητος! εἰς τὰ δωμάτια ταῦτα τὰ ἀνευ θυρῶν, σανιδώματος καὶ θυρίδων, ἠναγκάσθησαν νὰ διαμείνωσιν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ἐν οἷς καὶ ἡ ἀξιότιμος οἰκογένεια τῶν ἀγαθῶν ἐκ Πύργου οἰκοκυραίων Δαραλέξιδων, οἵτινες ἠθρόνησαν μέγιστον ἔτος, ὡς καὶ ἡ θυγάτηρ ἐνὸς τούτων, ἡ εὐγενῆς Κ. Αἰκατερίνη, σύζυγος τοῦ ἐν Πύργῳ ὑποπροξένου τῆς Ἀγγλίας Κ. Ι. Πασχαλίγγου. Ταῦτα πάντα συνέβησαν ἀπὸ τῆς πέμπτης μέχρι τῆς δευτέρας· τέλος πάντων τὴν ἐσπέραν ταύτην ἐκενώθη δωμάτιόν τι καὶ τὴν 10 ὥραν τῆς νυκτὸς μετέφερα αὐτοῦ τὴν κλίνην μου καὶ ἀπεκοιμήθην, ἀνεπαυθεὶς ὑπὸν δικαίαν.

H.

Ἠγέρθην τὴν ἑξῆς ἡμέραν, περιχαρὴς καὶ φρονῶν, ὅτι ἡ εἰς Κύθον Ὀδύσειά μου καὶ τὰ παθήματά μου ἐτελείωσαν. Ἄλλ' οὐαί! τὰ δεινότερα ἔμεινον μετὰ ταῦτα, ὅπως τὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς μετὰ τὸ εἰς τὸ ἄντρον τοῦ Πολυφῆμου κατόρθωμά του.

Ἐχων ὑπ' ὄψιν ἀκαταπύστως τὰς περὶ λουτρῶν διηγήσεις τοῦ Κ. Λάνδερερ, ἐζήτησα, φυσικῶ τῷ λόγῳ, νὰ ἐφαρμόσω τὰς παραγγελίας ἐκείνας, ὡς καὶ τῶν ἱατρῶν, οὓς ἐσυμβούλευθην, ἀλλ' οὐδεμίαν τούτων ἠδυνήθην νὰ βάλω εἰς πρᾶξιν· τὸ αὐτὸ δὲ ἔπαθον καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι. Ὅχι μόνον ἡ συρροὴ ἐφέτος ὑπῆρχε μεγίστη, ἀλλὰ καὶ ἀταξία καὶ ἀναρχία ἐπεκράτει ἐν τοῖς λουτροῖς τοσαύτη, ὅποιαν ἀδυνατεῖ ἡ γραφίς νὰ παραστήσῃ, καὶ ὁ λογισμὸς νὰ φαντασθῆ. Ταῦτα δὲ πάντα βλέπων τις λογιώτατος ἐκ Τουρκίας καὶ ἀθημονῶν ἡμέραν τινὰ διότι δὲν εὕρισκε σειρὰν νὰ λουστῆ, « Ἐλληνες λέγεσθε καὶ καυχᾶσθε, ἀλλ' εἰσθε καθυπερβάρηροι... » ἐξεφώνησεν ὁ δυστυχῆς. Καὶ τῶνδ' εἰς πάντας ἐφάνησαν ἐφέτος τὰ λουτρά ταῦτα αὐτόχρημα κολάσεως καὶ καταδίκης τόπος, καὶ ἂν τινες ὤρῃθησαν, χρεωστεῖται τοῦτο εἰς τὴν θαυμασίαν ἀρετὴν τῶν ὑδάτων τούτων.

Παρὰ τὸ δημόσιον κατάστημα, ὅπερ, λεχθῆτο ἐν παρόδῳ, εἶναι κάκιστα καὶ ἀνόητα φθοροποιημένον καὶ διηρημένον, ἔργον δὲ γερμανοῦ τινος ἀρχιτέκτονος, ὑπάρχουσι καὶ δωμάτια ἰδιόκτητα, ἀχυρῶνες μᾶλλον ἢ κατοικίαι ἀνθρώπων ὁμοιάζοντα, ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἦσαν ἐφέτος τοσοῦτον πλήρη, ὥστε κακοήθεις τινες αὐτῶν ἐνοικιαστῆται τρεῖς τὴν ἡμέραν δραχμὰς ἐζήτουν ἐνοίκιον καὶ δι' αὐτὰς τὰς τρύπας. Τῶν ἐνοικιαστῶν δὲ τούτων ἡ κακοήθεια καὶ ἀσυνειδησία εἰς τοσοῦτον ἔφθασε βαθμὸν, ὥστε νὰ ἐξυβρίσωσι σχεδὸν πάντας τοὺς φοιτητάς, καὶ πᾶν τρόφιμον καὶ ἄλλο χρήσιμον νὰ πωλῶσιν εἰς τιμὰς διπλασίας σχεδὸν τῶν ἐπικρατούσων εἰς Ἀθήνας.

Ἡ κυβέρνησις, ἥτις ἐφρόντισεν ἀξιοπαίτως καὶ φιλανθρωπῶς περὶ τῶν θαυμασίων τούτων ἱαματικῶν ὑδάτων δύναται εὐκόλως νὰ θεραπεύσῃ τὰ πάντα καὶ νὰ καταστήσῃ τὰ λουτρά ταῦτα περιζήτητα καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν Εὐρωπαίων. ὅταν στείλῃ ἄνδρα εἰδήμονα νὰ παρατηρήσῃ καὶ προτείνῃ τὰ δέοντα, ὅταν συστήθῃ παρ' αὐτοῖς ξενοδοχεῖόν τι, ὅταν ἡ διοικητικὴ ἐπιστάσις ἐπιτραπῆ εἰς ἀξίον τινα καὶ νοήμονα ὑπάλληλον, ἔχοντα

καὶ δύο ἢ τρεῖς χωροφύλακας ἢ ἀπομάχους ὑπὸ τὰς διαταγὰς του, ἵνα διατηρῶσιν ἐν αὐτοῖς τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν καθαριότητα· ὅταν προστεθῆ ἀνάλογος τις ἀριθμὸς λουτήρων, ἐπισκευασθῶσιν οἱ ὑπάρχοντες, καὶ τὰ ἰδιόκτητα δωμάτια ἀγοράσῃ καὶ ἐπισκευάσῃ αὐτὰ, ὅταν συστήθῃ τακτικὴ συγκοινωνία τοῦλάχιστον μεταξὺ Σύρου καὶ Κύθου, καθ' ἣν τὴν ἐποχὴν τῶν λουτρῶν, καὶ ὅταν τέλος πάντων ἀποξηρανθῶσι τὰ πλησίον τῆς παραλίας λιμνάζοντα ὕδατα, τὰ προξενούοντα καθέκαστον ἔτος τοὺς πυρετοὺς καὶ πολλοὺς φοιτητάς τῶν λουτρῶν μαστίζοντα. Τὸ ἔργον δὲν χρήζει μεγάλης δαπάνης. Ἄλλως, εἰς οὐδένα χριστιανὸν συμβουλευόμεν ν' ἀποπειραθῆ τῶν λουτρῶν τούτων.

Θ.

Ἄρκει, φρονῶ, ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων, νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι τὰ λουτρά τῆς Κύθου δὲν ὁμοιάζουσιν τὰ τοῦ Βάδεν, εἰ· τὰ ὁποῖα συρρέει καθ' ἑκάστον ἔτος τὸ ἄνθος τῆς Εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας. εὕρισκονται αὐτοῦ τὰ πάντα ἄφθονα πλουτελῆ καὶ εὐωια, ἂν καὶ εἰς Κύθον ἀναγκασθῆ ἡ αὐτὴ σχεδὸν δαπάνη!... Ἄλλ' ἀφέντες τὰ λουτρά ἄς ἔλθωμεν εἰς τοὺς φοιτητάς.

Ἄν καὶ ἔφθασα ἐνταῦθα περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου, ἀλλ' οὐδεὶς φοιτητῆς, οὐδεμία οἰκογένεια εἰσέτι εἶχεν ἀναχωρήσει. Ἦκμαζον λοιπὸν, καὶ ἡ ζωὴ ἐν αὐτοῖς ἦτο μεγίστη. Ὑπῆρχον ὑπὲρ τὰς δέκα διακεκριμέναις κυρίας ἐξ Ἀθηνῶν, Σύρου, Ναυπλίου, Πατρῶν καὶ αὐτῆς τῆς Ἑπτανήσου, μεταξὺ δὲ αὐτῶν πολλαὶ ἦσαν ὄντως ὠραῖα, καὶ τινες δὲ καὶ αἰσθηματικά. Τὸ ἀνδρῶν φύλον δὲν διεκρινετο διὰ τὸ κομψὸν καὶ εὐειδές, καὶ ὅμως, ὡς μὲ εἶπον, κατὰ τὰς πρώτας μάλιστα τῶν λουτρῶν ἡμέρας, τὰ αἰσθηματικά δὲν ἐκοιμῶντο, ὅσον δὲ ἂν ἦσαν ἀθῶα, δὲν ἔλλειψαν νὰ γεννησῶσιν ἀθῶα πάντοτέ τινα σκάνδαλα καὶ ζηλοτυπίας συζυγιάς, οὐδεμίαν ὅμως λαβοῦσας σοβαρὰν συνέπειαν.

Ἡ μεγίστη τῶν φοιτητῶν διασκεδάσις ἦτον ἡ χαρτοπαιξία, ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς τὰ λουτρά. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε περιβολὸς τις ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ καταστήματος, οὐδ' ἄλλως τις τόπος εὐθετος πρὸς περίπατον, περὶ μὲν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου τὸ ρεῦμα τῶν φοιτητῶν, ὡσάκις ὁ βορρᾶς εἰσίγα, διεχέετο εἰς τὸ παράλιον ἢ πρὸ τῆς εἰσοδοῦ τοῦ καταστήματος, τὸ δ' ἐσπέρας συνέρρεον εἰς τὸν στενὸν διάδρομον, τὸν μεταξὺ τῶν δωμάτων, εἰς μίαν τοῦ ὁποίου ἀκραν, δι' ἔλλειψιν αἰθούσης, ἐγένετο ἡ συνάθροισις. Μόνη γενικὴ τις συναστροφή ἦν ἐτίμησαν αἱ ὠραιότεραι τῶν εἰς τὰ λουτρά κυριῶν, αἱ μὲν ἐντὸς, αἱ δὲ ἐκτὸς ἐπὶ τοῦ παρακειμένου δώματος, ἐγένετο ἐν τῷ δωματίῳ μου φίλου τινὸς νεωστὶ ἐλθόντος παίξαντος κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν τὸν αὐλόν· ἀλλὰ τὴν τερπνὴν ταύτην συναστροφήν διέκοψαν κραυγαὶ ψευδαῖς περὶ ἐκραγείσης θῆθεν πυρκαϊᾶς. Εἰς τὰς κραυγὰς ταύτας ἄπαν τὸ κατάστημα συνεταράχθη, ἐκτὸς μουσικοῦ τινος τὸν ὅποιον διὰ τοῦ θυροῦ τούτου ἠθέλησαν νὰ ἐξυπνήσωσιν ἵνα συνοδεύσῃ τὸν αὐλόν, καὶ ὅστις ἐκοιμᾶτο νῆδμον ὑπνον.

Ὁ τρόμος τῶν φοιτητῶν ἦν δικαιολογημένος, διότι πρὸ τινῶν ἡμερῶν εἶχεν ἐκραγῆ δις τὸ πῦρ, κινδυνεύσαν ν' ἀποτεφρωθῇ καὶ κατάστημα καὶ λουόμενος. Διὰ τὰ προεκτεθέντα ἀτοπα καὶ τὴν ἐφετεινὴν ἀναρχίαν, ἑκάστη οἰκογένεια ἠναγκάζετο ν' ἀνάπτη φωτίαν ἐντὸς τοῦ δωματίου τῆς καὶ νὰ μαγειρεύῃ ἐκεῖ... .

Δὲν ἐκτεινώμεθα εἰς τὴν ἐξιστόρησιν πολλῶν ἄλλων μικρῶν καὶ περιέργων ἀνεκδότων, τὰ ὁποῖα καθ' ἑκάστην συνέβαινον εἰς τὴν μικρὰν μας ἐκείνην κοινωσίαν. Βεβαίῳ, ὅμως τὸν ἀναγνώστην, ὅτι

πολλῶν ἀνθρώπων ἰδὼν ἄστια καὶ νόων γυνῆς,

οὐδαμῶς ὅμως τοσαῦτα παράδοξα καὶ γελία τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτῆρος ἀπήντησα, καὶ ἐν τοσοῦτῳ βραχεῖ διαστήματι ἐδίδαχθην. Ἐβλάησα περὶ τῆς ἀπληστείας τῶν Κυθίων μεταπρατῶν, ἀλλ' ἀπήντησα πολλῶ μείζονα, εἰς τινὰς τῶν φοιτητῶν, ἰδίως δὲ εἰς προύχοντά τινα καὶ εὐγενῆ μίαν τῶν τοῦ Αἰγαίου πελάγους νήσων, θελήσαντα νὰ μοὶ μεταπωλήσῃ βδέλλας ἐπὶ πενταπλασίᾳ τιμῇ παρὰ τὴν ὅποιαν τὰς ἠγόρασεν, ἀφοῦ μάλασις ἔκαμε καὶ χρῆσιν αὐτῶν... βδέλλας δὲ μεταίως ἤθελε τις ζητήσῃ καθ' ἣν τὴν νῆσον, τοσοῦτον εἶναι εἰσέτι ὀπίσω οἱ κάτοικοι αὐτῆς, πρὸ πάντων δὲ τοσαύτην ἔχουσιν ἀπέχθειαν πρὸς τὸν ἱατρὸν τῶν λουτρῶν, ὥστε προτιμοῦν νὰ μαστίζωνται ὑπὸ τῶν νόσων καὶ νὰ μεταβαίνουσιν ἐν κόλπαις Ἀβραὰμ μᾶλλον, παρὰ νὰ θεραπεύωνται ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ τούτου. Ὁ λόγος δὲ, ὡς ἔμαθα εἶναι, διότι ὁ ἐξοχώτατος ζητεῖ τὰ δικαιώματα τῶν ἐπισκεψέων του, οὐδὲ μίμειται τοὺς ἁγίους Ἀναργύρους. Καθ' ἣν μάλιστα ἐποχὴν εὐρισκόμεθα εἰς τὰ λουτρά, περιεργὸς τις δίκη, διὰ μίαν δραχμὴν, ἔλαβε χώραν μεταξὺ χωρικοῦ τινος καὶ τοῦ ἱατροῦ, καὶ ἂν κατὰ καλὴν τύχην, δὲν εὕρισκετο αὐτοῦ ὁ ἀξιότιμος ἐκ Ναυπλίου ἐφέτης Κ. Π., ὁ ἱατρός, ὅστις εἶχε νὰ λαμβάνῃ δύο δραχμὰς ἀντὶ τῆς μίας, ἦν ἐχρεώσται, ἤθελε καταδικασθῆ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ τῆς νήσου εἰρηνοδίκου νὰ πληρώσῃ δεκαπέσσαρας, ἢ διὰ συμβιβασμοῦ ἐπτά τοῦλάχιστον.

Ἐπίομεν ἀνωτέρω θλίγα τινὰ περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν Κυθίων. Οἱ Κύθιοι, δρεῖλομεν νὰ τ' ὀμολογήσωμεν, εἶναι ἐν τῷ μεταξὺ των ἄκρως φιλήσυχου καὶ εὐάγυγοι, ὥστε εἰς τὰ δύο τῆς νήσου χωρία οὐδὲ εἰς χωροφύλαξ ὑπάρχει, οὐδέποτε δὲ συμβαίουν συγκρούσεις ἢ κακουργήματα. Ἡ νοθρῶτης ὅμως αὐτῶν εἶναι παραδειγματικὴ. Ἐνῶ, ἐπὶ τουρκοκρατίας, ἡ πρωτίστη φιλοτιμία των ἦτο ν' ἀγοράζωσιν, ὡς καὶ εἰς τινὰς ἄλλας νήσους, παρὰ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐφφίκια καὶ τίτλους ἐκκλησιαστικοῦς, εἰὼν τὸν τὸν Οἰκονόμου, Σακελλαρίου, Σκευφύλακος, Δογοθέτου, Ρεφερενδარიου, Πρωτονοταρίου κλπ. ἵνα ἔχωσι τὴν πρωτοκαθεδρίαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, οὐδεὶς αὐτῶν ἐφάντασθη νὰ συστήθῃ ἐν παντοπωλείῳ διὰ νὰ προμηθεύωνται οἱ κάτοικοι ἐπιτοπίως τὰ πολυεῖδη ἐκεῖνα τρόφιμα καὶ τ' ἄλλα χρησιμώτατα εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἄλλ' ἔπεισε, κατὰ τύχην, εἰς τὴν νῆσον, ἕκ τινος πειρατικοῦ ἀποβάς Ζακύνθιος τις, μετελθὼν κατ' ἀρχὰς τὸν σκυτοτόμον. Διὰ τῆς φηφύτου δὲ εἰς τοὺς συμπατριώτας του, εὐφύας, ἰδὼν τὴν ἔλλειψιν τοῦ παντοπωλείου καὶ ἐννοήσας ὅτι τὸ ἔργον ἠδύνατο νὰ ἦναι ἐπωφελές, συναθροίσας ἑκατὸν γρόσια, μετέβη εἰς Τῆνον, ὅπου ἠγόρασε διάφορα εἶδη καὶ ἐπανελθὼν εἰς Κύθον, τὰ μεταπώλησε μὲ φελορ μέγιστον· ἐκέρδησε τρεῖς χιλιάδας. Ἐξακολουθῶν λοιπὸν ν' ἀγοράζῃ τοιοῦτοτρόπως καὶ νὰ μεταπωλῆ, συνεκρότησεν ἐν δλίγῳ χρόνῳ σημαντικὴν περιουσίαν καὶ ἡ οἰκογένεια αὐτῆς εἶναι σήμερον ἡ πλουσιωτέρα τῆς νήσου. Αὐτὴ λοιπὸν καὶ ἡ τοῦ Δημάρχου μετ' ἄλλων δύο ἢ τριῶν οἰκογενειῶν, εἰσὶν αἱ μόναι καθ' ὅλην τὴν Κύθον, αἵτινες ἐσθίουσιν ἄρτον ἐκ σίτου! Ἡ καλλονὴ τῶν Κυθίων γυναικῶν μεταξὺ τῆς κα-

τωτέρας μάλιστα τάξεως, είναι αξιοπαρατήρητος. Καίτοι διάγουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τοὺς ἀγρούς, βόσκουσαι μικρὰν τινα ποιμνὴν ἢ θερίζουσαι, ἀλλὰ προφυλάττονται τόσον καλῶς ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου. καλυπτόμεναι τὸ πρόσωπον, τὰς χεῖρας, τοὺς πόδας, καὶ ἀφίησιν μόνον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐλευθέρους, ὥστε διατηροῦσιν ὅλην αὐτῶν τὴν λευκότητα. Ἡ συνήθεια αὕτη, ὡς ἐπληροφόρηθημεν, εἰς οὐδεμίαν ἄλλην νῆσον, ἢ ἄλλο μέρος τῆς Ἑλλάδος παρατηρεῖται, καὶ ἀγνωστον πόθεν ἐπεκράτησε.

Ταῦτα, ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν ὑπῆρξαν τὰ παράδοξα ἐν Κύθῳ συμβάντα μου, καὶ αἱ βραχεῖαι περὶ αὐτῆς παρατηρήσεις μου, τὰς ὁποίας ἐκθέτω, ὄχι χάριν ἐπιθειξέως, διότι ἄχαρι καὶ ἄμυστον τὸ ἀντικείμενον, ἀλλὰ κατὰ προτροπὴν πολλῶν ἀξιωμαθῶν φοιτητῶν καὶ ἐρασιμῶν κυριῶν, οἵτινες ἐπαθον ἐπίσης πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐν τοῖς λουτροῖς. Ἐλπίζομεν, ὅτι, οὐδὲν εἰς τὸ ἐξῆς τῶν ἐρετηνῶν ἀτόπων θέλει συμβῆ, καὶ ὅτι οἱ μέλλοντες φοιτηταί. δὲν θέλουσι βλασφημήσει ὡς ἡμεῖς τὴν ὄραν τῆς εἰς Κύθον μεταβάσεώς των.

K. Π.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΡΚΤΟΥ

ΕΙΣ ΤΡΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ).

• Γουσταῦος, τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ.

Οἱ Σκάλδοι, ἢ ὑστερον Βάρδοι, ἦσαν ποιηταί, προσφῆται καὶ ᾄδοι, τῶν ὁποίων τὰ ἔθνη, πολεμικὰ καὶ ἱερὰ ἄσματα περιέχουσι τὰς πρώτας σκιαγραφίας τῆς μυθολογίας καὶ θεολογίας, καὶ ἀποτελοῦσι τὸ θερησκευτικὸν τῆς Ἀρκτοῦ βιβλίον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται Ἐδδα. Εἶναι γεγραμμένα εἰς Ἰσλανδικὴν γλῶσσαν, καὶ καθ' ὅσον πηγάζουσι ἀπὸ τῶν εἰς Ἰσλανδίαν μεταναστάντων Νορμανῶν, εἶναι γερμανικῆς καταγωγῆς. Ἐκ τούτων ἐλήφθησαν αἱ σκηναί, τὰς ὁποίας θέλω νὰ κοινοποιήσω πρὸς σέ, φίλη ἀδελφή. Κατὰ πρώτον θέλομεν περιιθῆ ὀλίγον τὸν οὐρανόν, καὶ ἔπειτα θέλομεν γνωρισθῆ μετὰ τῶν κατοικῶν αὐτοῦ.

Ἐὰν δὲν φοβῆσαι τὴν οὐρανοπορίαν τῆς ἄρκτου, θέλομεν ἀναβῆ θάρραλώς ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς, ἐπταχρόου Βιφρόστας. Ἀλλὰ πρότερον πρέπει νὰ ἱκετεύσωμεν τὸν Χείμδαλον, ν' ἀφήσῃ ἡμᾶς νὰ περάσωμεν ἐλευθέρως, διότι ὁ κιμβρικὸς οὐρανὸς ἔχει θαυμαστὸν τινα φύλακα. Εἰς τοὺς πόδας τῆς οὐρανιας γεφύρας Βιφρόστας κατοικεῖ ὁ θαυμαστὸς οὗτος θεὸς ἐν τῷ Χείμει βούργῳ καὶ φρουρεῖ τὸν οὐρανὸν κατὰ τῶν γιγάντων. Ὁ Χείμδαλος κοιμάται διγλωττόν, ἢ ἐν πτηνῶν, καὶ ἔχει τόσον ὀφθαλμοὺς, ὥστε καὶ αὐτὴν τὴν νύκτα δύναται νὰ βλέπῃ ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν μίλια μακρὰν. Τὸ οὖς αὐτοῦ ἀκούει τὴν χλιθὴν εὐομένην εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ ἔριον εἰς τὸ δέριμα τῶν ἀρνίων. Φαίνεται βαθὺ μέτωπον ἔχων, καὶ τὸν ὀφθαλμὸν καταδιδομένον εἰς τὸ ἀτάραχον στήθος. Ἐν κακοκαίρῳ καλύπτεται διὰ μακροῦ βροχοπεπιδύτου. Ἡ Βιφρόστα εἶναι τὸ οὐράνιον τέξον καὶ ἡ γέφυρα πρὸς

τὸν οὐρανόν. Ἐνίοτε ἀφίησιν αὐτὴν οἱ θεοὶ νὰ φαίνεται εἰς τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ προτρέψῃ αὐτοὺς, νὰ ἀποδείξωσιν ἑαυτοὺς ἀξίους τοῦ οὐρανοῦ. Ἐπὶ ταύτης τῆς Βιφρόστας ἐλαύνουσι εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπιπτοὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἐν τῇ μάχῃ πεσόντων ἡρώων, συνωδευόμεναι ὑπὸ ταγματῶν Οὐάλακρου (νεκρῶν θεσπῶν), ὠραιοτάτων, χαριστάτων ὄντων, αἱ ὁποῖαι ὠπλισμέναι μετὰ κόρυθος καὶ θώρακος, τρέχουσιν ἐπὶ πτερωτῶν ἵππων, καὶ εἰσάγουσι τοὺς ἡρώας εἰς Οὐάλακράλαν, τὸν παράδεισον τῶν ἀνδρείων. Οἱ μαχηταὶ διψῶσι μετὰ τὴν ἀφίξιν αὐτῶν καὶ μετὰ τὰς εὐφροσύνας, αἵτινες περιμένουσιν αὐτοὺς εἰς τὰ θεῖα ἄλση τῆς Οὐαλαχάλλας, ὅπου αἰώνως πρέπει ν' ἀγωνίζονται, οἰνοχοῶνται, τρυφῶσι καὶ νὰ πίνωσιν ἐξαιρετικὸν ζύθον δύο βαθμῶν (εἶδος ζύθου δυνατωτέρου καὶ καλλιτέρου) ἐξ ἐπηργυρωμένων κεράτων καὶ ἐκ τῶν κραινῶν τῶν πεφουεμένων ἐχθρῶν αὐτῶν. Ὡσαύτως εὐθὺς ἱατρεύονται ἐκεῖ πάντα τὰ τραύματα αὐτῶν καὶ δὲν αἰσθάνονται πλέον κανένα πόνον.

Ἐπειδὴ ἀρκετὰ ἤδη περιήλθομεν πρὸ τῶν ποδῶν τῆς Βιφρόστας καὶ ἐλάβομεν παρὰ τοῦ Χείμδαλου εὐμενῆ ἄδειαν, ἄς ἀναβῶμεν θάρραλώς. Μόνον προσέχω, μὴ σκοτοδιιάσῃ! — Σιωπή! — ἀν δὲν ἀπατιώμαι, πηγαίνουσιν ἤδη οἱ θεοὶ εἰς τὴν τράπεζαν. Φιλτάτη! ἤδη δύναμαι νὰ σοὶ γνωρίσω πολλοὺς, τοὺς ὁποίους ἄλλως μετὰ πόνου ἔπρεπε νὰ ἀναζητήσωμεν. Ἀλλὰ πρὶν εἶτι εἰσελθῶμεν, θέλω νὰ σοὶ εἶπω ἔτι μόνον, ὅτι ὁ οὐρανὸς οὗτος ὀνομάζεται Οὐαλαχάλλας, ὅπερ σημαίνει τόπον ἀνέσεως καὶ σὺναναστροφῆς τῶν φουεθέντων. Οἱ Σκάλδοι περιέγραψον τὴν Οὐαλαχάλλαν ὑπερβολικῶς τερπνὴν, ἵνα ἐρεθίζωσιν ἔτι μάλλον τὸ θάρρος τῶν μαχητῶν καὶ μὴ ἀφίησιν αὐτοὺς νὰ φοβῶνται τὸν θάνατον, ὅστις μετέφερον αὐτοὺς εἰς τόσον λαμπρὸν βίον.

Αἱ πόλεις τῆς Οὐαλαχάλλας ἀνοίγουσιν, ἐλθέ, ἀδελφον, καὶ θαύμασον! τί ἔπαθες; εἶσαι ὅλη τεταραγμένη! Σύνελθε ὀλίγον, ἵνα δυνήθῃς ν' ἀκούσῃς μετὰ προσοχῆς τὸν πιστὸν σου ἀδελφὸν Γουσταῦον.

Ἀνεκίψας ἐκ τῆς παραγῆς; Νῦν δὲς προσοχὴν εἰς ὅτι θέλει σοὶ δεῖξει ὁ ἀδελφός σου! πατοῦμεν εἰς τὴν πρώτην καθέδραν ταύτην τῆς θεῖας ἐπικρατείας Ἀσγάρδην, τὴν χλοανθὴ τῶν θεῶν πατρίδα, καὶ βαδίζομεν εἰς τὴν τερπνὴν χώραν Γλαδχέιμην, ἐν ἣ κεῖνται τὰ βασίλεια τοῦ βασιλέως τῶν θεῶν. Ταῦτα φέρουσιν ἅπαντα κατ' ἐξοχὴν τὸ ὄνομα Οὐάλακράλα, εἶναι ὑψηλότερα πάντων τῶν ἄλλων, εἶναι ὑπερδομημένα ἐκ χρυσοῦ καὶ τεθολωμένα διὰ χρυσοῦν ἀψίδων, ὑψηλὰ 540 πατώματα, μετ' ἴσων θυρῶν. Ἄς εἰσελθῶμεν διὰ τῆς θύρας, ὑπὲρ τὴν ὁποῖαν ἐπαιωρεῖται ὁ χρυσοῦς ἀετός. Βλέπετε ἐκεῖ εἰς τὸ ἀνώτατον μέρος τῆς τραπέζης ἐπὶ χρυσοῦς καθέδρας τὸν ἀρρενωπὸν ὠραῖον ἄνδρα, τὸν σκυθρωπὸν καὶ σύννον τὸ πρόσωπον ἔχοντα; Οὗτος εἶναι ὁ Ὄδιν, ὁ θεὸς τῶν θεῶν. Ἀπὸ τούτου καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Φρίγγας, κατὰ γένος τῶν θεῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνομαζέται Ἀλφασούργος, ἥτοι πατὴρ ἀπάντων, κατ' ἄλλους δὲ δρθότερον Οὐάλαφάδερος, πατὴρ πάντων τῶν ἐν τῇ μάχῃ πεσόντων. Ἡ Φρίγγα, ἡ μεγαλοπρεπὴς σύζυγος τοῦ βασιλέως τῶν θεῶν, κοινοῦεῖ αὐτῷ τοῦ θαυμαστοῦ θρόνου, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου δύναται τις νὰ ἐπιθῇ πᾶσας τὰς χώρας. Πάντων τῶν ἀνθρώπων ἡ τύχη εἶναι εἰς αὐτὴν φανερά, ἀλλ' ἀναπαύεται σιωπηλῇ ἐν τῷ στήθει αὐτῆς. Ὡς θεὰ τῆς γῆς

καὶ ἰδίας πάντων τῶν ὠρελίμων λαχάνων καὶ ἀρουραίων κορπῶν, φέρεται τὸ ὄνομα Χέρθα.

Βλέπετε ἀριστερόθεν τοῦ Ὄδινος καθήμενον τὸν νέον ἐκεῖνον, ῥωμαλέον καὶ ὠραῖον ἄνδρα; εἶναι ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱὸς Θόρρος, θεὸς τῆς βροντῆς, κύριος τῶν ἀνέμων καὶ ἐχθρὸς πάντων τῶν γιγάντων, διότι εἶναι ὁ δυνατώτατος πάντων τῶν θεῶν καὶ ἀνδρῶν, οὕτινος τὸ ἰσχυρὸν βᾶδισμα ἤχει ὡς λαίλαψ. Ὁ Βάλδερος, ὁ ἀδελφός αὐτοῦ, ὁ θεὸς τῆς ῥητορικῆς καὶ τῶν ἐννόμων ἀποφάσεων, προβαίνει ἐν τῇ δόξῃ, κρίνου δίκην, καὶ πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἔλαβε τὸ ὄνομα Βαλδριὰν τὸ λευκότατον τῶν ἀνθρώπων. Ὁ εἰρηνικὸς αὐτοῦ υἱὸς Φορφέτης, ὅστις καθῆται πλησίον αὐτοῦ διαλύει πᾶσας τὰς διαφορὰς, διότι πάντες, ὅσοι προσέρχονται εἰς τὸν θεὸν τῆς δημοκρατίας, ἐπανέρχονται μετὰ διηλλαγμένης καρδίας. Ὁ ὠμός αὐτοῦ γείτων Νιόρδος, ὅστις ἐν τῇ καταγίδι νινάτσει τὰς ἡχοῦσας πτέρυγας, ἵνα σισθῶσι πάντα, εἶναι ὁ θεὸς τῶν ἀνέμων, τοῦ πλοῦ καὶ τοῦ ἐμπορίου. Ἡ σύζυγος αὐτοῦ Σκάδα ἐξωρῆσατο αὐτῷ δύο τέκνα, τὸν Φρεῖον, τὸν ἀγαθοποιὸν καὶ ἰσχυρὸν κύριον τοῦ ἡλίου, ὅστις φαίνεται φέρων τὸ φωτεινὸν τοῦ ἕαρος ἔνδυμα, καὶ ἐκ τῆς ἀγαθότητος τοῦ ὁποῖου ἐξαρτᾶται ἡ βροχὴ καὶ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἡλίου, οἱ καιροὶ τῆς εὐθηνίας καὶ σιτοδείας; ἀντὶ ἵππου δχεῖται ἐπὶ κάπρου χρυσοῦν ἔχοντος τριχῶμα. Φρεῖα, ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ, εἶναι ἡ θεὰ τῆς ἀδρότητος. Ὁ ὀφθαλμὸς αὐτῆς εἶναι αἰώνιον ἕαρ, ὁ δὲ λαίμαξ καὶ αἱ παρειαὶ φῶς. Αὕτη ἡ ἡπιωτάτη καὶ εὐμενεστάτη παστῶν τῶν θεαινῶν, ὠμίλει καὶ ὅταν ἐσιώπα, ἐτέροπετο εἰς γλυκεῖα ἄσματα, καὶ ἐπήκουε προθύμως πάντων τῶν δεομένων αὐτῆς; ἡ θελκτικὴ αὐτῆς γείτων εἶναι ἡ Χλύα ἢ Ἄύνα, ἥτις εἶναι ἔτι ἡπιωτέρα καὶ ἐπίσης ἀξίεραστος, φαίνεται πλήρης οἴκτου, καὶ καταφιλεῖ τὰ δάκρυα τῶν πασχόντων.

Ἐκεῖνος — κρέμα ἀδέλφον, ἐβραδύναμεν πολλὸν εἰς τοὺς μεγάλους θεοὺς καὶ ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ οἱ ἄλλοι ἀνηργέθησαν καὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὰ ἵππικὰ γυμνάσια, ἅτινα κάμνουσι συνήθως μετὰ τὴν τράπεζαν. Μετὰ ταῦτα κεκμηκότες κατακλίνονται εἰς ὑπνον, ἕως οὗ ἐξυπνίσῃ αὐτοὺς ἡ ψῆδ ἔρυθροπορφύρου ἀλεκτρυόνος καὶ χρυσοῦν ἔχοντος λόφον. Μόνος ὁ θεὸς Τύρος, καὶ εἰς υἱὸς τοῦ Ὄδινος, ἔμεινε ἔτι, διότι δὲν δύναται νὰ μετασχη τῶν γυμνασίων; ὁ κακὸς λύκος Φέβρις (Fenris) τῷ ἔραγε τὴν δεξιὰν χεῖρα, καὶ διὰ τοῦτο καλεῖται ὁ μονόχειρ. Οὗτος εἶναι ὁ θεὸς τῆς τόλμης καὶ τῆς ἰσχύος, μισεῖ τὴν εἰρήνην καὶ τὰς συνθήκας, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες πολεμισταὶ εἰς τὴν εὐνοίαν αὐτοῦ ἵστανται; διότι εἶναι ὑψηλὸς ὡς ἡ ἐλάτη, τινάσσει τὸ φοβερὸν αὐτοῦ ξίφος καὶ θάνατον σπινθηροβολεῖ ἀπὸ τῶν δλεμμάτων αὐτοῦ. Πολλὸν διέφορος αὐτοῦ εἶναι ὁ ἀδελφός αὐτοῦ Βράγας, ὁ θεὸς τῆς σοφίας καὶ ποιήσεως, ἥτις ὀνομάζεται κατ' αὐτὸν Βραγούρα. Ζωοποιεῖ τὰς χορδὰς, ὥστε ἡχοῦσιν ἀρεστά. Ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ἰούνα, ἡ θεὰ τῆς αἰώνιας νεότητος φυλάττει τὰ μῆλα τῆς ἀθανασίας, ἅτινα ἐν χρυσαῖς λοπάσι προσφέρει εἰς τοὺς ἡρώας, εἰσερχομένους εἰς τὴν Οὐαλαχάλλαν. Ἀλλὰ καὶ ὁ χίλιε-κρότι-Βουδάνας, ὁ μέγας καὶ φοβερός Βοδάν, ἐπιμᾶτο ὡς θεὸς τῶν μαχῶν. Τούτων ἐπεκαλοῦντο, πρὶν ἢ ἐκστρατεύσωσιν, εἰς τοῦτον προσήρχοντο πρὸ τῆς συμπλοκῆς, εἰς τοῦτον ἔθουον τοὺς εἰς θάνατον καταδεδιχαμένους.

Νῦν πολὺ προθύμως ἐπεθύμεις νὰ μάθῃς, τί ἔτρωγον καὶ τί πίνον οἱ θεοὶ τῶν Κιμβριῶν. Στρέψαι εἰς ΤΟΜ Δ'. (Φυλλάδ. 95)

μῶν τῶν θελκτικῶν ἐνέχυρων ἴσως σοὶ δώσῃ νὰ γευθῆς. Συστέλλεις τὸ πρόσωπόν σου; καὶ τόσον κακὴν γεῦσιν σοὶ παρέχει τὸ νεκταρ καὶ ἡ ἀμβροσία τῆς ἄρκτου; Ναι, ναι, εἰς τὰ δάση τῆς ἄρκτου δὲν γίνεται οἶνος, διὰ τοῦτο οἱ θεοὶ ἔπρεπε νὰ ἀρκεσθῶσιν εἰς τὸν ζύθον. Ναι, ἀδελφον, ζύθος, οἶνος, ἐλὶ καὶ γάλα ἦσαν τὰ ἀγαπητὰ ποτὰ τῶν βορείων θεῶν. Ἐπίσης ὀλίγον ἤθελε σ' εὐχαριστήσῃ τὸ συμπόσιον αὐτῶν; διότι βλέπετε ἐπὶ ἐνταῦθα τὰ δοτὰ τῶν κατεδηδομένων σκελίδων καὶ ὀπῶν χυρίνων κρεάτων, ἐνθα ἐπιδέξιος ἔπινον ἐκ μεγάλων χρυσοῦν κεράτων.

3. Νῦν ἐλθέ, ἀδελφίδιον, ἐλθέ, μεταβῶμεν ἐκεῖ εἰς τὴν γιγαντιαίαν μελίαν Λαιραδούρην ἢ Ἰγδρασίλην (τὸ πῆν). Οἱ κλάδοι αὐτῆς ἐκτείνονται ὑπὲρ τὸν κόσμον, καὶ ἡ κορυφὴ ἀνέρχεται ὑπὲρ τὸν οὐρανόν. Ἐχει τρεῖς μακρὰν ἀπ' ἀλλήλων ἀπεχούσας ῥίζας; ἐν τῇ μεσαιᾷ εἶναι τὸ φρέαρ τῆς σοφίας, ἐν τῇ οὐρανίᾳ ἡ ἱερὰ πηγὴ, ἐν ἣ οἱ θεοὶ βουλεύονται καὶ ἀποφαινόμενοι τὰς ἐκαστῶν γνώμας. Πάντοτε προκύπτουσιν ἐκ τῆς πηγῆς τρεῖς παρθένοι αἱ Νόρνα, ὀνομαζόμεναι Οὐρδα, Οὐράνθη, Σκούλδα, ἡ παρελθόν, ἔνεστώ; καὶ μέλλον, ἀντλοῦσιν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τούτου φρέατος καὶ ποτίουσι τὸ δένδρον, ἵνα μὴ μαραινθῇ. Ἐπὶ τῆς ῥίζης δὲ τρώγει εἰς ὄφεις, ἐν τῷ φλοῶϊ τρώγουσι τέσσαρες ἔλαφοι, καὶ ἤδη ἄρχεται σῆψις ἐν τῇ πλευρᾷ, προάγγελος τοῦ μέλλοντος αὐτῆς ἀφανισμοῦ. Αἱ Νόρνα εἶναι αἱ ὀρίζουσαι τὴν βουλήν τῶν θεῶν καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὴν τύχην καὶ τὸν βίον καὶ διὰ τῶν ὑπηρετριῶν αὐτῶν ἐνεργοῦσιν ἐπ' αὐτοῦ ὡς ἀρωγοὶ ἢ τιμωροὶ; διὰ τοῦτο καὶ οἱ θεοὶ ζητοῦσι νὰ ἐξετάσωσι τὴν σοφίαν τῶν σεμνῶν καὶ ὑψηλῶν θεαινῶν, αἵτινες ἰσχύουσιν ὑπὲρ πάντα.

Ὡ πόσον ἀγροίκως! Βλέπετε, πῶς ἡ οὐρανια αἰῆ Χείδρουμη ἀνίσταται ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, σχηματίζεται ὡς ἀνθρωπάριον καὶ τρώγει νέα φύλλα μελίας; Ἄντι τούτου χορηγεῖ εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς ἀρκετὸν γάλα. Νῦν παρατήρη εἰς ἐνταῦθα εἰς τὸ πυκνὸν δάσος, ἀλλὰ μὴ τρομάξῃς! Ἀποσύρσαι ὀπίσω, τοῦτο δὲν με ἐκπλήττει, διότι ὁ οὐράνιος κάπρος Σαίβρίμπερος, τὸν ὁποῖον ἐνταῦθα βλέπετε, ὑπερβαίνει καὶ τοὺς εἰς τὰ δάση τῆς ἄρκτου μεγίστους καὶ ἀγριωτάτους κάπρους. Εἶδες δὲ αὐτὸν σήμερον ἤδη, φίλη ἀδελφον, διότι τὸν χροῖον ὀπτόν, ὅπερ ἦν ἐν τῇ τραπέζῃ τῶν θεῶν παρατιθέμενον, ἦτον ἐκ τούτου τοῦ τεραστείου κάπρου; ὀπτάται καθ' ἐκάστην καὶ τὸ ἑσπέρας πάλιν ἀναζῆ τὸ εἶδος καὶ τὸν τρόπον αὐτῆ ἢ Ἐδδα καλεῖ ἀκατανόητον μυστήριον.

Ἄς ἀφήσωμεν τὸ τεράστιον τοῦτο ζῶον καὶ ἄς δράμωμεν εἰς τὸν ἀνηρὸν λειμῶνα, ἐν ᾧ νέμεται ὁ δκτάπους Σλείπερος, ὁ γενναῖος τοῦ Ὄδινος ἵππος, ὄλος εὐωδιάζων.

Τὴ ἤχησεν ἐκεῖ ἀριστερόθεν καὶ λάμπει τοσοῦτον, ὥστ' ἐκθαμβώνει τοὺς ὀφθαλμοὺς; Τὸ λάμπον εἶναι ὁ Γλάσωρ, τὸ προσφιλὲς ἄλσος τοῦ Ὄδινος. ἔχον χρυσαῖα δένδρα, ὧν τὰ φύλλα στέφρουσι τὸ πρόσωπον τῶν ποιητῶν καὶ ἡρώων. Τὸ ἡχοῦν εἶναι δάσος φηγῶν, δι' οὗ φέρεται τερπνὸς περίπατος. Εἰσελθῶμεν — Οὐχί, οὐχί, φωνάζεις, ἐκεῖ ἔρχεται εἰς ἀνήρ κρατῶν τρομερὰν σφύραν εἰς τὴν χεῖρά μὴ φοβῆ, ἀδελφῆ! εἶναι ὁ Θόρρος, μετὰ τῆς μαγικῆς αὐτοῦ σφύρας Μιοιλνέρας, δι' ἧς παράγει τὴν βροντὴν, καταθραύει πάντας τοὺς ἐχθροὺς τῶν θεῶν καὶ συντοίβει καὶ αὐτὸ τὸ σκληρότατον, ἐν ᾧ τὸ ἰσχυρὸν αὐτοῦ βᾶδισμα ψοφεῖ ὡς

λαϊταφ. Αὐτὸν ἀκολουθοῦσιν αἱ δύο αἴγες αὐτοῦ, δύο φιλάτα ζῶα, ἅτινα συνήθως ζευγνύει πρὸ τοῦ θείου αὐτοῦ ἄρματος. Συχνότερον δὲ περιπατεῖ μετ' αὐτῶν εἰς τὴν γῆν, καὶ εἰς τοιαύτην τινὰ πορείαν συνέβη νὰ συντριβῆ τῆς μίας τὸ ἐν σκέλος — ἀδελφῆ μου, τὸν βραχιονά σου! ἄς βαδίσωμεν πάλιν ἐπὶ τῆς Βιφρόστας εἰς τὴν γῆν. Καθ' ὁδὸν πρέπει νὰ σοὶ διηγηθῶ, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Γερμανοὶ καὶ Σκανδιναβοὶ ἐλάτρευον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς θεοὺς αὐτῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς δρυμοῖς. Ἐκεῖ εὐρίσκοντο τὰ ἐπιμήκη τετράγωνα αὐτῶν θυσιαστήρια, περικλειόμενα διὰ σειρᾶς ἀξέστων λίθων, ἀνδρικοῦ ἀναστήματος ὕψος ἔχοντων. Ἐνταῦθα ἔκειτο ὁ φρικτὸς ὄμιλος, τὸν ὅποιον ἀπετέλεον τέσσαρες ὑψηλαὶ πέτραι καὶ πρὸ τοῦ ὁποίου ὑπὸ τὴν μάχαιραν τῶν ἱερέων ἔσταζον ἀνθρωποθυσίαι. Ἐν τῇ εἰσόδῳ ἦτο βαθὺ φρέαρ, ἐν ᾧ ἐπνίγοντο οἱ δυστυχεῖς, ὅσοι ἔπρεπε νὰ θυσιασθῶσιν εἰς τὴν Φ ρ ε ί α ν. Κατ' ἔτος ἐώρταζον περὶ τὴν μακροτάτην νύκτα τὴν Ἰ ο υ ε λ φ ε σ τ η ν (ἀλλαλαγμῶν ἑορτή), ἣτις ἐν εὐθυμίᾳ καὶ συμποσίοις διήρκει ἕνα ὀλόκληρον μῆνα. Μόνον δὲ καθ' ἕκαστον ἐνατον ἔτος ἐγένετο ἡ τρομερὰ μ ε γ α λ η Ἰ ο υ ε λ φ ε σ τ η, ἐν ᾗ ἐννεμήκοντα ἐννέα ἀνθρωποὶ οὐχὶ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες, παρθέναι καὶ παιδιὰ, μετ' ἰσῶν ἵππων, κυνῶν καὶ ἀλεκτρυένων ἐθύοντο ἢ ἐπνίγοντο καὶ ἐκρεμῶντο ἐν τοῖς ἱεροῖς δρυμοῖς. Μάντις παρετήρουν τὴν πτῆσιν τῶν πτηνῶν, καὶ προϋφήτευον ἐκ τῶν σπλάγχχνων τῶν θυμάτων, ἐκ τοῦ δρόμου καὶ τοῦ χρωματισμοῦ τῶν ἱερῶν ἵππων. Οὐχὶ μικροτέραν τούτων ὑπόληψιν εἶχον αἱ Ἀ λ ρ ο ῦ ν α ι ἡ ἱεραὶ γυναῖκες, αἵτινες ἐπίσης προέλεγον τὰ μέλλοντα

Καλὴν ἐσπέραν, Χείμδαλε! — « Τώρα ἐπανερχεσθε ἐκ τῆς Οὐαλαγγάλας; Σᾶς ἤρρεσεν ἐκεῖ; » — Διὰ τί οὐχί, ἐνδοξε φύλαξ τοῦ οὐρανοῦ; Εἰπέ δμως ἡμῖν, φίλε Χείμδαλε, ποῦ δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν τὴν εὐθυτάτην ὁδὸν πρὸς τὸν ἄβυσσον; — « Πρέπει νὰ προχωρήσετε πρὸς βορρᾶν, ὑπὲρ τὴν θάλασσαν εἰς τὴν Ἰσλανδίαν » — Ἐκεῖ καὶ ἡμεῖς προσεχῶς θέλομεν βαδίσαι! σήμερον δὲ κοιμήθητι ἡδέως καὶ ὄνειρεύθητι πλεῖστα ἐκ τῶν τῆς Οὐαλαγγάλας! Τοῦτο σοὶ εὐχεται ὁ ἀδελφός σου.

X. B. Γουσταῦος.

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Ἐνδοξὸς φιλέλληνας ποιητὴς, Λόρδος Βύρων, κατῴκει, ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι περιηγήσεως, ὅτε κατὰ τὸ 1811 ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, τὸ ὑπὸ τῆς παρούσης εἰκονογραφίας παριστώμενον μοναστήριον τῶν Φραγκισκανῶν. Ὡς γνωστὸν, ἔκειτο τοῦτο ὅπου φαίνεται σήμερον τὸ χωρογραφικὸν μνημεῖον τοῦ Λεωκράτους, τὸ κοινῶς λεγόμενον φανάρι τοῦ Διογένους. Τότε ἦτον εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν τὴν ἡλικίαν καὶ ἦδη τὸ ὄνομά του κατέστη περιφημον. Εἰς τὴν κατοικίαν ταύτην ἔστοιχούρησεν τὴν Παράφρασιν τοῦ Ὁρατίου, τὴν Ἀράν τῆς Ἀθηναῖς, ἄλλας τινὰς

ποιήσεις ἤτινος λόγου, καὶ τέλος τὰς σημειώσεις περὶ τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἐνηχολήθη ἐπίσης εἰς τὸ νὰ συνάψῃ τὰς περὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος σημειώσεις, τὰς συνοδουούσας τὸ δεύτερον ἄσμα τοῦ Childe-Harold.

Ἡ μονὴ τῶν Φραγκισκανῶν ἄλλοτε ἐν Ἀθήναις.

Πολλὰ τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ χρονολογοῦνται ἐκ τοῦ μοναστηρίου τούτου, εἰς δὲ τὴν πρὸς τὴν μητέρα του ἐπιστολὴν τοιαῦτα ἔγραφε: « Πρὸς τὸ παρὸν δὲν φροντίζω νὰ ἐπιχειρήσω μακρὰν ἐν ὄρα χειμῶνος περιόδιον, καὶ ἀν' ἀκόμη ἤμου βεβαρυμένος ἀπὸ τὰς περιηγήσεις ταύτας. Θέλω περιμενεῖν τὸ ἔαρ. Εἶμαι δὲ πεπεισμένος ὅτι ὀφειλοῦμαι περισσότερον βλέπων τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, ἢ ἀναγινώσκων τὴν ἱστορίαν των, καὶ φρονῶ τοσοῦτον ἀλισυτελὲς τὸ μένειν οἶκοι, μεθ' ὧν τῶν περιωριστέων προλήψεων ἐνὸς νησιώτου, ὥστε ἔπρεπε νομίζω νὰ ὑπάρχῃ παρ' ἡμῖν νόμος, ἀναγκάζων τοὺς νέους νὰ περιηγῶνται ἐπὶ τινὰ καιρὸν εἰς τὰς χώρας τῶν ὀλίγων συμμάχων μας, ὅτους μᾶς ἀφῆκαν οἱ πόλεμοι. Ἐνταῦθα βλέπω Γάλλους, Ἰταλοὺς, Γερμανοὺς, Δανοὺς, Ἑλληνας, Τούρκους, Ἀμερικανούς, κλ. Ὁμιλῶ μετ' αὐτῶν, καὶ χωρὶς νὰ λησμονῶ τὴν πατρίδα μου, δύναμαι νὰ κρίνω καὶ περὶ τῶν ἄλλων, καὶ τῶν ἡθῶν αὐτῶν ὅτε ἀναγνωρίζω πραγματικὴν τινὰ τῆς Ἀγγλίας ὑπεροχὴν, (διὰ τὸ ὅποιον, λεχθῆτω ἐν παρόδῳ, πολυκάκις ἀπατώμεθα) χαροποιοῦμαι, ὅσκις δ' εὐρίσκω αὐτὴν κατωτέρην, τούλαχιστον φωτίζομαι. Ἦθελα δὲ μείνειν ὄλον αἰῶνα καπνίζόμενος εἰς τὰς πόλεις σας ἢ πνιγόμενος εἰς τὰς ὀμίχλας τῶν πεδιάδων σας, χωρὶς νὰ δυνηθῶ νὰ μάθω τόσα πράγματα, καὶ ν' ἀποκτήσω ὠφελιμωτέρας καὶ τερπνοτέρας γνώσεις. »

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ ΡΟΥΒΕΛΗΣ.

Ὁ ποταμὸς Ἀδούας διαρρέων τὴν πολιτείαν Βερρόνην, ὡς ἐκ τῆς πολυομβρίας κατέβρει κατὰ τὸ 1759 τοσοῦτον ὀρηκτικὸς καὶ εὐρύς, ὥστε παρέσυραν οὐ μόνον ἀκάτια, μύλους καὶ οἰκίας, ἀλλὰ καὶ κατεβρόχθισεν ἀνθρώπους οἰκοῦντας παρὰ τὰς ὄχθας. Κατίστριψε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς γεφύρας τῆς καλουμένης τῶν Πλοίων, μεταξὺ δὲ τῶν κατεδαφισμένων θάλων ὑψοῦτο πύργος ἀρχαῖος, ὅστις καὶ οὗτος ὀθρούμενος ὑπὸ τῶν κυμάτων ἐκινδύνευε νὰ κρημισθῆ. Τότε κατὰ δυστυχίαν κατώκει ἐντὸς τοῦ πύργου τούτου ἡ οἰκογένεια ὀδοφύλακος μὴ προφθάσασα νὰ σωθῆ.

Ὁ μέγας οὗτος κίνδυνος καὶ αἱ γοεραὶ κραυγαὶ τῶν ἐγκλεισμένων ὡς ἐν νήσῳ ἐπροκάλασαν συβρῶν ἄνθρωπων, ἐξ ὧν οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ δράμῃ εἰς βοήθειάν των, φοβούμενοι τὴν ὀρμὴν τῶν ὑδάτων. Ἐν τούτοις δὲ τὰ κύματα προσκρούοντα ἕως τοῦ πύργου ἔσειον αὐτὸν εἰς θεμελίῳν· οἱ δὲ περιεστῶτες ἐλυποῦντο διὰ τὸν κίνδυνον, τὸν ἐπαπειλοῦντα δύο δυστήνους γυναῖκας καὶ τέσσαρα ἀνήλικα τέκνα, τὰ ὅποια ἡ μήτηρ των ἐκράτει σφιχτὰ ἐνηγκαλισμένα μετ' ἀπόρασιν νὰ μὴ τ' ἀφήσῃ πρὶν ἢ ἀποθάνῃ.

Καθ' ὃν χρόνον, ὁ ὄχλος συγκεκινημένος ἐκ τοῦ φρικώδους τούτου θεάματος ἴστατο ἀμχανῶν τίνι τρόπῳ νὰ σώσῃ τὴν κινδυνεύουσαν οἰκογένειαν, φθάνει ὁ Κόμης Σπολβερίνης, δήμαρχος τότε τῆς πόλεως, ὅστις κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα βαλάντιον πλήρες χρυσοῦ, τὸ ὑπέσχετο ὡς δῶρον εἰς τὸν δυνάμενον νὰ σώσῃ τὴν οἰκογένειαν ταύτην. Ὁ λαὸς ἐθαύμασε μὲν τὴν γενναιοσύνην τοῦ κόμητος, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ριψοκινδυνεύσῃ τοσοῦτον προφανῶς διὰ τὸ χρυσίον. Ὅθεν μάτην ἐκράυαζεν ὁ Δήμαρχος, ἐμπρός! θάρρος! παιδιὰ πρὸς Θεοῦ ἄς σπεύσωμεν νὰ σώσωμεν τὴν οἰκογένειαν, παλαίουςαν μὲ τὸν θάνατον. Πάντες ἦσαν κατηφείς καὶ ὠχροὶ ἐκ τῆς συμπαθείας, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ σώσῃ αὐτήν. Ἐν τούτοις τὸ ὕδωρ ἐξηκολούθει ὑποσχάπτον τὸν πύργον, ὅστις ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν ἐκινδύνευε ν' ἀναστραφῆ ὑπὸ τοῦ ρεύματος τοῦ ποταμοῦ καὶ νὰ παρασύρῃ μετὰ τῶν ἐρειπίων τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους, οἵτινες ὠδύροντο ζητοῦντες βοήθειαν. « Ἀκούετε πῶς ἐπικαλοῦνται βοήθειαν; ὑπέλαβεν ὁ κόμης, ἴδτε πῶς ὀρέγουσι πρὸς ἡμᾶς τὰς χεῖρας! δὲν ὑπάρχει λοιπὸν οὐδεὶς μεταξὺ ἡμῶν, δι' ἀγάπην Θεοῦ, ἱκανὸς νὰ σώσῃ τὴν δυστήνον ταύτην οἰκογένειαν. » — Ἐγὼ, ἠκούσθη αἴφνης φωνὴ ἐξερχομένη ἐκ τοῦ πλήθους καὶ ἀμέσως ἐφανίσθη ὁ εἰπὼν. Ἀλλὰ τίς ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἦτον ἀχθοφόρος; Ναί! ἀχθοφόρος ὑπῆρξεν ὁ ἦρωας τοῦ δράματος τούτου. — Ἄρτε, εἶπεν, νὰ σώσω ἐγὼ τὴν οἰκογένειαν ταύτην· ἀλλ' ἐν πρώτοις θέλω νὰ προσευχηθῶ εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον καὶ νὰ ἐξαγορευθῶ. »

Ἐνῷ δ' ἀχθοφόρος, Βαρθολομαῖος Ρουβέλης ὀνομαζόμενος, ἐξηγορεύετο, νεανίαί τινες κατὰ διαταγὴν

του, ἔδραμον εἰς τὴν πόλιν νὰ λάβωσιν ἐξ μακροτάτας κλίμακας, τὰς ὁποίας ἔφερον καθ' ἣν στιγμήν ὁ Ρουβέλης ἐτελείωσε τὴν ἐξαγορεύσιν του. Δέσας δὲ οὗτος ταύτας πρὸς ἀλλήλας ἐσχημάτισε μίαν μακροτάτην τὴν ὁποίαν βοήθειαν τῶν νεανιῶν ἔθεσεν μεταξὺ τῆς ὄχθης καὶ τοῦ πύργου. Ὁ εὐτολμος Ρουβέλης μετ' ὀλίγον ἤρξατο ἀναβαίνων εἰς τὴν κλίμακα καμπτομένην ὑπὸ τοῦ βάρους· ἀλλ' ὁ Ρουβέλης ἀνέβαινε ἀτρόμητος. Οἱ περιεστῶτες δὲ ἐφοβοῦντο μὴ ὁ γενναῖός τις οὗτος νεανίας γίνῃ μετ' ἀπῆς βορᾶ τῶν ἰχθύων. Πάντες γονυπετῶς ἐδέοντο ὑπὲρ αὐτῶν. Ἐν τούτοις ὁ Ρουβέλης φθάνει εἰς τὸν πύργον καὶ ἀναβρῆχίζεται ἐπ' αὐτοῦ. Αἴφνης ἅπαντες ἐκπέμποσι φωνὰς χαρᾶς. — Οἱ δύστηνοὶ γονυπετεῖς ἐπερίμενον τὸν οὐρανὸν θεν σιαλέντα πρὸς σωτηρίαν των, οὕτινος πλησιάζαντος κατεφίλουν τὰς χεῖρας χύνουσαι δάκρυα ἀγαλλιάσεως. Περιζώτας δὲ ταύτας μετ' ἰσχυρίων, καὶ κρατῶν οὗτος τὸ ἐν ἄκρον αὐτοῦ, κατέβαινον ἀλλήλοδιαδόχως αἱ γυναικες διὰ τῆς αὐτῆς κλίμακος. Ὑπελείποντο ἔτι τὰ τέκνα νὰ σωθῶσι. Τί ἔκαμιν ὑπὲρ αὐτῶν; Τὰ θέτει ἐντὸς σάκκων καὶ οὕτω τὰ κατεβίβαζε βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον διὰ τῆς αὐτῆς κλίμακος. Τελευταῖος κατέβη αὐτὸς μετὰ τῶν κραυγῶν τοῦ ὄχλου ὅστις ἐκράυαζεν « Ζήτω ὁ Ρουβέλης!... Ζήτω ὁ ἀγαθοποιός! »

Ὁ Κόμης Σπολβερίνης πλησιάζας τὸν μεγάλθυμον Ρουβέλην, λίαν τὸν ἐπήνεσε καὶ ἐνταυτῷ τῷ προσέφερε τὸ ὑποσχασθὲν δῶρον. Ἀλλ' ὁ Ρουβέλης ἀπεποιήθη τὸ δῶρον, εἰπὼν, ὅτι δὲν ἐρριψοκινδύνευσε διὰ τὸ χρυσίον. « Ἡ δυστυχὴς αὐτῆς οἰκογένεια, τὴν ὁποίαν διέσωσα ἀπόλεσε τὸ πᾶν. Εἰς αὐτὴν λοιπὸν ἀνήκει τὸ δῶρον. » Ταῦτα εἰπὼν ἐγένετο ἀφανὸς μεταξὺ τοῦ ὄχλου.

(Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ.)

Θ. Α. Π.

Η ΔΙΑΘΗΚΗ ΕΝΟΣ ΨΕΥΣΤΟΥ.

Ὁ Ἀκλίτ ἀναφέρει εἰς τὸ σύγγραμμ αὐτοῦ Table-Tales. (Ἀνέκδοτα) πρᾶξιν τινὰ περιέργων μοναδικῆς μοχθηρίας. Ἀγγλος τις, λέγει, τοιαύτην εἶχε πρὸς τὸ ψεύδασθαι συνήθειαν, ὥστε ἀπὸ τῆς νεότητός του οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ κανένα λόγον αὐτοῦ· λυτρωθεὶς ἀπὸ τι ναυάγιον, ἀλλ' οὐδεμίαν ἔχων ἐλπίδα νὰ ἐπιζῆσῃ μετὰ τὰς βίαιας ἐντυπώσεις ἃς εἶχεν ὑποστῆ, διήλθε τὰς τελευταίας τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἡμέρας συνθέτων διαθήκην. Ἐκληροδότησε δ' εἰς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς φίλους μεγάλην κληρονομίαν, εἰς τὰς διαφόρους κομητείας τῆς Ἀγγλίας χρυσίον, καὶ παντὸς εἶδους λίθους πολυτίμους. Δὲν ἠδύνατό τις νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ φυσικοῦ του τὸν ἔκαμε νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ ψεύδους. Οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι ἐζήτησαν, ἠρσύνησαν, ἔγραψαν πανταχόσε, πλὴν ὁ δυστυχὴς εἶχεν ἀποθάνει μὴ δυνάμενος οὔτε κἂν τὰ χρέη του νὰ πληρῶσθαι.

‘Ο Μην Αύγουστος.

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

—ο—

Μετα του Αύγουστου, ιδού, εις τον ουράνιον θόλον εμφανίζεται η Παρθένος, υπό γέροντος σεβασμίου χειραγωγουμένη. Η Παρθένος, ω! είναι η νεότης, και φρόνησις—ο Γέρον εκίνος. Ευτυχής δέ η πολυθύελλος ηλικία αυτή, τὸ γῆρας ἔχουσα ὁδηγόν. Δέν ἐμπλέκεται εις τὰς κινδυνώδεις του βίου ἀτροπούς, δέν φοβείται μη κατά κρημνῶν ὀλισθήσῃ, ἀλλὰ βαινουσα δι' εὐθείας και ὁμαλῆς ὁδοῦ, ἀδακρυς εις τῆς ζωῆς ἀφικνεῖται τὸ τέρμα, ἀδακρυς και ἀπῆμων...

Τοιαύτη τις, είναι, νομίζομεν, η του Ζωδίου τουτου ἀλληγορία, δι' οὗ τελευτᾷ και ὁ ζωδιακὸς κύκλος. Ὅλιγα λοιπὸν μένουσιν ἤδη και εις ἡμᾶς να εἰπω-

μεν;—ω, ναί! ἔλιγα περὶ Ἑλλάδος και ἑλληνικῆς κοινωνίας, ὀλίγα περὶ Ἑλλήνων και Ἑλληνίδων, εις ἃς μετὰ σιναγμῶν και διακρύων τὸ τελευταῖον λέγομεν γαίρειν.

Ἀποχαιρετῶμεν δὲ και Ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναί και Πειραιεῦ! Σύρος και Αἴγινα, Κύθνος και Θερμηζ, (ὡς νεᾶνις τις πνευματώδης ἔλεγε). Δέν θέλουσι πλέον αἱ καλαὶ ἀναγνώστρια ν' ἀκούσῃσι περὶ ἡμῶν. Λοιπὸν, σιγὴ ἄς περιβᾷ τὰ πάντα, σιγὴ και σκότος θανάτου· ὁ ἥλιος μη ἀνατέλλῃ πλέον ἐπὶ του δρέζοντος... Καὶ ιδού ὁ ἥλιος ὄντως ἐσχότασεν. Ἰδού ἐπενηφόρησεν ὁ Ὑμητιὸς και ἡ Ἀκρόπολις, ἐσεισθη ὁ Παρθενῶν και του Ὀλυμπίου Διὸς αἱ στήλαι, νύξ ζοφερά ἐκάλυψε τὸ Τίβο.λι και τὸ Πανσί.λυπον, και τὸ Τον.λερι του Πειραιῶς κατεβυθίσθη. Ἐντρομοὶ ὑπὸ τὰ κύματά των ἐκρύβησαν τῆς Μουνυχίας αἱ

Ναῖάδες εις σπήλαια και ἄντρα· περίροβοι αἱ ποιμενίδες τῆς Κρησιᾶς ἐσυγον, και εἰτίγησαν οἱ αὐλοὶ αὐτῶν, αἱ δὲ ἐράσμιαι τῆς Καισαριατῆς μονάστριαι τὸ κομβολόγιον να πύση ἐκ των χειρῶν των ἀφῆκαν...

Του λοιποῦ εις τὰς Εὐρωπαϊκὰς κοινωνίας θέλομεν ἀπανθίζει τὰ περιέργα ἡμῶν διηγήματα, και ιδού ἀλλαγῶν τὴν νομάδα ἡμῶν σκηπὴν μεταφέρομεν. Στάμεν ἔμωσ ἐπ' ὀλίγον... Φεύγοντες τὴν μῆνιν των Ἀθηνῶν, μεταβῶμεν εἰτάπαξ εις τὴν περικαλλῆ, τὴν φιλόξενον, τὴν ἐρωτικὴν, τὴν γαλλινύναικα Σύρον. Διαιτί εις τὴν ἀείποτε εἰρηνικὴν Ἐρμούπολιν; διαιτί ὁ θόρυβος εὐτος και οἱ ἐρίδες; διαιτί εις τὰς ὁδοὺς, ἐν τῇ ἀγορᾷ, εις τὰς λέσχας, εις τὰς συναναστροφὰς οἱ δεινοὶ ἐκεῖνοι και μάχιμοὶ διαπληκτισμοὶ μεταξὺ κυριῶν και κυριῶν; Τίς ἢ των ἐρίδων τουτων αἰτία;

— Ω! τὰ πτερόντα και ἀθῶα των Ἔργων και Ἡμερῶν ἔπη, ἐν οἷς ὁ πιστὸς ἐκεῖνος και ἀτυχὴς ἐξυμνήθη ἔρωσ, περὶ του ὁποῖου δέν θέλομεν εἰπεῖ πλέον, μεταβαίνοντες ἤδη εις τὸ κύριον ἡμῶν ἀντικείμενον, ἀρχόμενοι ἀπὸ τὰ περιεργότερα ἐκ των περιέργων, τὰ περιέργα τῆς ἐν Λονδίῳ ἐκθέσεως.

Ἐπῆρχέ ποτε κέπος τις Παρισινός, ὅστις, παραζαλισθεὶς ἀπὸ τὰς ἑκατὸν σάλπιγγας τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως, ὠρκίσθη να ὑπάγῃ εις Λονδίον τὸ 1851. Εὐτυχῶς, ἄφησε ν' ἀναχωρήσωσιν ὅσοι ἐβιάζοντο πλειότερον και ἐπρόσμενε τὴν ἐπιστροφήν των και τὰς ἀλλεπαλήλους πληροφορίας των. Ἡ ὑπομονὴ αὐτῆ ὑπῆρξε κατὰ τοσοῦτον μάλλον ἀξιόλογος, καθ' ὅσον ὁ Παρισινός δέν ἠδύνατο ν' ἀνοίξῃ ἐφημερίδα χωρὶς ν' ἀναγνώσῃ ἐν αὐτῇ τέρατα και σημεῖα περὶ των μέσων πρὸς εὐχαρίστησιν, περὶ των μαγειῶν του Λονδίνου, περὶ του Κρυστάλλινου Παλατίου, και περὶ μυρίων ἄλλων ἀντικειμένων.

Ὁ πρῶτος περιηγητὴς ἐπανήλθε, και ὁ περιεργός μας τὸν ἐρωτᾷ μετὰ προθυμίας.

— Να εἰ ὦ τὴν ἀλήθειαν, ἀπεκρίθη ὁ περιηγητὴς ἢ πρὸς εὐχαρίστησιν περιοδεία (train de plaisir) μοὶ ἐπροξένησι κόπωσιν και ναυτίαν, και ἡ ἐβδομαδιαία ἐν Λονδίῳ διαμονὴ μου κατέστρεψε τὸ βαλάντιόν μου χωρὶς να με διασκεδάσῃ. Αἱ νύκτες πληθρῶνται αὐτοῦ δένα φράγκα, τὰ φαγητὰ εἰκοσι, και αἱ ἡμέραι διαρκούσιν ἐνα αἰῶνα.

Δευτέρου περιηγητοῦ ἐπανελθόντος, νέας ὁ περιεργός ἔκαμεν ἐρωτήσεις.

— Ἐγὼ, προτιμῶ τὰ ἐργαστήρια τῆς ὁδοῦ Βι.τιεν ἀπὸ τὸ Κρυστάλλινον Παλάτιον. Ὑπάρχουν εις αὐτὸ τόσα πολλὰ πράγματα, ὥστε τίποτε δέν δύνασαι να ἴδῃς. Ἡ τιμὴ πῆς εισόδου είναι ὑπέρμετρος, ἐν τούτοις ἐν μόνον ἔθνος καθ' ἐκάστην δύνασαι να ἐπισκεφθῆς, και ἐπειδὴ ὑπάρχουν ἑκατὸν και ἑπὶ πρὸς, διὰ τὴν παγκόσμιον ἐπίσκεψίν σου θὰ ἐξοδύσης τοσοῦτον χρυσίον και χρόνον, ὅσον και διὰ τὴν περὶ τὸν κόσμον περιήγησιν. Μία εις τὴν ἐξοχὴν ἐκδρομὴ, ἐν μηνὶ Μαίῳ, μοὶ φαίνεται ὠρелиμωτέρα και τερπνοτέρα.

Τρίτος περιηγητὴς.

— Ἐπήγαγον εις τὴν Ἀγγλίαν να ἴδω πρὸ πάντων τῶς Ἀγγλους. Ἀλλ' ὅμως, αὐτοὶ ξηνητεύονται σωρηδόν, και ἐγκαταλείπουσι τὸν τόπον των εις τοὺς ξένους. Οἱ λόρδοι ἐνοικίασαν τὰ μέγαρά των εις τοὺς ξενοδόχους· αἱ λέδη ἐφυγον εις τοὺς ἐν Σκωτία και Ἰρλανδία πύργους των· δέν εὐρίσκονται πλέον ἐν Λονδίῳ εἰμὴ γαλλικὰ τινα καφενεῖα, γαλλικὰ ἐφημερίδες, γαλλικὰ θέατρα! Καλλίτερον ἦτο να μένη τις εις Παρισίους!

Τέτατος περιηγητὴς φθάσας ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς Ἀμερικῆς να ἐπισκεφθῇ τὴν ἐκθεσιν του Λονδίνου. Ὁ Κέπος τῷ λέγει·

— Αἱ λοιπὸν! ἐπανήλθες ἤδη ἀπὸ τὸ Λονδίον.

— Δέν ἐπῆγα ἀκόμη. Ἡ ἐκθεσις του Λονδίνου ἦτο δι' ἐμὲ πρόφασις να διελθῶ τὸ θέρος εις Γαλλίαν. Μήπως οἱ Παρισίοι δέν είναι ἐκθεσις παγχόσμιος, ἀληθὴς και διαρκῆς;

— Ἀλλὰ τὸ Κρυστάλλινον Παλάτιον;

— Εἶδα τὸ παλάτιον των πιθήκων εις τὸν Βοτανικὸν Κῆπον, και τὸ ἐπολλαπλασιάσα διὰ του ἑκατό, ιδού τὸ Κρυστάλλινον Παλάτιον. Ἐπειτα, δέν παρατρεῖτε, τὸ ἀναριθμητὸν ἐκεῖνο πλῆθος των ξένων εις Παρισίους; Είναι οἱ μέλλοντες να ἐπισκεφθῶσι τὸ Λονδίον. Θὰ ὑπάγωσιν ὅσον κ' ἐγὼ εις τὴν Ἀγγλίαν ἢ θέλουσι διελθεῖ ὥρας τινας, ὅπως διαμείνωσιν ὀριστικῶς ἐν Γαλλία. Ἐν Γαλλία πραγματικῶς ἔρχονται ὄλοι να ἴδου τὴν ἐκθεσιν του Λονδίνου. Ἐὰν ὅμως θέλομεν να ἐπισκεφθῶμεν ἐπωφελεῶς τὴν Ἀγγλίαν και τοὺς Ἀγγλους πρέπει να προσμεινωμεν ὥστε τὸ Κρυστάλλινον Παλάτιον να μεταβληθῇ εις ζυθοπωλεῖον. Πρῶτην ἤδη φορὰν, ἐνοστήν τῆς ἱστορικῆς παρειμίας, ἡ Ἀγγλία ἐφευρίσκει και ἡ Γαλλία ὠφελείται. Τούτων εὐτως ἐχόντων, ὁ κόσμος θέλει ἐπίσης ὠφεληθῇ, ὡς συνέθη και εις ἐμέ.

Ἐκατὸν ἄλλαι πληροφορίαὶ ἀπεβεβαίωσαν ὅλα τ' ἀνωτέρω, και ὁ Κέπος των Παρισίων παρητήθη τῆς εις Λονδίον περιηγήσεως· και ἐὰν θέλετε να γνωρίσητε τὸν Κέπον τοῦτον, ὅπως μιμηθῆτε αὐτόν..., είναι ὁ ταπεινὸτατος δούλος σας, (λέγει ὁ γάλλος συγγραφεὺς, παρ' οὗ ἐρανίζόμεθα ταῦτα).

— Ἀλλὰ τότε πῶς θὰ λάβετε ἰδέαν του Cristal Palace, και του Universal Exhibition;

— Ἀθῶι ἀναγνώστα, ἀγνοεῖς λοιπὸν ὅτι και ἡ περιγραφή τῆς ἐκθέσεως ταύτης γίνεται ἐν Γαλλία; Ἡ πρὸ δύο μηνῶν ἐκδομένη ἐν Λονδίῳ Illustrated London, συγγράφεται εις Παρισίους ὑπὸ του Μερῦ, του Ἀλφόνσου Κάρ, του Γοζ.λιαν!

Πλὴν οὔτε εις τὴν Illustrated πρέπει να ζητῶμεν περιέργα τῆς παγκοσμίου ἐκθέσεως, ἀλλ' εις τοὺς ἐπιφυλλιδογράφους (feuilletonistes) των Παρισινῶν ἐφημεριδων.

Τὰ περιέργα; Ἐνοεῖτε τοῦτο καλῶς; Δηλαδὴ δέν θέλομεν διδάξῃ τακτικὸν μαθημα τῆς βιομηχανίας και ἐφηρμοσμένης ἐπιστήμης, ὡς ὁ εὐφυὴς ἐλληγόποιος Στ. Ξένος, ὁ γράφων τὴν σπουδαιότεραν πα-

των των περιγραφών, και χορηγήσας ύλην εις τας Έλληνικας εφημερίδας, να πληρωσι τας πτωχάς ως επί το πολύ στήλας των. Απαγε! Θείλομεν περιφερθη και δμιλήσει περι τούτου κ' εκείνου προσπαθούντες, μετά της περιγραφής των ήθων και των ανέκδοτων, να σημειώσωμεν και τινα περι των προϊόντων, οσα τύχωσιν εν τη οδω της περιγραφής μας, προϊόντων τα όποια αναγκαίως θέλουσιν εισθαι εισέτι περισινά, διότι οι Παρίσιοι θριαμβεύουσι και εν αυτω τω Λονδίνω εν πλήρει Hyde-Park.

Μαντεύετε ποιοι υπήρξαν οι πρώτοι κάτοικοι του Κρυσταλλίνου Παλατίου; ως την κυρίαν Σεβινιέ, ιδού αριθμω εν, δύο, δέκα, εκατόν, χίλια, ω! δεν το μαντεύετε, με όλον το ελληνικόν πνεύμα σας, και ος το λέγω υπήρξαν τα στρουθία του Λονδίνου. Εύρίσκοντα ενταυθα εξαίρετον γεύμα, αξιόλογον φωλιάν και τα λοιπά, χωρις να υπολογίσωμεν την σκέπην και τα μεγάλα δένδρα του παλατίου, μάλιστα τα στρουθία του αυθαδώς, προσκαλέσαντα μάλιστα τα στρουθία όλα των τριών βασιλείων, αινα ήλθον να κατοικήσωσιν υπό τας υελίνους αφίδας τας οικογενείας των, τας φωλιάς των και τους νεοσσούς των εις τρόπον ώστε πριν του τέλους του θέρουσ επειδή εκκαστον στρουθίου παλλαπλασιάζεται κατά δωδεκάδα, δεν είναι δυνατόν να προίδη τις πόση θέλει εισθαι η ύλικη ποσότης του πληθυσμού.

Ο αρχιτέκτων προίδη την βροχην, τον καύσωνα, το ψυχος, τον άνεμον. τα πάντα... δεν προίδη μόνον τα στρουθία, προ των όποιων η μεγαλοφυία του την έπαθε.

Είναι αδύνατον να φαντασθη τις την συρρόην των πρώτων ημερών, η εισπραξις ανέβαινε εις ογδοήκοντα χιλιάδας φράγκων εκαστην εσπέραν. Πλέον των τριακόσια πέντε χιλιάδων ψυχών, εξαίρουμένων των εκθετων, επλήρουν τας στοάς, ώστε υπολογίζεται ότι καθ' όλην την διάρκειαν της εκθέσεως, εάν η αυτη διαρκήση συρρόη, οι επισκεφθησόμενοι αυτην θέλουν φθάσει τα δεκαπέντε εκατομμύρια.

Εν τούτοις ουδεμία παρημελήθη προσπάθεια δια να κενωθωσι ταβλιάντια των γαστρονόμων και των... flâneurs (τα λεξικά μας δεν έχουν την λέξιν αυτην). Ο Κ. Σογιέ γάλλος το γένος, οστις, προ εις κοσιν έτων έμαθήτευσε την πολύπλοκον τέχνην της μαγειρικης εις το εν Παρισίους ξενοδοχείον του Κ. Δουη, ελθών εις Αγγλίαν έφημισθη μεγάλως, ως έφευρών νέα τινά είδη φαγητών, το δε κάλλιστον πάντων απέκτησε σημαντικήν περιουσίαν. Νέον παράδειγμα της άσιασίας της ανθρωπίνης μεγαλειότητος. Ο αυτος κύριος Δουη, δ άλλοτε κύριος του Σογιέ, διατελει σήμερα εις την υπηρεσίαν του παραμαγειρου του. Ο δε Κ. Σογιέ, ηγόρασε το Gore-House, τελευταίαν κατοικίαν της λέδη Βλαίσιγκτων. Το Gore-House απέχει εκατόν περίπου μέτρα του Κρυσταλλίνου Παλατίου εν μέσω δε των κήπων αυτου, δ νέος Βάτιλος της άριστοκρατίας ηγειρε ξενοδοχείον οντως μαγευτικόν, το όποιον και ωνόμασε χρυσην θήκην (gold-box). Οι τοίχοι του προδόμευ

φρουσιν εξεικονισμένα τα μνημεία όλων των ήθων της οικουμένης, από της Παναγίας των Παρισίων μέχρι της Παγόδας του Πεκίνου. Ο χρυσός και ο άργυρος άστραπηθούσιν εις όλας τας αίθουσας υπάρχει εν αυτω αίθουσα μαυριτανή, αίθουσα σινική, αίθουσα οθωμανική, και αίθουσα αιγυπτιακή. Από αίθουσας δε εις αίθουσαν φθάνει τις εις τον θαλάμνον του Ηλίου, ακτινοβολούντα από έλάσματα χρυσου την δρασιν θαμβούντα. Μετά ταυτα μεταβαίνεις εις τον θαλάμνον της Σελήνης, κακροσωμένον με έλάσματα άργύρου, ακολούθως εις την αίθουσαν του Έρμου, του Διός κτλ. Ουδεις υπάρχει εν ουρανω άστρη, όπως ουν διάστημα, οστις να μη δίδη το όνομά του εις μίαν των αίθουσών. Σπήλαιον εύρύχωρον προσδιωρίσθη δια τους θέλοντας να λάβωσι παγωτά. Σταλακτίται κρέμονται εξ όλων των μερών, ρίπτοντες άστραπάς. Είναι δε το σπήλαιον τουτο εύρύτατος θαλάμνος περιεστρωμέννος από τα σπανιώτερα κοχύλια. Επίσης δε περιεργος είναι ο τοίχος της κλίμακος του Gore-House. Υπάρχουσιν επ' αυτου γελοιογραφικώς εξεικονισμένοι όλoi οι διάσχοι της Ευρώπης άνδρες και γυναίκες, ως της Γαλλίας, της Αγγλίας, της Ισπανίας, της Αυστρίας, της Ρωσσίας. Ο πρίγκιψ του Ζοαμβιλ εύρίσκειται μετά του κόμητος Σαμπόρο, εν μέσω αυτών είναι ο Κ. Λουδοβίκος Ν. Βοναπάρτης, οστις κάθηται επ' έππου δοβίκος Ν. Βοναπάρτης, οστις κάθηται επ' έππου άντιστρόφως, ελαύνων αυτον δια της ούρας. Ο Άλέξανδρος Δουμάς παρίσταται ως μεταπράκτης, υπό το βάρος κύπτιων των μυθιστοριών και των δραμάτων του. Η Κ. Γεωργία Σάνδη καπνίζει. Ο Βίκτωρ Οδγώ φέρει κάλυμμα της κεφαλής μίαν μητροπολιτικήν εκκλησίαν (cathédrale) δ Λαμαριίνος στρέφει το χειρούλι ενός οργάνισκου (orgue de Barbarie). Η βασίλισσα Βικτωρία τρέχει κατόπι του πρίγκιπος Άλβέρτου, και τέλος ο Charivari και ο Punch άλληλομαχούσι δεινώς δια κονδυλοβολημάτων. Ο Κ. Σογιέ δίδει γούματα πάσης τιμής. Ελπίζει δε να έχη καθεκάστην εξ χιλιάδας συμποτών.

Οι Λέοντες του Κρυσταλλίνου Παλατίου είναι ο Ινδικός άδάμας, και οι εκ Κίνας εκθέται, οτινες, εν άγνοια αυτών, προξενούσι πολυ μείζονα εντύπωσιν παρά τα προϊόντα των. Ο Ινδικός άδάμας λαμβάνει άλληθώς θείαν λατρείαν υπό των Αγγλων. Οι Παρίσιοι έχουν τον όγκον του χρυσου των, οστις λατρεύεται υπό εκατοσύων τινών χιλιάδων πιστών. Η θεότης αυτη καίται επί πλαστιγγός τινος και έλκει εις οχι χιλιάδων λιτρών εισοδήματος. Άλλά τί εστι το άσημον τουτο είδωλον εκ διακοσίων δεκαπέντε χιλιογράμμων απέναντι της εν Λονδίνω Θεότητος; Εν Λονδίνω, και όχι άλλου δύναται τις να ίδη τον άλλην Ίεχωβά, Ίεχωβά 22 εκατομμυρίων, αν αγαπάτε, αν και δεν είναι ογκοδέστερος ενός ωου (!) εκαστος εννοει ενταυθα ότι πρόκειται περι του Κοινόου (όρους φωτός), εις το όποιν, ως είπωμεν άλλοτε, ηγειραν εν μέσω του παλατίου βωμόν εκ μεταξοπτύλου και

(*) Ο άδάμας ουτος είναι 186 καρατίων.

κρυστάλλου περιφραγμένον υπό κλωβίου περιχύσου. Όλην την ημέραν το κλήθος συρρίει μεταβαίνων εις προσκύνησιν του Ινδικου είδωλου, όπερ δεν είναι κατώτερον βεβαίως του χρυσου βοός των Ιουδαίων. Το κοιμίζουσιν άφ' εσπέρας μετά πολλής προφυλαξείως εις την σιδηράν θήκην του, το εξυπνώσι δε μόνον την μεσημβρίαν, δε αρχίζει η λιτανεία των προσκυνητων, ητις διαρκει μέχρι της εβδόμης ώρας.

Ο Ηλεκτρικός τηλεγράφος οστις εκαστε τσαυτα θαύματα επί των μεγάλων οδών, δεν ελησημονήθη εις το βιομηχανικόν παλάτιον. Όλα τα μέρη τουτου έχουν ανταπόκρισιν μετά του κεντρικου γραφείου της εκτελεστικης επιτροπής η επιτροπή αυτη γνωρίζει καθ' εκάστην στιγμήν τι συμβαίνει εις τα διάφορα τμήματα. Αποφασίζει περι διαφόρων ζητημάτων, αινα της προβάλλονται, και όταν τις ίδεν εκτελουμένην την αξιοθαύμαστον ταυτην έργασίαν, πιστεύει τη αληθεία, ότι άνιυ της βοηθείας ταυτης, εις το άποτέλεσμα τουτο ήθελεν εισθαι αδύνατον να φθάση, χωρις να περιπέση εις λαβύρινθον.

Η Λιβερούλη, είναι πόλις ναυτική και εμπορικη είναι ο τρίτος του κόσμου λιμήν. Το Λονδίον είναι ο πρώτος, η Νέα Υόρκη ο δεύτερος, έπειτα η Λιβερούλη, τέλος η Μασσαλία και η Αβρη. Η Λιβερούλη λοιπόν, μη έχουσα ωραιότερα προϊόντα ειμή την Λιβερούλην αυτην, μετά των 450,000 κατοίκων της, αποφάσισε να στείλη έαυτην εις την εκθεσιν. Το ωραιον τουτο σχέδιον μεγάλης πόλειως είναι άριστούργημα υπομονής και επιδειξίότητος. Ο εργάτης, να συμπληρώση το έργον του παρέστησε την πόλιν καθ' ην στιγμήν εύρίσκειται εις πλήρη ενεργείαν. Μυρία άτομα φείνονται ανασχολούμενα, εκαστον εις τας συνήθεις αυτω έργασίας. Εάν το σχέδιον είναι άρκετά μεγάλο, εννοείται όμως ότι οι άνθρωποι είναι πολλά μικροί. Περιέχει λέγουσιν χιλίους εις θήκην, έχουσαν διάμετρον δύο εκατομμέτρων.

Υπάρχει επίσης σιδηρά οδός εν μικρογραφία, πολλών εκατοστών μέτρων, ητις περιέχει σχεδόν όλα τα συστήματα της σιδηροδρομίας. Άλλά μεταξύ των τεραστίων τουτων, μικρά τις μηχανή ζυγίζουσα 1 έ τόνου, με όλα τα παρεπόμενα αυτης, εξετέθη υπόδειγμα, ως δυναμένη να διαταράξη 75 μίλλια την ώρα!..

Η γερμανική βιομηχανία των ωρολογιοποιών, έπεμφε περιεργον δείγμα ωρολογίου τινός εντός εικόνας, επί της οποίας εύρίσκειται μηχανή του καφέ με λαμπτήρα αναπτόμενον δι' οίονπνεύματος. Ο ιδιοκτήτης του ωρολογίου τουτου το φυθμίζει καταλλήλως πριν κοιμηθη, διαθέτει τον καφέ, και εις την ώρα την όποιαν έσημείωσιν, δ λαμπτήρ ανάπτει μόνος του, και ο καφές γίνεται έτοιμος. όταν δε τελείωση ανάπτεται κηρίον και το κρόταλλον είδοποιει τον κοιμώμενον ότι ήλθεν η ώρα του προγεύματος!

Λέγεται ότι η μόνη δύναμις ην έχει ο άνθρωπος επί της φύσεως συνίσταται εις την κίνησιν. Τουτο οι Αγγλοι έννοήσαντες εις άπασας αυτών τας μηχανάς εφάρμωσαν αυτην, ως και εις αυτον ει τον ηλεκτρισμόν, διότι υπάρχει εκτεθειμένος τηλεγράφος

τις με μηχανήν προς υπογραφήν δια του κονδυλίου. Περιηγούμενος τις εν Γαλλία, ούτινος δ εν Λονδίνω συμβολαιογράφος έχει ανάγκην της υπογραφής, υπάγει εις τον σταθμόν του τηλεγράφου, συκοινωνούντος με τα δύο ήθη, εκ μέρους του δε και ο συμβολαιογράφος φέρει την πράξιν εις τον σταθμόν του Λονδίνου. παρακαλείται να υπογράψη, και ο συμβολαιογράφος θέλει ίδη την χειρά του, μιμακροσωμένην εκαστον λούγας Ισως, θέτουσαν ησυχώτατα υπό την πράξιν η το συμβόλαιον η το επιτροπικόν, η την εξόφλησιν, την υπογραφήν του, την μονογραφησιν του κτλ. Τουτο είναι οντως θαυμαστόν τι και έντούτοις πολλά απλούστατον, ως εκ της θεωρίας της ηλεκτρικής δυνάμεως.

Υπάρχει τέλος πάντων άλληλομαχία μεταξύ των χρυσών και μεταξωτών κομβίων. Εκ Βιρμιγγάμης εις ην κατασκευάζονται τα πρώτα, έστάλη προς τον πρίγκιπα Άλβέρτον αναφορά, δι' ης οι κάτοικοι αυτης τον παρεκάλουν να επαναφέρη τον συρμόν των κυανών ενδυμάτων με τα χρυσά κομβία, συρμόν προς τον όποιον διέμειναν τόσον πιστοί τρεις εν Γαλλία άνθρωποι, οι Κ. Λουί-Βλάγκ, Βιρβιέρ και ο Αιμούλιος δε Ζιραρδέν. Ο πρίγκιψ Άλβέρτος καταληφθείς αφηρηδώς, υπεσχέθη να τον επαναφέρη παντι τρόπω, λησημονών την στιγμήν εκείνην ότι έμελε να τα βάλλη με τα μετάξινια κομβία, αινα την σήμεραν έχουσιν όληντην ισχύν εκείνην, την όφειλομένην εις λαμπράν επιτυχίαν. Οι τεχνίται των μεταλίτων κομβίων συνοδεύον την αναφοράν των με μεγαλοπρεπεις κομβίων στολισμούς, τους όποιους προσέφερον εις τον πρίγκιπα και εις τον υιόν του πρίγκιπα της Γάλλης. Έχουσι δε τοιαυτα και εις την εκθεσιν, εν τούτοις οι τεχνίται των μεταξίνων κομβίων μέλλουσι να απαντήσωσι μετ' ου πολυ και ο πρίγκιψ θέλει ευρεθει μεταξύ δύο πυρών, δύο στρατευμάτων κομβίων, αινα θέλουσιν υπενθυμίξει την περίφημον έριν των δύο ρόδων, μεταξύ της Υόρκης και της Λαγκαστρίας. Άς προσθέσωμεν τελευταίον, ότι το θαυμασιώτερον και κοινοφελέστερον των κομισθέντων εις την εκθεσιν είναι νέον τι είδος έντελεστάτου πιάνου, τιμώμενον 100 μόνον φράγκων!.. Φαντασθητε το εύτύχημα, όταν ούτως εκάσχη οικία θέλει δύνασθαι να έχη πιάνον και πασα η οικουμένη να πληρωθη μουσικης και αρμονίας. . .

Τους θριάμβους και τ' Αμερικανικά της Ζέννη Λίνδ και της Φανής Έσλερ εφθόνησε και άλλη τις περιώνυμος της Ευρώπης χορευτρια, η Λόλα Μόντες. Εύρίσκειτο εις Παρισίους έτοιμη ν' αναχωρήση. Δόντες λοιπόν συμπόσιον κορυφαίου τινος των Γάλλων φιλολόγων, ως ο Δουμάς, ο Μερζ, ο Κάρολος υιός του Βίκτωρος Οργώ, προσεκάλεσαν την θελκτικήν και περιώνυμον γυναίκα. Την πρώτην πρόποσιν έφεραν ο Μερζ δια των εξης λέξεων.

« Αν έπραπεν ενταυθα να δοθη δ λόγος εις τον όνομαστότερον, τότε το δικαίωμα ανήκεν εις τον Άλέξανδρον Δουμάν να φέρη την πρόποσιν ταυτην, άλλ' αν δ Δουμάς είναι κροσδυτερος έμου την φήμην, πλην είναι

νεώτερός μου τὴν ἡλικίαν. Δικαιώματι λοιπὸν τῆς ἀρχαιότητός μου, προπίνω Κυρία εἰς ὑγείαν ὑμῶν, ἥτις ἐδοξάσατε τὸ ὄνομα τῆς Λόλα Μόντες καὶ τῆς Λανσφέλδ. Πίνω εἰς ὑγείαν τῆς καλλιτέχνου καὶ τῆς κομῆσης, τῆς χορευτρίας καὶ τῆς εὐγενούς. Εἶθε τὸ πλοῖον, ὅπερ σὰς ἀπάγει, νὰ σὰς ἐπαναφέρῃ ταχέως εἰς τὰς ἀγκάς μας. Κατὰ πρῶτον ἦδη ὁ ἀρχαῖος Κόσμος θέλει ζηλεύσει τὸν νέον! »

Ἡ κόμησα εὐχαρίστησεν, ἔπειτα ἐξήγαγε πτυχῆς τινος τῆς ἐσθῆτός τῆς θῆκην ἐκ μίλτου καὶ χρυσοῦ καταεργασμένην, ἐσπρωξε διὰ τοῦ ὠραίου δακτύλου τῆς τὸν μυστηριώδη μοχλὸν καὶ προσέφερεν εἰς τοὺς συμπότας σιγᾶρα ἐκ τῶν λαμπροτέρων, ὧν ἦτο πλήρης ἡ θῆκη, ἀνάψασα πρώτη αὐτὴ τὸ ἰδικόν τῆς.

Ἄλλ' ἰδοὺ βλέπει ὁ ἀναγινώτης ἐνταῦθα μίαν εἰκόνα; . . . Εἶναι βασιλίσσης τινός, ποιητρίας, ἡρωίδος, ἢ ἄλλης τινός ἐνδόξου γυναικός; Ὅχι· εἶναι ἡ εἰκὼν τῆς Ἀλβόνης, τῆς ὠραίας ταύτης μελωδοῦ, ἥτις χαίρει σήμερον μεγίστην φήμην ἐν Εὐρώπῃ.

Ἡ νεανίς Ἀλβόνη ὄχι μόνον ἔχει τὴν γλυκυτέραν καὶ καθαρωτέραν φωνήν, ἀλλ' εἶναι καὶ τὸν χαρακτηριστὴρ ἡ μᾶλλον ἀνεξάρτητος, τὸ πνεῦμα ἡ μᾶλλον πρωτότυπος καὶ τὴν καρδίαν ἡ μᾶλλον γενναία μεταξὺ πασῶν τῶν θεατριστιῶν. Μεταξὺ τῶν ἄλλων, διηγοῦνται τὸ ἐξῆς περὶ αὐτῆς ἀνέκδοτον.

Πρὸ τινων ἐτῶν θεατρῶνης τις Ἰταλός, ὅστις ἐγνώριζεν αὐτὴν μόνον ἐκ φήμης, διέβαινε τῆς Τυρόλης μεταβαίνων πρὸς ζήτησιν αὐτῆς εἰς Βερολίνον. Διερ-

χόμενος ἐσπέραν τινα, πλησίον πενιχρᾶς καλύβης, ἀκούει, ἐν μίσῳ τῆς σιγῆς, φωνὴν οἷοντι οὐρανόθεν κατερχομένην. Στέκει, ἀκροᾶται, πίπτει εἰς ἔκστασιν. . . οὐδέποτε ἤκουσεν ὠριωτέραν φωνήν.

— Ἐκαμα τὴν τύχην μου! ἐκραύγασε, καὶ ἐξερχόμενος τοῦ ταχυδρομικοῦ ὀχήματος του, ἐμβαίνει εἰς τὴν καλύβην, ἐπί τινι προρᾶσει, εὐρίσκει αὐτοῦ τέσσαρας χωρικούς, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ διακρίνῃ τὴν μελωδόν. Τέλος τὴν ἐννοεῖ ἐκ τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς τῆς, τὴν παρακαλεῖ νὰ τραγώδῃσιν τεμάχιόν τινα καὶ βεβαιωθεὶς ὅτι ἡ μέθοδος καὶ ἡ τέχνη αὐτῆς δὲν ἀπολείπονται τῆς φωνῆς τῆς, μετὰ πολλῆς χάριτος τῆς κάμει πρότασιν, κατ' αὐτὸν λαμπροτάτην—δέκα χιλιάδας φράγκων διὰ πενήτηντα παραστάσεις.

— Εἶναι ὀλίγα τόσα, ἀποκρίνεται ἡ χωρική, πρὸς μέγιστον θαυμασμόν του, δὲν ἀπορᾶσιζω ν' ἀφήσω τὴν καλύβην μου δι' ὀλιγώτερον τῶν 20 χιλ.

— Diavolo! κυρία, ἤξεύρετε ὅτι τοῦτο εἶναι τὸ ἤμισυ τῶν ὅσων ὑπάγω νὰ προσφέρω εἰς Βερολίνον τῆς περιουσίμου Ἀλβόνης;

— Εὐρίσχετε ὅτι αὐτὴ τραγώδει καλῆτερά μου;

— Δὲν λέγω τοῦτο, ἀλλὰ σεῖς εἶσθαι ἄγνωστος. . .

— Λοιπὸν κύριε, πληρώνετε τὴν φήμην καὶ ὄχι τὴν τέχνην; Ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι ἡ συμφωνία μου, ἂν σὰς ἀρέσῃ. Εἶμαι τὸ στήθιγμα τῆς μητρὸς καὶ τῶν δύο τούτων κορασιῶν, καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὰς ἀφήσω, ἂν δὲν ἐξασφαλίσω τὴν ὑπαρξίν των.

Ὁ θεατρῶνης ἐν ἐνὶ ἔστρεξε καὶ ὑπεσχέθη νὰ περᾶσῃ εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνός.

Εἰς Βερολίνον εὗρε μόνον τὸν ἐπιστάτην τῆς Κ. Ἀλβόνης, ὅστις συνεφώνησεν ἐν ὀνόματί τῆς 40 χιλ. φράγκων.

— Καὶ τώρα, εἶπεν ὁ θεατρῶνης, ποῦ θέλω εὗρε τὴν ἐνδοξὸν *prima donna*;

— Εἰς Τυρόλην, εἰς τὸ χωρίον. . .

Ὁ θεατρῶνης ἔμεινεν ἐκπληκτος, διότι ἐκεῖ εἶχεν ἀπαντήσει τὴν χωρικήν του.

Ἀναχωρεῖ ἐν ἀμηχανίᾳ, καὶ φθάνων εἰς Τυρόλην, βεβαιοῦται, ὅτι Ἀλβόνη καὶ χωρική εἶναι ἡ αὐτή.

— Diavolo! κράζει, τὴν ἔπαθα.

— Παντάπασι ἀπαντιᾶ ἡ Ἀλβόνη, διότι ἂν ἐπλήρωσες ἀκριβῆ τὴν Ἀλβόνην, συνεφώνησες εὐθὺνὰ μετὴν χωρικήν. Ἐπειτα τὰς 20 χιλ. ἐγὼ τὰς ἀφίνω ὡς προῖκα εἰς τὰς κόρας ταύτας καὶ εἰς τὴν μητέρα των καὶ ἐρχόμεθα ἴσια.

Ἐτιμήθη κατ' αὐτὰς δι' αὐτογράφου τοῦ προέδρου τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ὁ Κ. Α. Κορομηλάς, δι' ἃς καταβάλλει προσπάθειάς περὶ τὴν διέδοσιν καὶ τελειοποίησιν τῆς κοινωφελεστάτης τυπογραφικῆς τέχνης κατὰ τὴν Ἀνατολήν. Τῆς διακρίσεως ταύτης ἀξιομισθεῖ ὄντως ὁ Κ. Κορομηλάς, ὁ πρὸς τοὺς ἄλλοις εἰσαγαγὼν καὶ τὴν στερεοτυπίαν παρ' ἡμῖν ἡ δὲ προθυμία τοῦ Προέδρου ἵνα ἐπαινήσῃ καὶ ἐνθαρρύνῃ αὐτὸν, ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ Γαλλία, ὑπὸ ὁποιαδήποτε κυβέρνησιν, ὑπῆρξεν ἀείπο-ε φίλη τῶν καλῶν καὶ τῆς τῶν φώτων προόδου.